

KATOLIČKI LIST

ZVONIK

GODINA: V

BROJ: 6 (44)

Subotica, lipanj (juni) 1998.

Cijena: 6,00 N. din.

*Uistinu,
svet si,
Gospodine,
izvore
svake svetosti.
Tebe, zato,
molimo:
rosom
Duba svoga
posveti
ove darove
da nam postanu
Tijelo
i
Krv
Gospodina
našeg
Isusa Krista.*

NEKA SE PONOVI...

Poslije Isusovog uzašašća apostoli "bijahu jednodušno postojani u molitvi sa ženama, i Marijom, majkom Isusovom, i braćom njegovom" (Dj 1,14). A "kad je napokon došao dan Pedesetnice..." (Dj 2,11sl.), dogodila se najdivnija preobrazba svijeta. Duh Sveti - ta najtajanstvenija, najnežnija osoba u Bogu sišla je na zemlju poput silnog vihora (usp. Dj 2,2).

Duh Sveti silazi na zemlju i čisti sve ispred sebe da bi Krist mogao doći u sve kraljeve svijeta. On čisti svako ljudsko srce od grijeha i pretvara ga u sveti hram, svoj hram da bi u njemu Krist bio na prijestolju. Duh Sveti silazi i ispunja sav svemir, svu zemlju, svaku kuću... Od tada, po Duhu, Bog može boraviti svugdje, u svakome: "K njemu ćemo doći i kod njega se nastaniti" (usp. Iv 14,23).

Duh Sveti silazi u plamenim jezicima (usp. Dj 2,3) da rasvjetli tmine ljudskoga srca, da zagrije "grudi ledene", da rasprši svaku sumnju, da razveže jezike... I tako se u prvoj kršćanskoj zajednici događa ZAMOS koji se pretvara u navještaj, svjedočenje, klicanje! Svi koji se napuniše Duha Svetoga stadoše "govoriti drugim jezicima" i razglašavati veličanstvena djela Božja (usp. Dj 2,4.11).

A mnoštvo onih koji se nađoše u blizini "ispunjeneh" Duhom Svetim strčahu se, smetu, bijahu izvan sebe, divljahu se... (usp. Dj 2,5-12). Ali svatko ih je razumio! Divljenje se kod mnogih pretvara u pozorno slušanje Petrovog odvažnog navještaja Isusa Krista (usp. Dj 2,14-36). Slušanje se potom pretvara u pitanje: "Što nam je činiti, braćo?" (Dj 2,37). Zatim slijedi obraćenje, promjena života i trenutna odluka: krstiti se i slijediti Isusov put (usp. Dj 2,41). Tako se šaćici Isusovih učenika onog prvog dana Duhovog boravka na zemlji pridruži oko tri tisuće duša (usp. Dj 2,41).

O, kad bi se na Duhove u ovoj Godini Duha Svetoga u pripravi za Veliki jubilej POMOVIO događaj Duhova! O, kad bi se POMOVILO to čudesno iskustvo! Čitav svijet bi se u trenu pretvorio u čudesni kliktaj razglašavanja veličanstvenih Božjih djela; u odvažno navješćivanje Kristovog evanđelja... Doista, ako je šaćica prvih kršćana - Duhom ispunjena i zahvaćena, u jednom danu privukla k Isusu tri tisuće duša, zar ne bi milijardu kršćana moglo k Isusu privući sve ostale?!

Da, NEKA SE PONOVI događaj prvih Duhova! Da nestane razdora i mržnje; da prestanu ratovi i krvoproljica; da nestanu nepravde i socijalne razlike; neka se ponovi to iskustvo Duhom ispunjene prve kršćanske zajednice te svima sve postane zajedničko (usp. Dj 2,44) te u jednom jedinom danu nestane siromaha i potlačenih i svi dobiju kruha i ruha u izobilju... I krov nad glavom, i radno mjesto, i pravednu plaću... NEKA SE PONOVI... I neka nestanu sve granice te čitav svijet postane jedna jedina država u kojoj će svi narodi biti braća i sestre - jedno srce i jedna duša. NEKA SE PONOVI... da se dogodi čudesna preobrazba svemira i zemlje. Neka bude novo nebo i nova zemlja u kojoj će vladati samo jedan zakon - ZAKON DUHA - ZAKON LJUBAVI...

Možda će netko, čitajući ove retke, pomisliti: "I naš se urednik slatkog vina ponapio kad mašta o onom što može biti samo iluzija!" Neka svatko misli što hoće. Ja sanjam - snagom Duha - ono što je sanjao i želio Isus kad je molio: "Da svi budu jedno!"

Dragi čitatelji! Budete li pažljivo čitali stranice ovog duhovskog broja "Zvonika", shvatit ćete da Duh izvodi i u kršćanima i po kršćanima našeg vremena čudesna djela; shvatit ćete da mnogi kršćani i danas razglašuju veličanstvena djela Božja i rađaju divnim i slatkim plodovima Duha. Onima pak, koji to još ne čine ili ne čine dovoljno (a tko čini?!), nudimo bezbroj poticaja da krenu u tu čudesnu božansku avanturu...

Duh Sveti dolazi i danas! Otvorimo mu vrata svoga srca i svojih obitelji - da ih ispuni! Neka nas Gospodin obuče u najljepše haljine - u "Silu odozgor" (Lk 24,49). Želim svima sretne Duhove! Sretan vam rođendan Crkve! Uz srdačan pozdrav, pozivam vas: molimo žarko da se ponovi u nama i među nama događaj i iskustvo prvih Duhova!

Vaš urednik

HVALOŠPJEV DUHU

DUŠE SVETI!

Duše iznenađenja,
koji dolaziš odatle
odakle ti se najmanje nadamo.
Duše tajanstveni,
koji nas obavijaš
svojom čudesnom snagom.
Duše svjetlosti,
koji proničeš dubine
i našeg srca tmine.

Duše ognja,
koji pališ neizdrživom vatrom
i preobražavaš naše oči novim pogledom.
Duše svježine,
koji životvornom bujicom
radaš na novost života.

Duše vječni,
koji sve zauvijek povezuješ
i ne dopuštaš da itko propadne.
Duše ljubavi,
koji bol preobražavaš u snagu.
Duše slave,

koji daješ da u nevoljama i poteškoćama
možemo radosno klicati.
Duše molitve,

koji se za nas zauzimaš neizrecivim uzdasima
i daješ da u nama provru izvori žive vode.

Duše slobode,
koji pušeš gdje hoćeš
i oslobodaš nas od straha i tjeskobe.

Duše jasnoće,
koji nam bistriš oči srca i daješ nam nadu.

Duše ljubavi Oca i Sina,
razliven u srcima našim!

DUŠE SVETI!

s. Blaženka Rudić

Uređuje: Andrija Kopilović

DUHOVI U GODINI DUHA SVETOGLA - 31.05.1998.

Dj 2,1-11

1Kor 12,3b-7,12-13

Iv 20,19-23 ili Iv 15,26-27; 16,12-15 ili Iv 14,15-16,23b-26

DUH SVETI POUČAVAT ĆE VAS O SVEMU

Punina objave i početak djelovanja Crkve je dan Pedesetnice - Duhova. Treća božanska osoba, Duh Sveti, objavljuje se u puni ponijevši Crkvu u prostor i vrijeme koje je zadnje vrijeme spasenja. Sve što je Krist učinio snagom Duha Svetoga postaje za nas poslanje i mogućnost. Isusovo djelo po milosti Duha postaje "prihvatljivo" našoj ograničenosti i biva "ostvarivo" našoj nemoći. Naime, Isus je, poslavši Duha Svetoga, njegovom snagom svoje učenike pa i cijelo tijelo Crkve učinio sposobnim da nastavi njegovo djelo spasenja i u naviještanju i u činjenju. Stoga je Duh Sveti začetnik svih sakramenata i milost tih sakramenata. A sakramenti su djelo spasenja danas. Tako je ovaj blagdan početak i začetak božanskog poslanja Crkve u snazi i milosti Duha Svetoga. Na Duhove nijedan član Crkve ne smije zaboraviti da je to rođendan Crkve, ali ni to da je to i njegov rođendan kao člana Crkve. Ponovno se susrećemo sa svetkovanjem koje uz svoju veliku poruku nosi i zadatak - spoznati koliko je tko od nas svjestan da je Duh njemu darovan da se u njemu dogodi Isusovo spasenje i da se po njemu dogodi to spasenje za druge. Dakle, temeljno je pitanje kršćanina koliko je doista hram Duha i koliko je doista u službi Duha. Kršćanin je čovjek sa zadatakom koji stalno živi svoju duhovsku dimenziju i stoga je njegova obnova u svakodnevnom susretu s Duhom.

**PRESVETO TROJSTVO
07.06.1998.**

Izr 8,22-31

Rim 5,1-5

Iv 16,12-15

**U IME OCA I SINI I
DUHA SVETOGLA**

Završavajući uskrsno vrijeme, Crkva ponovno ulazi u tzv. liturgijsko vrijeme kroz godinu. Uvijek kao prvu svetkovinu toga ciklusa slavimo nedjelju Presvetoga Trojstva. Iako je istina Presvetoga Trojstva našem razumu neshvatljiva tim više je našoj vjeri potrebna. I kršćanin koji je posve na rubu, zna za osnovnu formulu kršćanske vjere: znak križa, kao i najkraću molitvu: Slava Ocu... Uvijek nam ostaje u dnu srca pitanje zašto je Bog objavio svoju nutarnju božansku bit i svoj najintimniji božanski život ako je znao da nikada nećemo moći tu istinu obuhvatiti ni shvatiti nego samo u nju uroniti. Izgleda da je upravo u tom uranjanju (kontemplaciji) razlog ove božanske objave. Bog nas želi neprestano napajati ne nekom istinom o sebi, nego samim sobom. A on je Bog koji se neprestano daruje i koji neprestano ljubi i koji neprestano održava sve ono što stvara upravo zato što sve to ljubi. On objedinjuje i ujedinjuje sve ono što je stvorio sa samim sobom, a nas ljudi među sobom da bismo konačno shvatili da je sva naša veličina u jedinstvu i različitosti. Današnje evanđelje posve jasno nam nudi put toga ostvarenja a to je Duh Sveti koji nas upućuje, djelom a ne riječima, u život Trojstva.

13. NEDJELJA KROZ GODINU - 28.06.1998.

1 Kr 19,16b-19-21

Gal 5,1-13-18

Lk 9,51-62

SLUŽITI BOGU

U kratkim i nepovezanim odlomcima Luka nam u današnjem evanđelju donosi nekoliko Isusovih kako odrještih riječi koje nismo navikli tako često čuti od blagog Gospodina. Ipak je zajednička poruka ovih odlomaka jedna jedina: da se Bogu ne može služiti uvjetno. Čovjek pripada Bogu i služenje njemu mora biti beskom-promisno. Kao što ne može i ne smije drugima nametati svoju istinu, jednako tako ne smije biti u kompromisu s istinom. U svom poslanju i navješćivanju evanđeoske istine mora biti posve slobodan i mora prihvatići sve ono što takvo poslanje sobom nosi. To su nesigurnost i neizvjesnost. No, jedino sigurno u toj nesigurnosti i neizvjesnosti jest da je Bog uz nas. U konkretnom životu to znači da se s Bogom ne možemo igrati. Vjernik koji prihvata svoju vjeru ozbiljno uvijek je u vjeri ozbiljan. Za njega je vjera izvor snage za njegov život, izvor snage za poštivanje drugih, izvor snage u kritnim trenucima, izvor jakosti u životnim odlukama i izvor snage za ustrajnost u dobru. To znači da čovjek vjernik ne smije zaboraviti svoju osobnu i definitivnu pripadnost Bogu te čas potpuno biti Božji, a sljedeći čas povlačiti se iz Božje blizine. Svi takvi kompromisi su u krajnjoj liniji izdaja vjere. Stoga je i tragedija što mnogi kršćani jesu i nisu vjernici i kao takvi ne mogu biti svjedoci ni poslanici.

Njegov govor o svom uskrsnuću nas raduje. I obično bi bili zadowoljni spoznajom: to je bio put kojega je on morao proći. Ali kad od nas zahtijeva da mi podemo tim istim putem, onda se, makar i pozvani, osjećamo nelagodno i nesigurno. Nameće nam se pitanje - zar je stvarno pravo življenje moguće samo putem tihog umiranja, tj. putem nošenja križa?! To je sve dotle problem dok čovjek vjernik ne shvati da je njegov put stvarno Isusov put, ali i da stvarno, kao vjernik, posjeduje i Isusovu snagu. Dakle, nositi svaki dan svoj križ može se ljubavlju Isusovom, može se njegovim motivima i može se njegovim ciljevima, a to je spasenje svijeta. Ako nas drugi motivi vode oni završavaju uvijek u sebičnosti i uvijek s okusom gorčine jer čovjek ne može biti svrhom samom sebi. Križ također nije svrha samom sebi nego je križ - protkan ljubavlju - izvor spasenja - za druge. I nama je na spasenje samo utoliko ukoliko je na spasenje i drugima. Kad bi kršćani osjetili slatkoču i puninu takvog života osjetili bi njegovu ljepotu i jedini smisao: biti kao Isus.

11. NEDJELJA KROZ GODINU - 14.06.1998.

2 Sam 12,7-10,13

Gal 2,16,19-21

Lk 7,36-8,3

**MNOGO JOJ JE OPROŠTENO
JER JE MNOGO LJUBILA**

Pred nama je opet jedan tipično Lukin tekst koji nam Gospodina Isusa prikazuje kao Spasitelja i prijatelja onih kojima je spasenje najpotrebni, a to su grešnici. Isus je pozvan k stolu čovjeka koji je sebe proglašio pravednikom jer vrši djela koja je propisivao ondašnji zakon. U svojoj revnosti opsluživanja zakona zaboravio je da je spasenjski zakon za čovjeka: ljubav prema bližnjemu. Gospodin ga je stavio na kušnju i našao ga nedostojnim svih zakona jer ne opslužuje onaj najvažniji - zakon ljubavi. Sam prikaz je upravo dirljiv. Isus nježan i raspoložen u svako vrijeme primiti suze pokajnice. Dopušta da ga molj za oproštenje čak i u vrijeme gozbe u kući pravednika. Osuda i sumnja koja se u tom času javlja u kući i srcu domaćina razara samog domaćina jer se usudio, u Gospodinovu prisustvu, biti sudac svoga bližnjega. Stoga je iz Gospodinovih usta čuo i vlastitu osudu. Ona je teška, jer je prekršio zakon ljubavi. U svojim vanjskim oblicima zaboravio je dušu, a u duši milosrđe koje jedino spašava do kraja i potpuno svakoga, a najviše grešnika. Domaćin je ostao neopravdan, a grešnica je otisla pomirena jer je ljubavlju prema Isusu pokrila svoje grijeha. Do konca svijeta jedini put spasenja jeste: ljubavlju prekriti mnoštvo grijeha.

**12. NEDJELJA
KROZ GODINU
21.06.1998.**

Zah 12,1-11

Gal 3,26-29

Lk 9,18-24

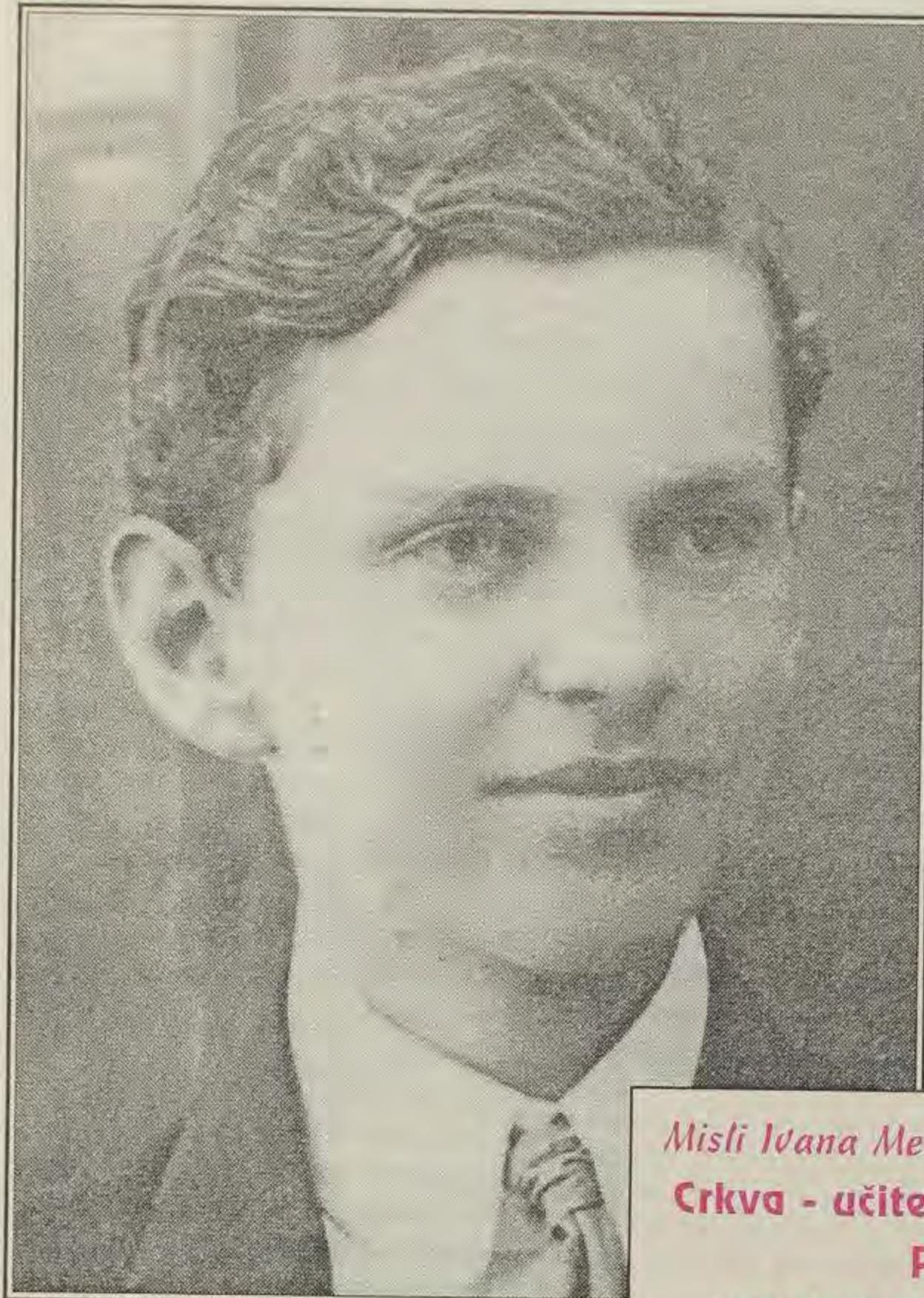
**PREKO UMIRANJA
U ŽIVLJENJE**

Odlomak evanđelja kojega Crkva danas navješćuje pomalo je nelagodan. To što Isus govori o svojoj patnji, o svom trpljenju i o svom križu nekako i prihvaćamo.

Njegov govor o svom uskrsnuću nas raduje. I obično bi bili zadowoljni spoznajom: to je bio put kojega je on morao proći. Ali kad od nas zahtijeva da mi podemo tim istim putem, onda se, makar i pozvani, osjećamo nelagodno i nesigurno. Nameće nam se pitanje - zar je stvarno pravo življenje moguće samo putem tihog umiranja, tj. putem nošenja križa?! To je sve dotle problem dok čovjek vjernik ne shvati da je njegov put stvarno Isusov put, ali i da stvarno, kao vjernik, posjeduje i Isusovu snagu. Dakle, nositi svaki dan svoj križ može se ljubavlju Isusovom, može se njegovim motivima i može se njegovim ciljevima, a to je spasenje svijeta. Ako nas drugi motivi vode oni završavaju uvijek u sebičnosti i uvijek s okusom gorčine jer čovjek ne može biti svrhom samom sebi. Križ također nije svrha samom sebi nego je križ - protkan ljubavlju - izvor spasenja - za druge. I nama je na spasenje samo utoliko ukoliko je na spasenje i drugima. Kad bi kršćani osjetili slatkoču i puninu takvog života osjetili bi njegovu ljepotu i jedini smisao: biti kao Isus.

Razgovor s o. Božidarom Nagyom, postulatorom kauze Sluge Božjega Ivana Merza

KATOLIČKI LAIK, IVAN MERZ - PREMA OLTARU

Misli Ivana Merza

Crkva - učiteljica duhovnog života po liturgiji

Tko je bolja učiteljica duhovnog života od sv. Crkve, koja osim svog dvijetusćgodišnjeg iskustva djeluje pod utjecajem samog Duha Svetoga? Koje su bolje metode od onih koje ona sama naučava? Pokućmo, dakle, smjerno na njena vrata i zamolimo je da nam Ona bude voditeljicom u našem duhovnom životu, zamolimo je da naš ograničeno ništetižni život postane dionikom njenog beskrajnog unutarnjeg života, da se naša sitna duša proširi do neizmjernosti božanskog života. Crkva to čini po svojoj Liturgiji. /Put k Suncu, Zagreb, 1993, br. 212/

Postulator kauze Ivana Merza o. Božidar Nagy, hrvatski isusovac, živi i djeluje danas u Osijeku. Još od 1973. god. kao postulator vodi postupak za proglašenje Ivana Merza blaženim i svetim. O. B. Nagy, porijeklom je iz Slavonije. U Slavonskom Brodu završio je gimnaziju i potom 1961. godine ulazi u isusovački red. Studij teologije i filozofije završava na Papinskom učilištu "Gregoriana" u Rimu. U Rimu je i doktorirao s disertacijom o Ivanu Merzu kao čovjeku vjere i odgojitelju za vjeru. Zatim službuje u Zagrebu kao vjeroučitelj studenata i profesor na Filozofsko-teološkom institutu D.I. Potom kroz šest godina vrši službu urednika hrvatskog programa Radio Vatikana. Nakon toga radi kao dušobrižnik za hrvatske vjernike u Parizu. Osim vođenja postulature Ivana Merza danas predaje na Pedagoškom fakultetu u Osijeku, te vjeronauk u gimnaziji. Aktivno je uključen u promicanje baštine Ivana Merza u okviru katoličke organizacije za mlade.

ZVONIK: TKO JE BIO GLAVNI POKRETAČ PROCESA ZA PROGLAŠENJE IVANA MERZA BLAŽENIM?

O. NAGY: Ideja i prijedlog da Ivan Merz bude proglašen blaženim i svetim jasno je iznesena u katoličkom tisku još 1943. godine prigodom proslave 15. obljetnice njegove smrti. No, kako je drugi svjetski rat bio u jeku, a potom je došao komunistički režim, o tome se nije moglo javno govoriti. Tek kad je komunistički progon malo jenjao ozbiljno se krenulo s pokretanjem procesa. Zaslugom tadašnjeg zagrebačkog nadbiskupa Franje Šepera za 30. obljetnicu smrti Ivana Merza otvoren je u Zagrebu informativni biskupijski postupak za njegovo proglašenje blaženim. Za pokretanje postupka prvotnu zaslugu ima ustanova Suradnica Krista Kralja, koju je osnovala Merčeva suradnica u apostolatu Marica Stanković.

ZVONIK: KAO VRSTAN POZNAVALAC MERČEVE BAŠTINE I POSTULATOR KAUZE ZA NJEGOVU BEATIFIKACIJU, RECITE NAM U KOJEM STADIJU SE NALAZI PROCES ZA NJEGOVO PROGLAŠENJE BLAŽENIM?

O. NAGY: Biskupijski postupak za Merčevu proglašenje blaženim završen je 1985. godine u Zagrebu i prenešen je u Rim gdje se sada nastavlja u Vatikanu na Kongregaciji za kauze svetaca. Upravo sada dovršavamo najteži i najopsežniji dio posla: pisanje "pozicije". "Pozicija" je naime temeljni dokument kojim se na temelju izjava svjedoka, njegovih spisa i ostaloga, dokazuje da je kandidat za oltar posjedovao kršćanske kreposti u herojskom stupnju. Nakon što taj dokument bude gotov, a bit će gotov ove godine, slijedi rasprava o njemu u Kongregaciji za kauze svetaca, potom papin dekret o priznanju herojskih kreposti i nakon toga proglašenje blaženim. Svakako moram istaknuti da veliku zaslugu za pisanje "pozicije" ima mons. Fabijan Veraja u Rimu koji radi na tome već nekoliko godina.

Čudesno ozdravljenje na Merčevu grobu

ZVONIK: DA LI VEĆ IMA SVJEDOČANSTAVA O USLIŠNJIMA IVANA MERZA?

O. NAGY: Kada dođete u Zagreb na grob Ivana Merza vidjet ćete na njegovom grobu brojne

zahvalnice u obliku kamenih pločica na kojima su uklesane zahvale štovatelja za primljene milosti. Imamo jedno posebno veliko uslišenje još iz godine 1930. Anica Ercegović iz Sunje čudesno je bila ozdravila na njegovom grobu od mnogih bolesti. Doživjela je duboku starost a da nije više nikada trebala liječnika. Pravo čudo.

ZVONIK: ŠTO BISTE PREPORUČILI OD LITERATURE O IVANU MERZU DA GA SE MOŽE BOLJE UPOZNATI?

O. NAGY: O Ivanu Merzu do sada je mnogo toga napisano. Neke knjige se mogu naći samo u bibliotekama. Spominjem kronološki njegove biografije:

O. Božidar Nagy predaje Papi knjige i časopise o Ivanu Merzu

1. Dr. Dragutin Kniewald, Ivan Merz - život i djelovanje, Zagreb 1932; 2. Božji čovjek Hrvatske - Dr. Ivan Merz, Zbirka eseja i članaka, Zagreb 1938; 3. Josip Vrbanek DI, Vitez Kristov Ivan Merz, Zagreb 1943; 4. Božidar Nagy, DI, Borac s bijelih planina - Ivan Merz, Zagreb, Filozofsko-teološki Institut, 1971; 5. Ivan Merz, Put k suncu, Odabranii spisi, Zagreb, Postulatura Ivana Merza, 1978; 6. Božidar Nagy, DI, Prijatelj mladih - Ivan Merz, Zagreb 1974; 7. Pojava i značenje dr. Ivana Merza u Crkvi u Hrvatskoj, Zbornik radova sa Simpozija održanog 1978. god. prigodom 50. obljetnice smrti Ivana Merza, Zagreb 1979; 8. Božidar Nagy, DI, Tko je Ivan Merz? Kratak prikaz života i djelovanja Ivana Merza, Zagreb 1980; 9. Dr. Dragutin Kniewald, Sluga Božji dr. Ivan Merz, drugo izdanje, Zagreb 1988; 10. Dušan Žanko, Svjetlo na gori - Dr. Ivan Merz, Zagreb 1990; 11. Put k suncu - Odabranii tekstovi Ivana Merza, 2. izdanje, FTI Zagreb, 1993; 12. Božidar Nagy, Ivan Merz istaknuti laik u svjedočenju Evanđelja, kratka biografija, Zagreb 1995.

Osim knjiga izlaze i tri časopisa posvećena Ivanu Merzu: Glasilo Postulature - Ivan Merz; Časopis za promicanje poznavanja i štovanja Ivana Merza. Povremeno izlazi u Zagrebu od 1973. godine - Orao zlatnih krila - list za promicanje štovanja sluge Božjega Ivana Merza (osnivač i urednik Marko Sinović). List izlazi u Buenos Airesu, u Argentini, kao mjesecišnik od 1981. godine; Rycerz krzyza białego - Vitez bijelog križa - list Ivana Merza na poljskom jeziku, izlazi povremeno. Izdaje ga i uređuje Jožef Staskowian. Izlazi od 1993. u Osieczno Gromadka, Poljska.

Žrtva - Euharistija - Apostolat

ZVONIK: IVAN MERZ JE BIO AKTIVNO UKLJUČEN U APOSTOLAT LAIKA. PROMICAO JE KATOLIČKE ORGANIZACIJE. KAKO DANAS STOJI S TIME U HRVATSKOJ?

O. NAGY: Dok je boravio na studiju u Parizu Ivan Merz je

proučavao katoličke organizacije u Francuskoj. Najviše mu se svidjela organizacija "Croisade Eucharistique" jer su oni na poseban način promicali euharistijski život kod mladeži. Od njih je donio i geslo "Žrtva, Euharistija i Apostolat" (ŽEA) i predao ga katoličkoj mladeži u Hrvatskoj. S dolaskom demokracije u Hrvatsku nastoji se oživjeti Merčev duh i njegova baština kod mladih. U tu svrhu promiče se poznavanje one organizacije na kojoj se Merz tada posebno nadahnjivao, a koja se po papinoj želji danas zove "Euharistijski pokret mladih", koji postoji danas u više od pedeset zemalja svijeta. Po metodama ove organizacije, koje su se pokazale veoma uspješnima, danas se radi s mladima u nekoliko mjesta u Hrvatskoj. Za poželjeti je da se i drugdje upozna ovaj pokret koji je donio Crkvi u zemljama gdje djeluje mnogo dobra. Na primjer, u Francuskoj je iz ovoga Euharistijskog pokreta mladih proizašla trećina današnjih svećeničkih zvanja što pokazuje veliku odgojnju i duhovnu vrijednost programa i metoda ovoga poretka.

Utječite se u zagovor Ivanu Merzu

ZVONIK: I ZA KRAJ, ŠTO BISTE PREPORUČILI NAŠIM ČITATELJIMA, OSOBITO MLADIMA?

O. NAGY: Prvo što bih rekao i preporučio: upoznajte taj divan lik katoličkog čovjeka. On je mlađ, bio je apostol mladeži i kao takav ima puno toga za reći mladima, napose kroz svoje spise, svoj dnevnik gdje možemo pratiti razvoj njegove duševnosti od mladenačkih dana do svetosti. Potom treba

Misli Ivana Merza

Laici - pomoćnici u širenju Kraljevstva Božjega

(Iz presvete Euharistije raste) zanosna ljubav mlađih prema svetoj Crkvi, Isusovoj neokaljanoj zaručnici, te njenim biskupima i svećenicima. Oni su se uvjerili da svećenika zapada prva i najvažnija uloga u širenju Kraljevstva Božjega, a da se svjetovnjaci (laici) moraju njima pridružiti; moraju postati njihovim pomoćnicima... /Put k suncu, Zagreb, 1993, br. 266/

čitati knjige napisane o njemu. Nakon biografije, veće ili manje, posebno bih preporučio čitanje knjige "Put k suncu". U toj su knjizi sažete njegove najljepše misli iz njegovih spisa koji broje preko tri tisuće stranica. Tu se vidi sva ljepota njegove duše. A potom bih preporučio da se molite njemu u zagovor. Za što brže odvijanje njegova postupka za proglašenje blaženim potrebna su i čudesna uslišenja. Njih pak neće biti ako se ne budemo molili. Stoga utječite se u zagovor Ivanu Merzu, proporučajte mu se u svojim potrebama. Ako budete uslišani o tome što prije obavijestite svoga župnika, i preko njega Postulaturu za beatifikaciju čija je adresa: Postulatura Ivana Merza, ul. A. Stepinca 27, 31000 OSIJEK.

Razgovarao: Mario Vidaković

Misli Ivana Merza

Čistoća srca - najljepši biser mladenštva

(Mladić) svetu čistoću srca čuvati kao najljepši biser mladenštva. A da ušćuva taj biser, izbjegavat će sve one prilike koje bi ga mogle navesti na zlo, a to su: loši razgovori, ružne kazališne predstave, kino, a poglavito nečedni ples i alkohol... Bude li se naša omladina držala tih smjernica, dobit ćemo čeličnih značajeva, svetaca i rodoljuba; dobit ćemo čvrste i plodne kršćanske obitelji, koje su glavna osnovica narodnoj veličini i javnom blagostanju građana. /Put k suncu, br. 297/

DUHOVI U GODINI DUHA SVETOGLA

O Duhu nikad dosta. Premda je čitav ovaj broj protkan tekstovima o Duhu Svetom, na ovim stranicama donosimo još jedan mali mozaik posvećen Duhu Svetom. Prenosimo vrlo vrijedan tekst dr. Stjepana Kušara o razlikovanju duhova; podsjećamo na plodove Duha kako ih nabrala sv. Pavao, a objavljujemo i dva razmišljanja o Duhu Svetom iz "naše sredine". Vjerujemo da će vam se ovaj mozaik svidjeti i biti koristan prilog Godini Duhu Svetoga.

Razlikovanje duhova

Već provedene ankete u nekim zemljama na Zapadu pokazuju da su situacije u kojima se pripremaju i donose odluke (npr. izbor bračnog partnera, brak, zvanje, posao, broj djece, postupanje prema ljudima na radnome mjestu, susjedstvu itd.) pri kraju na popisu zgoda i nezgoda kad se s Bogom računa i traži svjetlo i snaga njegova Duh. Kakvo onda čudo ako puno toga izgleda kao da je naslijepo odlučeno i načinjeno!

Situacije koje zahtijevaju jasna opredjeljenja i prosudbe često su teške, obilježene su usamljenošću jer odluke su samo naše, mi za njih odgovaramo. Čovjek kao da je prepusten sam sebi i mora vidjeti kojim mu je putem poći. Pri tom se može raditi o odlukama za ili protiv osoba i ustanova, o odnosima i vezama, o intimnim usmjerenjima i životnim odabirima, postupcima na radu i u ponašanju. Taj teret života je neizbjježan. Jedni drugima možemo pritom pomoći, ali u konačnici svakome je dano da sam živi svoj život - to ne može nitko namjesto njega. Pravila koja slijede kušaju u općenitom smislu usmjeriti vjernika u tim situacijama kako bi mogao jasnije i s dubljim zalaganjem svojega bića donijeti odluke i provoditi ih u djelo, odnosno ne ulaziti u neke situacije.

Kriteriji prepoznavanja Duga Božjega

Općenito i u pravilu možemo smatrati da nam od Božjeg Duhu dolaze nakane i naumi:

- kada za njih imamo dobre motive - to je jasno već samo po sebi i iz razumskog razmišljanja te ako se ne protivi načelima kršćanskog morala;

- kad nam je za njih dano potrebno vrijeme i snaga - i to je samo po sebi razumljivo, jer Božji je glas u svjeti uvijek konkretan, ne vodi u irealne situacije nego širi stvarne mogućnosti života i rasta te na dulje vrijeme odgoni strah i tjeskobu; Bog ima i daje vremena za rast i sazrijevanje što je dobrodošlo protiv obeshrabrenosti na početku puta;

- kad se to duboko uklapa u okvir drugih naših obaveza i zadaća - Bog ne traži nemoguće niti da se to odmah u potpunosti i savršeno ostvari mimo svega ostalog nego u vjernosti i pažljivoj zauzetosti prema malome. "Ostvaruj od evandelja ono što si od njega doista razumio, koliko god to malo bilo." (R. Schutz);

- kad nam se nešto samo od sebe daje i umnaža nam radost i mir kada na to mislimo, te nam omogućuje porast u ljubavi - budući da se ljubav treba više pokazati djelima negoli riječima, tvrdoca, krutost, oštiri sudovi, uznesitost, netrpeljivost, govor i postupci "svisoka" znak su lažne revnosti i nisu potaknuti Duhom Božjim;

- kad pri promišljanju i odvagivanju nekog nauma imamo "dobar osjećaj" da je to ono pravo, bez obzira koliko nas to stalo i bilo bolno i teško - Božji poticaji u pravilu su korjeniti, a ko-

rjenitost se pokazuje u tome da čovjek iz temelja svojega bića hoće živjeti od Boga mu dani život te ljubiti Boga ponad svega pa otkriva usklađenost tog htijenja s naumom koji mu se darovao;

- ako je stvar u pitanju u sebi lijepa i dobra te nas time privlači - pravi naumi i odluke otvaraju put u rast, sklad i sazrijevanje čovjeka pred Bogom i ljudima, on postaje lijep. Pametno je dakle opredjeliti se za ono što će nas u našem životu dovesti u veću bliskost s Bogom i do dublje i iskrenije povezanosti s ljudima;

- ako si mogu dobro zamisliti da bi i Isus tako odlučio i djeloval - jedino pravilo koje je najvažnije i o kojemu sve ovisi jest ovo: "Pitaj se u svim stvarima što bi naš Gospodin učinio, i onda djeluj u skladu s tim. To je jedino tvoje pravilo, ali ono vrijedi bezuvjetno" (Ch. de Foucauld);

- ako se pri tome nalazim "u dobrom društvu" - tj. mogu li nešto takvo otkriti kod svetaca i drugih mjerodavnih i uzornih likova kršćanskog života ili kod mjerodavnih pozitivnih biblijskih likova i u njihovom djelovanju;

- ako dottični naum u meni potiče i izaziva rast vjere i pouzdanja - Bog nije čovjekov suparnik ili konkurent nego Stvoritelj i

Otec koji jamči rast i plodove Duha: ljubav, radost, mir, velikodušnost, dobrotu, uslužnost, vjernost, krotkost i vladanje sobom, a sve je prožeto dubinskim pouzdanjem koje se ne da pokolebiti;

- ako stvar služi ljubavi, izraz je ljubavi i jača ljubav - Božji je glas takav da čovjek uvida po njemu nove puteve ljubavi, povezivanja i pomirenja među ljudima.

PLODOVI su DUHA

*ljubav, radost, mir,
velikodušnost, uslužnost,
dobra, vjernost,
blagost, uzdržljivost.*

Protiv tih nema zakona.

Koji su Kristovi, razapeše tijelo
sa strastima i požudama.

Ako živimo po Duhu,
po Duhu se i ravnajmo!

Ne hlepimo za taštom slavom!
Ne izazivajmo jedni druge,
ne zavidajmo jedni drugima!

(Iz poslanice Galaćanima 5,20-25)

Kriteriji prepoznavanja drugoga duha

S druge pak strane, potrebno je također nавести neke općenite kriterije s pomoću kojih se u pravilu može spoznati da neki poticaji i naumi ne dolaze od Duha Božjega:

- što ide preko mojih

snaga te me u svojoj zahtjevnosti neprestano preoptereće;

- što se dade postići samo skrajnjim naprezanjem, na silu i u grču te je povezano s nemirom i hektičnom žurbom i izaziva tjeskobu;

- što na nas i na druge djeluje pretjerano, senzacionalistički i preuzetno;

- što se može izvesti samo uz trajnu mučninu, nelagodu i rada zlovoljom;

- što se pokazuje grubim, ružnim, primitivnim i odbojnim;

- što djeluje sitničavo, cjeplidačarski i smušeno;

- što nije i ne može postati konkretnim nego je "daleko od zemlje" jer ne poštuje načelo utjelovljenja;

- što je bez ljubavi te razorno djeluje na mene i na druge i guši život i polet;

- što se ne slaže s Isusovim načinom djelovanja i ponašanja

kako to mogu razaznati iz evandelja; • što mi umanjuje ili odnosi osjećaj za molitvu i radost u njoj kao i želju za sudjelovanjem u bogoslužju zajednice.

Dakako, valja priznati da sve navedene točke ostavljaju u nejasnoći mnogo toga. One ne mogu, niti imaju nakanu da iscrpe bogatstvo življenga života. Stoga će uz razgovor s iskusnjim uvijek biti također potrebno moliti za svjetlo da jasno spoznamo ono na što nas Duh Božji potiče, i za snagu da to prihvati i ostvarimo u svojem životu te u tome budemo ustrajni. Pri tom je presudno da čovjek zauzeto živi ono što je od Božje volje već shvatio te da bude otvoren za nove pozive i znakove.

Konkretan život vjere u Boga ne pokazuje nam se ovdje poput nekog stajanja ili dovršene zgrade nego kao biljka koja raste i donosi plod ili kao povijest i drama čija se radnja plete kroz odluke kao dogadanje određeno pokretom i dinamikom koje se rađa iz susreta dviju volja ili sloboda, ljudske i božanske. Bog koji je uvijek veći i drugi, izaziva i vodi čovjeka u nove "krize" (prema grčkom to znači: razabiranje, razlučivanje, odlučivanje) u kojima Krist od nas traži da se njemu za ljubav odrekнемo nekog idola koji nam je, možda, krišom, zaposjeo srce.

Božji je poziv promjena smjera, obraćenje i uvijek novog poduzimanja i uklanjanja nekog našeg idola. Zato vrijedi: još je dug put pred nama! Dodite i vidite kako je blag Gospodin!

PLAMEN DUHA SVETOGA

Gledam se u ogledalu i više nisam sigurna što se krije ispod maske. Misli mi lutaju i borim se sa sobom, sa svojim razmišljanjima, snovima, željama i sa stvarnošću. Lovim se u želji da sam netko drugi. Odupirem se toj privlačnoj sili, ali ona me nadjačava. Postajem mikro djelić tog velikog obojnog stroja. Krici savjesti gube se i nestaju u daljini. Osamljena sam. Hodam utabanim putem nad kojim se nadvio crni oblak dima. Ne prepoznajem se - ovo nisam ja. Pogriješila sam, ali to ne želim priznati ni sebi ni drugima. To je kukavički potez! Ali, što mi se može dogoditi ako priznam pogrešku? Možda je lakše živjeti kao slijepac. U suprotnom zadaća je preteška. Zašto je toliko teško vjerovati? Vapaji moga srca su snažni, ali prigušeni.

Sjene ljudi se iznenada pojavljuju i stapanju u masu. Puno toga donose i odnose. One samo pričaju a čini se da ništa ne govore. Ipak u njihovim riječima ima nečeg dubljeg. Nečeg što nagovještava svjetlost.

Odjednom počinjem misliti. Obuzima me neka vrlo prijatna Toplina. Osjećam Žar koji se rasplamsava. Smiruje me. Uljeva mi nadu. Osjećam se sigurnom. Ambicije iznenada rastu. Dovoljno sam snažna da nastavim životnu borbu. To više nije borba, već nešto novo, neiskušano.

Netko mi govori: "Digni glavu i kreni! Ti to možeš!" Ne znam zašto vjerujem, ali jednostavno vjerujem. Vjerujem da je to Glas spasu. Moja Zvijezda vodilja.

Govorili su mi o Duhu, Duhu koji je činio mnoga čuda i o kome toliko toga ovisi. Krajičkom svoje duše sam vjerovala. Sada vidim

kako sam ga držala zatvorenog u strahu da će pobjeći. Kajem se i puštam ga da zaživi slobodno u meni. Ovaj svijet je zaista drugačiji. Nije takav kakvim ga ljudsko oko vidi. U meni je nešto moćno, nešto što je učinilo da progledam. Srce će mi puknuti! Volim sve: ljudi oko sebe, svaki zvuk, travku, mrava, žubor potoka, mjesec jev sjaj, a i svjetlost koja nas obasjava. To je ono što me ispunjava. To sam ja, ali nisam sama. Svjetlost vatre, koja se rasplamsala, je i dalje tu u meni. Vjera mi je ojačala. Nada je postala dio stvarnosti. A ljubav - ljubav pokreće. Svi ciljevi su tu, na dohvat ruke. Osjećaj se ne može dočarati ni jednim ovozemnim jezikom. On je božanski...

Gabrijela Bogišić, Sombor

/Ovaj tekst je proglašen najboljim proznim tekstrom na Danu mladih u Baču 1998. godine/

PODREZANA KRILA

Mali je kukac uletio u sobu. Bila je naime večer i gorjelo je svjetlo, a kukci vrlo rado lete oko svjetla. Ne znam kako se zove taj kukac, samo znam da je prilično neugodan kad se u brzini leta zabije u lice ili koji drugi otkriveni dio tijela. Pogotovo je to neugodno kad svojim naglim slijetanjem probudi iz sna, ili oštrim lupanjem o žarulju ne da zaspoti.

Jedan, dakle, takav kukac sjeo je na zid pokraj moga kreveta. Svi moji refleksi stupili su u akciju. Odmah mi je sjevnulo da mi taj mali napasnik neće priuštiti miran san, te sam glede vlastita osiguranja uhvatila ono što mi je bilo pri ruci, a to su bile škare. Njima sam malom napasniku odrezala krila. Možda ćete pitati: zašto krila? Bilo mi je naime žao da pritiskanjem o zid načinim mrlju na njemu. Sve se odigralo nevjerojatnom brzinom. Kad sam nakon uspješne akcije odahnula i ugasila svjetlo, tada se upalilo jedno drugo svjetlo. U tom svjetlu sam vidjela kako u svagdanjem životu koristim iste refleks. Ja ipak želim imati miran san i miran život, a onome tko mi to ugrožava štucnem krila. Predmijevam da je kukac, koji je pao iza mog kreveta nakon što sam mu odrezala krila,

uginuo. A sada da povučem zaključak: oni kojima ja odrezujem ili podrezujem krila - ugibaju. Poput kukca koji se zabija u žarulju uz nemiravala me ta spoznaja. Kolikima sam ja podrezala krila. A sve u cilju osiguranja vlastita života i mirna sna. A zapravo me to najviše uz nemiravalo i oduzimalo mi miran san - kad sam drugima nanijela nepravdu, onemogućila ih u letu.

Mogu li odrezana krila narasti? Kod kukca baš nisam sigurna. Tješi me to što je kod Isusa i nemoguće moguće. Njemu povjeravam sva podrezana krila, sve onemogućene letove, sve što sam svojim oštrim škarama uništila. Njemu, koji je na svom tijelu osjetio što to znači kad ti u najljepšim godinama života odrežu krila. Njemu, koji je to čak dragovoljno prihvatio da snagom svoga križa i svoje smrti sva podrezana i odrezana krila preobrazi u polet i zalet prema vječnosti, prema Očevu krilu i srcu gdje nas On, Isus, već čeka. Njegovo uskrsnuće nam je jamstvo da je to moguće. A užavši na nebo sjede zdesne Ocu, zauzima se za

nas i šalje nam svoga Duha. I dok u ovoj Godini Duha Svetoga vapimo s cijelom Crkvom: "Dodi Duše ljubavi i mira", molimo upravo to da nas Duh Sveti nosi na krilima svoje ljubavi, nas koji smo podrezanih krila. On koji može oživjeti i suhe kosti (Ez 37,1 sl.) neka obnovi naš polet, naša krila koja samo drugima i sebi podrezali.

s. M. Margita Gašparovsky

Piše: Stjepan Beretić

SVETI IVAN (JOHN) FISHER,

rochesterski biskup, mučenik

(* 1469 + 22. 06. 1535)

* trgovac sin * osmogodišnjak postao siroče * najugledniji student svoga sveučilišta * s 22 godine doktor filozofije i svećenik *
 * isповједник kraljeve majke * u 32. godini života doktor teologije * profesor teologije * s 35 godina biskup *
 * radnik s 20 sati radnog vremena * biskup koji je uvijek bio među svojim svećenicima i vjernicima *
 * svetac koji je imao najbolju knjižnicu na svijetu * 47-godišnjak - učenik Erazma Rotterdamskog *
 * vrsni teolog koji je i mrtav branio Euharistiju na Tridentskom saboru * branitelj ženidbenog veza *
 * towerski uznik * vjerni kardinal koji šešir nije nosio na glavi * prije smrti spavao dva sata više nego obično *

Munjeviti uspon trgovackog sina

Ivan se rodio u Beverlyju u grofoviji Yorkshire. Njegovim se roditeljima poslije njega rodilo još troje djece. Ivanov otac Robert je bio trgovac, a umro je kad je malom Ivanu bilo istom osam godina. A Ivan se, podržavan milošću Gospodinovom i upornim radom, munjevito uzdizao u svijetu znanosti, a želio je postati svećenik. Izuzetno talentirani đak je studirao u Cambrigeu. Bile su mu 22 godine kad se okitio titulom "Master of Arts". Dopoštenjem Papinim je već tako mlad reden za svećenika. Jedan mu je doktorat bio premalo. Godine 1501. postiže i doktorat iz teologije. Duboki duhovni život, molitva, razmatranje i neumorni studij su doživotne značajke svetoga Ivana. Mladi svećenik Ivan bio je duhovni vođa i isповједnik Lady Margaret Beaufort, majke Henrika VII sve do njezine smrti 1509. godine. Plemenita dama je dobro uočila nepoučenost svećenstva pa čak i biskupa onoga vremena. Zato je, iz ljubavi prema Crkvi u svome narodu, osnovala dva koledža u Cambrigeu davši jednom ime Koledž Krista Gospodina, a drugom svetoga Ivana. Osnutak tih ustanova je povjerila mlađom Ivanu Fisheru. Uz to je u Cambrigeu i Oxfordu osnovala još dvije bogoslovne katedre. Prvi profesor na novoj cambriškoj katedri je bio Ivan Fisher.

Biskup u Rochesteru poput biskupa Augustina u Zagrebu

Pokraj svega Ivana Fishera je resila krepot skromnosti i duboke ponižnosti. Ivan je 24. studenog 1504. godine s 35 godina postao rochesterski biskup. Bila je to mala, neugledna i napose siromašna biskupija. Ni kad je imao priliku "domoci se" bogatije biskupije Ivan nije htio ostaviti svoju "siromašnu zaručnicu". U povijesti hrvatskoga naroda bio je jedan biskup koji se posebno istakao u vjernosti svojoj biskupskoj stolici: školovani Trogiranin, dominikanac Augustin Kažotić, zagrebački biskup. Kao što je blaženi Augustin Kažotić više puta pohodio svaku župu svoje velike biskupije, tako je i sveti Ivan Fisher stalno obilazio svoje svećenike i vjernike. Živio je najstrožim pokorničkim životom. Radno vrijeme mu je bilo nevjerojatnih 20 sati! Spavao je samo četiri sata dnevno. Veliki pokornik, revni pastir i pobožni biskup nikada nije ostavljao knjigu. Stvorio je jednu od najboljih knjižnica staroga kontinenta. Svetom biskupu Ivanu je bilo 47 godina kad se dao u ruke najboljem mogućem učitelju - Erazmu Rotterdamskom da ga nauči grčki. Tako je dobro naučio grčki da je bio najmjerodavniji za ispravak grčkog izvornika Novoga zavjeta. Dijelovi njegovih rasprava i knjiga ušli su u dokumente Tridentskog sabora (13. 12. 1545 - 4. 12. 1563) u nauci o presvetoj Euharistiji.

Znao je da neće umrijeti u krevetu...

"Kažem vam, znam da neću umrijeti u svom krevetu. Uputno je stoga da mislim neprestano na strašni čas svoje smrti." Kralj Henrik VIII je jednim svojim spisom, u kojem je branio sakramente protiv nauke Martina Luthera, dobio častan naslov "defensor fidei = branitelj vjere". Time se pokazao dobrom kršćaninom. Oženio se udovicom svoga brata Artura: Katarinom Aragonskom na osnovu dispenze pape Julija II. Osamnaest je godina s njome živio. Nesretna mu kraljica međutim nije rodila sina. Henrik nije imao prijestolonasljednika. Zato je iz "državnih interesa" bacio oko na dvorsknu damu Anu Boleyn. Sada je sve poduzeo da se njegova ženidba s kraljicom Katarinom proglaši nevaljanom, kako bi se mogao vjenčati s Anom Boleyn. Tada se oglasio rochesterski biskup Ivan Fisher. Poput Ivana Krstitelja, branio je nerazrešivost braka. Kad Ivan Fisher pred Parlamentom nije htio opozvati svoju tvrdnju, dospio je 26. travnja 1534. godine u Tower. Hrabrog branitelja nerazrešivosti ženidbe Papa je za nagradu i u znak priznanja proglašio kardinalom. Te godine je

Parlament na inzistiranje kralja izglasao zakon o supremaciji, što je imalo značiti da je kralj vrhovni poglavatar engleske Crkve.

Razjareni kralj se, naznačujući kakav je kraj namijenio vjernome biskupu, rugao 65-godišnjem kardinalu: "Novi će kardinal šešir nositi na ramenima, jer neće imati glave da ga stavi na nju." Diljem kraljevstva, po kraljevu naređenju, mnogi biskupi i svećenici udariše govoriti protiv Pape.

Pristupite k njemu i on će vas prosvijetliti

22. lipnja 1535. u 9 sati trebao je bili smaknuti mučenik Ivan. Posljednja želja mu je bila da mu dadu još dva sata života, da se naspava. Nije se bojao smrti. Bio je bolestan i tjelesno iscrpljen. Ipak je već u 9 sati pred rešetkama svoje zatvorske celije čitao Ivanovo evanđelje: "Ovo je život vječni: da upoznaju tebe, jedinoga istinskog Boga, i koga si poslao - Isusa Krista. Ja tebe proslavim na zemlji dovršivši djelo koje si mi dao izvršiti. A sada ti, Oče, proslavi mene kod sebe onom slavom koju imadoh kod tebe prije negoli je svijeta bilo" (Iv 17,3-5). Iscrpljeni biskup se laganim korakom uspeo na stratište. Divno ga svjetlo sunčeve obasjalo, Ozaren svjetлом sunca pozvao je okupljene da potraže Krista - svjetlo pravo. Accedite ad eum et illuminamini! = Pristupite k njemu i on će vas prosvijetliti! Što mu je od snage ostalo, sve mu se tada u grlo slilo: "Kršćanski narode, približavam se smrti u svetoj Kristovoj Katoličkoj Crkvi." Bilo je već 11 sati kad je biskup klečeći izmolio "Tebe Boga hvalimo". Imao je još vremena za molitvu - molio je "Tebi se, Gospodine, utječem. O da se ne postidim nikada. U svojoj me pravdi izbavi!" (Ps 31) Njegovo, poslije smrti razgoličeno tijelo je cijeli dan ostalo na stratištu. Noću je pokopano na groblju Svih svetih u Barkingu. Sjekirom odrubljenu svećevu glavu istaknute na most u Londonu. Tamo je ostala sve do 6. srpnja, kad je na njezinu mjesto došla glava drugog velikog mučenika engleskih katolika: Tome Mora. Glavu svetog Ivana Fishera su bacili u Temzu. Poznato je da sveti Ivan ne bi bio smaknut da se odrekao svoga stava, te da je stao na kraljevu stranu. Proglašen je svetim 1935. godine zajedno sa svetim Tomom Morom. Zadivljen dosljednošću njihova života i odlučnim prijanjanjem uz nauk Crkve, u svečanom govoru prigodom njihove kanonizacije Pio XI je uskliknuo: TALES AMBIO DEFENSORES! TAKVI MI BRANITELJI TREBAJU! Takvi ljudi i danas trebaju čovječanstvu i Crkvi.

A nama ostaje sveti Ivan kao zaštitnik ljudi u braku nesretnih, kao zaštitnik studenata filozofije i teologije, kao zaštitnik biskupa, kao zaštitnik pravnika. Ako koji Ivan, Janko, Ivana ili Ivanka ne zna kada bi slavila imendan, neka se opredijeli za 22. lipnja! Toga dana imendan može slaviti i po koji Toma ili Tomislaval. Imat će zaštitnike dostojne naslijedovanja!

Prema knjizi Josipa Antolovića, S duhovnim velikanicima kroz lipanj, Zagreb, 1978, str 211-218.

U mjesecu lipnju slave imendan:

1. Justin, Justina, 2. Marcellin, Petar, 3. Karlo, Drago, Dragutin, Mile, 4. Kvirin, 5. Bonifacije, Dobroslav, 6. Norbert, 8. Janja, Vilim, Melania, 9. Efrem, Ranko, 10. Margareta, Greta, Biserka, Dijana, 11. Barnaba, 12. Bosiljka, 13. Antun, Anto, Ante, Tonko, Tonka, Antonija, 14. Rikard, 15. Jolanka, Vid, Krescencija, Rastka, 16. Franjo, Zlatko, 17. Laura, Nevenka, Emilija, 18. Marko, Ljubomir, 19. Alena, 20. Florencija, Cvijeta, Cvita, 21. Alojzije, Lojzija, Vjekoslav, Slavko, 22. Ivan, Toma, Albin, Alban, Paulin, 23. Josip, Zdenka, Zdenko, Sidonija, 24. Ivan, Janko, Ivo, Ivša, 25. Eleonora, Vilim, 26. Ivan, Pavao, Vigilije, Zoran, 27. Ladislav, Ćiril, Ema, 28. Irenej, Miroslav, Miroslava, Miroljub, Mirko, 29. Petar, Krešimir, Tvrko, Pavao, 30. Ernest

DUH SVETI U MISLIMA SLUGE BOŽJEGA O. GERARDA TOME STANTIĆA (3)

Duh Sveti dili dva krila: razmatranje i odluke

Kako da maleni čovjek dođe do takvog znanja, do takvog uvjerenja i do takvog života? Tako veliki cilj se ne može postići bez razmatranja. Tko želi duhovni život ne smije zanemariti razmatranje. Tek po razmatranju se otvaraju perspektive vječnosti. Razmatranje pak nije užitak za sebe. Ono nije samo sebi dostatno. Razmatranje valja da urodi odlukom, "Duh Sveti dili osobito dva krila: razmatranje i odluke... štovat ćemo Duha Svetog pa ćemo naučiti i nabaviti najpotribnije znanje" (Bd 388)! Na putu izgradnje duhovnosti "štovati Duha Svetoga" znači, između ostalog, i razmatrati i donositi odluke. Svaki čovjek želi biti dobar. Svatko teži za tim da se popravi i da bude bolji. Nitko ne želi biti zao. Nitko se ne raduje vlastitoj zloći. Tako svaki čovjek, po svojoj naravi želi služiti Bogu. I svatko je željan svetih milosti Duha Svetoga. Bilo da to želi svjesno, bilo da to ne-svjesno želi, u svakom je čovjeku ta težnja. Te su želje i težnje u čovjeku slične onoj želji kojom slijepac želi svjetlost. U izgradnji duhovnog života postoje prepreke koje treba svladavati. Pred preprekama se netko zaustavi. Za nekoga je prepreka patnja ili bol koju podnosi. Baš tada, kad se susretne s preprekom, baš tada treba žarče i poniznije moliti: "Kad nas snađe vremeniti bol, neka nitko ne bude ohol, već nek se ponizi; svitlost i jakost isprosi, pa će se bola oprostiti, dušu očistiti, vid dobiti" (Tp 139. str.). Trpljenje je put do čistoće i svjetla. Čak i onda kad čovjek samo želi postati dobar - on je već graditelj mira: "Kad dobro želim - mir želim"... To je prava jednadžba: "dobro misliti = mir tražiti". Kad o drugim ljudima samo mislim dobro - to već isto toliko vrijedi kao i tražiti mir. I kad se izgubimo u vremenu i poslu i onda treba tražiti mir, i onda treba dobro misliti i dobro želiti. (Tp 139. str.)

/nastavlja se/

Stjepan Beretić

OHRABRENI DUHOM, PRIOPČAVATI NADU

/Iz Papine poruke za 32. svjetski dan obavjesnih sredstava/

U ovoj, drugoj od triju godina koje nas vode VELIKOM jubileju 2000. obraćamo svoju pozornost na Duha Svetoga i na njegovo djelovanje u Crkvi, u svojem životu i u svijetu. Duh je "čuvare nade u čovjekovu srcu". Zbog toga, dakle, tema 32. svjetskog dana obavještajnih sredstava jest "Ohrabreni Duhom, priopćavati nadu" /.../

Kršćanski novinari - muževi i žene molitve

Kršćanski izvjestitelji prenosit će vjerodostojnu nadu ako je ponajprije sami ožive u svojem životu, a to će se dogoditi samo ako budu muževi i žene molitve. Osnažena Duhom Svetim, molitva će nam omogućiti da budemo "uvijek spremni na odgovor svakomu" koji od nas "traži obrazloženje nade koja je u nama" (1 Pt 3, 15). I tako kršćanski izvjestitelj uči snagom istine prikazivati poruku nade muževima i ženama našega doba.

Nikada se ne smije zaboraviti da komunikacija prenošena društvenim obavjesnim sredstvima nije koristoljubiva vježba jednostavno za požurivanje, uvjerenje ili prodavanje. Još je manje ideološki vodič. Društvena obavijesna sredstva mogu ponekad ljudska bića svesti na potrošačke ili na interesne skupine u uzajamnu natjecanju ili manipulirati gledateljima, čitateljima i slušateljima samo kao brojkama od kojih se očekuju koristi, da ih se veže uz političku potporu ili prodaju proizvoda; to uništava zajednicu. Priopćavanje ima zadaću ujedinjavati osobe i obogaćivati njihov život, ne odvajati i iskoristavati. Obavijesna sredstva, ispravno upotrijebljena, pridonose stvaranju i podupiranju ljudskog zajedništva utemeljenog na pravednosti i djelatnoj ljubavi te, u mjeri u kojoj se čine, postaju znakovi nade.

Evandeosku poruku uklopiti u novu uljudbu

Društvena obavijesna sredstva zapravo su novi "areopag" suvremenoga svijeta, veliki forum koji, ako bolje djeluje, omogućuje izmjenu pravih informacija, konstruktivnih ideja, zdravih vrijednosti i tako stvara zajedništvo. To pak poziva Crkvu, u njezinu pristupu obavjesnim sredstvima, da se ne samo koristi obaveznim sredstvima za obranu Evandela, nego da također evandeosku poruku uklopi u "novu uljudbu" stvorenu iz suvremenog priopćavanja, sa svojim "novim jezicima, novim tehnikama i novim psihološkim ponašanjima". Kršćanski izvjestitelji moraju primiti odgoj koji im omogućuje uspješno djelovanje na području priopćavanja toga tipa. Takav će odgoj morati uključiti: obrazovanje u tehničkim vještinama, odgoj u čudoredu, s posebnom pozornošću na vrijednosti i propise važne za profesionalnu djelatnost, obrazovanje u ljudskoj uljudbi, filozofiji, povijesti, društvenim znanostima i estetici. Ipak, prije svega, to mora biti odgoj u nutarnjem životu, životu Duha. Kršćanski izvjestitelji moraju biti muževi i žene molitve, molitve pune Duha, riječu, ljudi koji bi imali sve dublje ulaziti u zajedništvo s Bogom da povećaju vlastitu sposobnost promicanja zajedništva među ljudskim bićima. Moraju biti odgojeni u nadi Duha Svetoga, "glavnog djelatnika nove evangelizacije" da bi mogli nadu priopćiti drugoj osobi.

Ivan Pavao II

DAR DUHA CRKVI U HRVATA - KARDINAL ALOJZIJE STEPINAC, BLAŽENIK

U petak 8. svibnja je u Krašiću, rodnom mjestu pokojnog kardinala Alojzija Stepinca, održano svečano misno slavlje povodom stote obljetnice njegova rođenja. Na misnom slavlju održanom ispred župne crkve Presvetog Trojstva u Krašiću okupilo se mnoštvo svijeta na čelu sa svojim nastavirima. Misno slavlje predvodio je umirovljeni zagrebački nadbiskup kardinal Franjo Kuharić.

Papa po drugi put dolazi u Hrvatsku

Pozdravljajući sve nazočne zagrebački nadbiskup mons. Josip Bozanić službeno je objelodanio radosnu vijest da će Sveti otac ponovno posjetiti Republiku Hrvatsku i da će tom prigodom u nacionalnom marijanskem svetištu Mariji Bistrici proglašiti Slugu Božjeg kardinala Alojzija Stepinca blaženim. Ova vijest posebno je obradovala sve okupljene i bila je popraćena burnim pljeskom odobravanja. Nadbiskup Bozanić je rekao da će Papa boraviti u Hrvatskoj tri dana, od 2. do 4. listopada ove godine. Tom prigodom Papa će boraviti u Zagrebu, Mariji Bistrici i Splitu.

Stota obljetnica rođenja kardinala Stepinca

Svečanost proslave stote obljetnice rođenja Sluge Božjeg Alojzija Stepinca organizirala je zagrebačka nadbiskupija, a priključili su joj se i vjernici novoutemeljenih biskupija Požege i Varaždina. Među okupljenim nadbiskupima, biskupima, svećenicima i vjernicima bilo je štovatelja pokojnog kardinala Stepinca iz svih krajeva Hrvatske i šire.

Osuđen zbog vjernosti Crkvi i narodu

U prigodnoj propovijedi kardinal Kuharić je podsjetio kako je Sluga Božji Alojzije Stepinac bio neustrašivi propovjednik i navjestitelj Božje riječi. Govoreći o životnom putu novog blaženika iznio je mnoge pojedinosti iz života Stepinca i time podsjetio na njegove vrline. Kardinal Stepinac je bio na čelu zagrebačke nadbiskupije u najtežem povijesnom razdoblju. Bio je mudri pastir koji se brinuo za svoje stado i neustrašivo se zauzimao za pravo svake osobe bez obzira na njezinu narodnu i vjersku pripadnost. Alojzije Stepinac je kao mladi svećenik, poslije završenog studija u Rimu, djelovao među siromasima u zagrebačkom predgrađu. On je utemeljitelj Caritasa koji se skrbio za 7.000 ratne siročadi, od kojih su većina bili Srbi. Alojzije Stepinac je postavljen za zagrebačkog nadbiskupa u vrijeme kada je Evropi prijetila velika ratna opasnost. Stepinac je bio svjestan svih tih opasnosti, ali on se pouzdaje u Gospodina od kojeg

mu jedino može doći pomoć. Da je Stepinac svoju vjeru temeljio na Bogu, potvrđuje i njegovo geslo: "U Tebe se uzdam, Gospodine". U ratno i poratno vrijeme mnogi su ga htjeli potkupiti ili zavesti, ali Stepinac ostaje čvrst poput stijene. Mnogima je smetao i zato su ga napadali raznim klevetama. Ipak, onaj tko se u Gospodina pouzdaje neće se nikada postidjeti. Kardinalu Stepincu suđeno je zbog vjernosti Crkvi i narodu. U više navrata je pozivao one koji su nanosili zlo bilo kojem čovjeku. To se nije svidjelo ni vladarima za vrijeme NDH-a, kao ni komunistima poslije rata. Zato ga je trebalo ušutkati. Osuđen je na 16 godina robije i na dodatnih 5 godina oduzimanja svih građanskih prava. Pojedini su mu predlagali da napusti zemlju kako bi izbjegao sud, ali Stepinac ostaje uz svoj narod i svoje stado. Zato je i Papa, kada je prije tri godine bio u Zagrebu, posvjedočio: "Stepinac je bio najsvjetlij lik i bedem Crkve u Hrvata, koji je svojom prisutnošću, svojim radom, svojom hrabrošću i strpljivošću, svojom šutnjom i, napokon, svojom smrću pokazao da je čovjek Crkve."

Novi kip kardinala Stepinca

Poslije svečanog misnog slavlja pred krašičkom crkvom Presvetog Trojstva otkriven je kip u čast kardinalu Alojziju Stepincu. Novopodignuti kip, koji je izradio umjetnik Josip Poljan, svečano su otkrili zajedno kardinal Kuharić i nadbiskup Bozanić.

Foto GK

Još uvijek laži o Stepincu

Poslije vijesti da će Sveti otac proglašiti Slugu Božjeg Alojzija Stepinca blaženim, mnogi su se poznavatelji ovog svijetlog

lika Crkve u Hrvata iskreno obradovali. Bilo je, nažalost, i onih koji ne odobravaju ovu najnoviju odluku Svetog oca. Mnogi se još uvijek služe klevetama i lažno montiranim scenama kako bi prikazali lik novog blaženika u što lošijem svjetlu. Mnogima ni danas, kao ni prije pedeset godina, ne odgovara istina glede Stepinca. Ako bi priznali istinu, onda bi morali opravdati mnoga svoja zlodjela. Ništa od onoga za što se tereti kardinal Stepinac ne odgovara povijesnoj činjenici. Tako smo imali prilike samo par dana poslije objavljuvanja vijesti da će Stepinac biti proglašen blaženim na prvom programu naše televizije vidjeti emisiju u kojoj je o novom blaženiku, kao i o Papi, bilo mnoštvo neistine. Kome je to još i danas potrebno? Zašto moramo sami sebi izmišljati neprijatelje; kao da iz vremena koje smo prošli nismo ništa naučili.

Upozoravamo naše čitatelje da ne nasjedaju na lažnu propagandu o našem novom blaženiku. Sigurno će biti još mnogo emisija i novinskih napisa. Njegovo ime je isticano kao zločinačko još od poslijeratnih vremena. Učinjeno je to da bi mnogi njegovih protivnika sakrili svoja zlodjela. Njemu su sudili oni kojima je on smetao. On je dugo vremena bio "lik osporavan" i to je samo znak da se u životu ravnao po Božjim načelima.

Budući da je sve do nedavno bilo najstrožije zabranjeno i kažnjivo o kardinalu Stepincu govoriti pozitivno, trebat će nam još puno vremena da upoznamo njegov svetački lik i saznamo svu istinu o njemu. Stoga ćemo do njegovog proglašenja blaženim na stranicama našega Lista otvoriti rubriku "Novi blaženik - kardinal Alojzije Stepinac".

Franjo Ivanković

PAPIN POZDRAV HRVATSKIM HODOČASNICIMA U VATIKANU

Papa Ivan Pavao II pozdravio je 13. svibnja, u sklopu opće audijencije srijedom, i hrvatske hodočasnike: "Draga braćo i sestre, Isusove riječi su riječi Oca koji ga je poslao nama ljudima i koji je, u njegovo ime, poslao Branitelja - Duha Svetoga, da nas poučava o svemu i dozivlje nam u pamet sve što nam je Isus govorio (usp. Iv 14, 24-26). Poslanje Sina i poslanje Duha Svetoga u svijet uvijek je združeno i nerazdvojivo. Riječima dobrodošlice sada od srca pozdravljam sve skupine hrvatskih hodočasnika te im udjeljujem apostolski blagoslov." /IKA/

UBIJEN ZAPOVJEDNIK GARDE U VATIKANU

U Vatikanu je u svome stanu 4. svibnja ove godine ubijen zapovjednik Švicarske garde i njegova supruga. Ovo zlodjelo izvršio je jedan gardist koji je po izvršenju ubojstva zapovjednika i njegove supruge i sam sebi oduzeo život. Ovo ubojstvo jedino je u Vatikanu u posljednjih sto godina. Gardista koji se odlučio na ovaj čin prethodno je napisao svojeručno pismo svojoj majci od koje moli oproštaj.

Istraga je dokazala da se radi o osobi koja je teže podnosila disciplinsku stegu i da je to bio glavni razlog umorstva. Ubijeni zapovjednik Švicarske garde toga dana je trebao biti promaknut u viši čin jer se potvrdio kao izvrstan organizator i povjerljiv izvršilac svih odgovornih zadaća. Pokojni zapovjednik Alois Estermann je svojim tijelom zaštitio Papu kada je na njega izvršen atentat 1981. godine. Na njegovim je rukama Papa bio prebačen do bolnice u Rimu.

Sprovodne obrede za pokojne predvodio je u bazilici sv. Petra u Vatikanu kardinal Sodano u koncelebraciji sa šest kardinala i tridesetak biskupa u srijedu 6. svibnja. /GK/

Zagreb

KOLOKVIJ O UJERONSKU U ŠKOLI I ŽUPI

U organizaciji Nacionalnog katehetskog ureda HBK i njegove Komisije za redovitu i trajnu katehetsku formaciju u Zagrebu je u Velikoj dvorani "Školske knjige" održan "Katehetski kolokvij o stanju školskog vjeronauka i župne kateheze". Susret je poslijeviše pozdravnih govora otvorio predsjednik Vijeća za katehizaciju HBK, biskup Marin Srakić. U svom govoru biskup Srakić je istakao važnost povratka vjeronauka u škole. U višednevnom radu kolokvija bilo je 15 predavanja i prigodnih rasprava.

Na završetku ovog značajnog susreta dade se zaključiti da su istaknute prednosti, ali i manjkavosti školskog vjeronauka. Vjeroučitelji svoju zadaću koji puta obavljaju površno i bez duha. Zato je važno istaći da je vjeroučitelj i zvanje i zanimanje. Župska kateheza, poslije uvođenja vjeronauka u škole, ne dobiva ono zapaženo mjesto koje je uživala ranije. Zato joj je važno isticati ulogu. Rad s mladima je bolna točka i u školi i u župi. Njima valja posvetiti posebnu pozornost jer su to ključne godine u kojima mlada osoba svoj život postavlja na "vlastite noge".

Ovaj kolokvij protekao je u izuzetno otvorenom razgovoru. Iznešene su najvažnije prednosti i manjkavosti sadašnjeg stanja glede kateheziranja djece i mlađih u Hrvatskoj. Plodovi ovoga skupa uskoro će se pokazati u praksi. /GK/

Vatikan

IZVANREDNA BISKUPSKA SINODA ZA AZIJU

Posljednjih godina sveti je otac Ivan Pavao II pokrenuo mnoge aktivnosti. Tako su upriličene biskupske sinode gotovo za sve kontinente. O nekim smo izvjestili na stranicama našeg Lista.

Od sredine travnja do sredine svibnja u Vatikanu je održana izvanredna Biskupska sinoda za Aziju. U radu Biskupske sinode sudjelovalo je više od 250 suradnika i gostiju. Temeljno pitanje na ovoj Biskupskoj sinodi bilo je: DA LI ISUS MOŽE POSTATI AZIJAC? Istina, Isus, kao naš zemaljski suputnik, potječe iz Azije, s Bliskog istoka, ali je većina njegovih sljedbenika danas izvan Azije. Za najveći broj Azijaca Isus je stranc i On je teško spojiv s azijskim načinom razmišljanja, življenja i svega ostalog što čini život.

Osoba Isusa Krista poprimila je kroz povijest na sebe rimsko obliče. Kultura, u kojoj osoba biva rođena, odgajana i u kojoj raste, daje biljež osobnosti. Tako i Isus, koji je rođen u vrijeme Rimskog carstva i u kulturi koja je podlijegala rimskom utjecaju, logično je da je poprimio puno toga što ne čini kulturu i tradiciju drugih naroda.

Kršćanstvo u Aziji nije uhvatilo dublje korijene. Proces inkulturacije vjere u narodni život i običaje azijskih naroda započeo je uspješno, ali je naglo prekinut. To je razlog da je kršćanstvo u Aziji i danas malobrojno. Tako najveći kontinent na svijetu broji u postocima najmanje kršćana. Glavna zadaća Biskupske sinode bila je da se pokušaju naći rješenja koja bi pomogla da Isus Krist i njegova Radosna vijest dopre do svih ljudi. To je i razlog da su se neki sudionici ove sinode zalagali kako bi se za Aziju i njezine pojedine dijelove oblikovali posebni liturgijski obredi koji bi bili što bliži narodu. /GK/

RAZLIČITI PUTOVI DO SVETOSTI

Papa Ivan Pavao II na Trgu sv. Petra u Rimu 10. svibnja blaženima je proglašio 12 slugu Božjih - 11 španjolskih redovnica i jednoga libanonskog redovnika.

Monah Nimatullah Al-Hardini znao je pomiriti asketski život i naporni fizički rad. Španjolske redovnice žrtve su protujverskih progona u španjolskom građanskom ratu koji je od 1936. do 1939. godine prouzročio smrt gotovo 7.000 crkvenih djelatnika. Prve dvije, s. Ritu Dolores Pujalte i s. Franciscu Aldea Araujo, vojnici su strijeljali zato što nisu željele napustiti samostan u Madridu. Vojnici su, iz istoga nerazumnog razloga, strijeljali još 6 redovnica. S. Sagrario de san Luis Gonzaga strijeljana je, jer tzv. "antiklerikalnim milicijama" nije htjela odati imena svećenika i prijatelja svoje redovničke zajednice. /IKA/

Beograd

PROSLAVA BLAGDANA SV. JOSIPA RADNIKA

Zbog obilja vijesti iz naše zemlje odlučili smo staviti ih sve u rubriku "Katolička Crkva u SRJ". Mislimo da bi ovo mogla postati stalna rubrika. Sto-ga molimo i potičemo župnike i luke da nam za svaki broj javljaju aktualne vijesti iz života svojih župskih zajednica.

Už pančevački most pored Dunava nalazi se crkva i župa sv. Josipa Radnika. Ove godine smo blagdan sv. Josipa Radnika proslavili osobito svećano. Koncelebriranu misu predvodio je apostolski nuncij mons. Santos Abril y Castello s beogradskim nadbiskupom mons. Francem Perkom, gen. vikarom o. Leopoldom Rochmesom, dekanom o. Lorandom Kilbertusom, zlatomisnikom o. Bonom Mazićem i drugim nazočnim svećenicima.

Crkva je ovoga dana bila premalena da primi sve štovatelje sv. Josipa. Sve nazočne je na početku slavlja pozdravio nuncij koji je među ostalim rekao: "Znam, nije lako ni meni ni vama ovdje na ovim prostorima, ali Bog je s nama. U njega se pouzdajmo."

Prigodnu propovijed je održao nadbiskup Perko. On je pozvao sve na ljubav i pomirenje, jer mržnja i osveta nisu Božje djelo. Čestitao je župljanim blagdan i zahvalio im na svim žrtvama i odricanjima koje su uložili da bi sagradili ovu crkvu, koja je bila blagoslovljena 1. 05. 1991. godine ali nije mogla biti završena. Ona je tek ove godine dobila zvonik i zvono, a obnovljen je i krov župskog doma.

Župu sv. Josipa Radnika od samog početka (1965) vode salezijanci - duhovni sinovi sv. Ivana Boska. Salezijanci u Jugoslaviji, osim u Beogradu, djeluju i u Mužlji, Podgorici i Prištini. Ova župska zajednica nije velika ali je živa. Srijedom ovamo na misu rado dolaze mnogi Beograđani na odmor u njezinom zelenilu i na duhovnu okrepnu po zagovoru sv. Josipa.

Vjernici ove župe rado čitaju "Zvonik". Primarno 40 primjeraka, što nije malo za ovu župsku zajednicu. To znači da vjernici u njemu pronađe ponešto i za sebe. Ovom zgodom čestitamo "Zvoniku" i želimo daljnji uspjeh svima onima koji se trude kako bi bio što bolji i zanimljiviji, a sve čitatelje preporučujemo u posebnu zaštitu don Boskove "Marije Pomoćnice kršćana".

Ciril Zajec, salezijanac

Srijemska Mitrovica

MAJKAMA S LJUBAVLJU

U župnoj zajednici sv. Dimitrija u Srijemskoj Mitrovici, u nedjelju, 10. svibnja o. g., obilježen je Majčin dan. U 9 sati je slavljena redovita nedjeljna euharistija, koju je predvodio župni vikar Ivan Lenić, a na kojoj je sudjelovao velik broj vjernika. Nakon nje upriličen je polusatni program posvećen majkama, u kojem se prigodnim pjesmama i recitacijama vjeroučenika osnovne škole izreklo mnogo lijepoga i uzvišenoga o majci, te su upućene čestitke svim majkama. U programu je sudjelovao i Mješoviti konkatedralni zbor.

Misli nazočnih bile su uz majke - one koje još u punoj snazi žive svoje majčinstvo, one koje su već ostarjele i istrošene od napora života, kao i one koje su već prešle u vječnost. "Majke nikada ne umiru" - riječi su pjesnikinje Marije Fabek, koje je govorila jedna od vjeroučenica. /Ilen/

PROSLAVA BLAGDANA BL. OZANE KOTORSKE U KOTORU

Blagdan dominikanske redovnice blažene Ozane Kotorske, krsnim imenom i prezimenom: Katarina Kosić, proslavljen je misnim slavlјem 27. travnja u crkvi sv. Marije Kolegijate u Kotoru, u kojoj se nalazi i tijelo te blaženice. Misno slavlje predvodio je mostarski biskup Ratko Perić, a suslavili su kotorski biskup Ilija Janjić, svećenici kotorske biskupije i barske nadbiskupije te brojne redovnice i vjernici. Biskup je u propovijedi slikovito prikazao život blažene Ozane, koja je kao djevojčica, u snu, doživjela Kristov poziv. "Došavši iz rodnih Releza u Kotor, sve je poduzela da oživotvori svoj san, da se susretne s Kristom i njegovu sliku utisne u svoj život", rekao je biskup Perić, istaknuvši da je ona svoj san ostvarila time što je po trostrukim zavjetima postala uzorna redovnica. I Bog je imao o Ozani svoj san, rekao je biskup, te ju je htio vidjeti sveticom. Tako je vrijedna dominikanka ispunila i ljudski i Božji plan, zaključio je biskup Perić. Drugog dana, 28. travnja, mostarski biskup Ratko Perić održao je u dvorani biskupskog ordinarijata predavanje "Dah Babilona i Duh Jeruzalema", na kojem je bio nazočan i barski nadbiskup Petar Perković. /IKA/

BLAGDAN SVETOG LEOPOLDA - ZAVJETNI DAN ŽUPE

Župna zajednica Uzvišenja sv. Križa u Rumi, zajedno sa svojim župnikom i dekanom srijemsko-mitrovačkoga dekanata Boškom Radielovićem, izabrala je prije više godina sv. Leopolda za svoga posebnoga zaštitnika te na njegov blagdan slavi svoj Zavjetni dan.

Na blagdan ovoga Svecu, 12. svibnja, u velikoj i lijepoj rumskoj crkvi, u nazočnosti lijepog broja vjernika, svečanu koncelebriranu misu, u 10 sati, predvodio je biskupski vikar za Srijem mons. Stjepan Miler, koji je rodom iz ove župe. Propovijedao je najmlađi svećenik u Srijemu, mitrovački župni vikar Ivan Lenić. Nakon mise svi su se zadržali u župnom dvorištu, uz razgovor i "posluženje".

Župnik Boško Radielović, zajedno s pastoralnom asistenticom s. Hedvigom i ostalim suradnicima, uz ovaj dan izdao je i posebno župno pismo.

I. L.

Herceg Novi

SUSRET MLADIH KOTORSKE BISKUPIJE U POVODU DANA DUHOVNICH ZUANJA

U povodu molitve za duhovna zvanja održan je, 9. svibnja, susret za duhovna zvanja u župi sv. Jeronima u Herceg Novom. Na susretu su sudjelovali učenici 7. i 8. razreda osnovnih škola s područja kotorske biskupije, a predavanja su održali župnik domaćin don Ljubomir Galić, vjeroučiteljica redovnica Dragica Kuštre koja je govorila o duhovnim zvanjima u Starom i Novom zavjetu. Okupljenim mladima govorio je i don Ivan Čorić, dok je kotorski biskup Ilija Janjić održao misno slavlje u župnoj crkvi sv. Jeronima pozvavši u svojoj propovijedi mlade da se opredjele i za duhovna zvanja. /IKA/

SREDIŠNJI SUSRET MLADIH UVERNIKA BEOGRADSKE NADBISKUPIJE U GODINI DUHA SVETOGA

Misno slavlje za 140 mladih iz svih dijelova beogradske nadbiskupije, koji su se u nedjelju, 2. svibnja, okupili na susretu mladih u Nišu, predvodio je beogradski nadbiskup Franc Perko. Sudionici susreta tom su prigodom razmišljali o ovogodišnjoj Papinoj poslanici mladima upućenoj u povodu Svjetskih dana mladih. /IKA/

Mala Bosna

JUBILARCI ZAJEDNO

Peta uskrsna nedjelja (10. 05.) osvanula je u Maloj Bosni obasjana suncem. Suncem izvana, suncem u crkvi, suncem u našim srcima...

Naime, toga dana, po deseti put, vjernici Male Bosne slavili su "Dan jubilarnih bračnih parova". Okruženi djecom i rođinom, 23 bračna para slavilo je "okrugle" godišnjice svoje bračne ljubavi i vjernosti. Od one najmanje - pete, pa sve do pedesete.

Sv. misu zahvalnicu predvodio je preč. Andrija Kopilović. On nam je u prigodnoj propovijedi govorio o bračnom životu koji se suočava s mnogo križeva. Ispričao je jednu zanimljivu i poučnu zgodu s početka svog svećeničkog života: "Došla mi jednog dana jedna žena po savjet. Muž pije. Svađe su svakidašnje, a bude i batina..." Rekao sam joj tada: "Majko! Crkva u takvim zgodama dozvoljava rastavu (od stola i postelje), ali ne ponovnu udaju, jer batine niste dužni trpiti." Mislio sam da činim ispravno. No, majka me je prekinula: "Velečasni - ta on je moj vinčani! Nisam ja to došla tražiti, nego savit kako da sve to možem ištrpit!" Na kraju sv. mise dao nam je i jedan savjet. Bila je to zapravo njegova molba. Želim je podijeliti s vama: "Na kraju svakog dana, kada je već sve posvršavano; kada su djeca već zaspala; kada su već odrasla pa i sama zasnovala obitelj; kada ostanete sami - izmolite uvijek zajedno barem 'Slava Ocu...'". Žena neka zahvali za muža. Muž neka zahvali za ženu. Tada će Božji blagoslov bdjeti nad vašim brakom, nad vašom obitelji!"

Zajedničko druženje i slavlje nastavili smo u vjeronaučnoj dvorani uz prigodnu zakusku.

Zahvalni smo župniku Lazaru Novakoviću, kao i preč. Andriji Kopiloviću na ovom divnom danu.

Gordana Skenderović

Subotica

PROSLAVLJEN BLAGDAN SV. LEOPOLDA MANDIĆA

U subotičkoj župi Isusovog Uskrsnuća svećano je proslavljen blagdan sv. Leopolda Bogdana Mandića. Za ovaj blagdan vjernici ove župe pripremili su se trodnevnom duhovnom obnovom. Trodnevica je započela nedjeljom sv. misom koju je predvodio o. Andrija Matić, gvardijan subotičkog franjevačkog samostana. Drugog dana trodnevnice sv. misu je predvodio o. Ivan Holetić, koji je također održao prigodnu homiliju. Na sam blagdan sv. Leopolda svečanu sv. misu predvodio je o. Marijan Kovačević u zajedništvu s domaćim župnikom mons. Belom Stantićem. O. Marijan je u svojoj propovijedi istaknuo lik sv. Leopolda kao velikog i glasovitog isповједника. Poslije sv. mise okupljeni vjernici su iskazali štovanje moćima sv. Leopolda koje se čuvaju u ovoj crkvi.

Željka C.

Mala Bosna

SUBOTIČKA GIMNAZIJA NA TRIBINI

Svibanjska tribina u Maloj Bosni vratila se na stari termin i održana je 2. nedjelje u mjesecu. Predavač na našoj 13. po redu tribini bio je mr. Josip Ivanović. On je profesor filozofije u subotičkoj gimnaziji o kojoj je i održao predavanje.

Na samom početku predavač nas je upoznao s poviješću gimnazije i njenim razvojem. Naveo je razloge zbog kojih se opovrgava da je ova gimnazija najstarija u sadašnjoj Jugoslaviji. Govorio je zatim o životu subotičke gimnazije kroz razne prilike i neprilike koje su je zadesile tokom njezine 250 godina duge povijesti. Od samog početka njezina rada, kroz punih 113 godina vodili su je subotički franjevcii.

Prof. Ivanović nas je na koncu predavanja upoznao i s poznatom knjižnicom koju je posjedovala i posjeduje ova gimnazija, ali koja je vremenom, zbog čestog seljenja, osiromašena. Također nas je upoznao i s nekim znamenitim ljudima koji su pohađali subotičku gimnaziju.

Ovo iscrpno i zanimljivo predavanje potaklo je prisutne i na plodnu diskusiju, iz koje se može naslutiti zaključak da subotička gimnazija daje dobru podlogu učenicima za upis na bilo koji fakultet.

Josip Skenderović

Selenča

PET GODINA VIS-a "RUAH"

U ovoj godini, Godini Duha Svetoga, valja svakako spomenuti i VIS "Ruah" iz Selenče. Ovaj sastav je osnovan u veljači 1993. godine. Sačinjavaju ga mlađi iz kojih izvire radost, polet, mladenački zanos i ljubav prema životu.

Svojim pjesmama RUAH slavi svoga Stvoritelja i svugdje gdje nastupa oživjava po "Duhu" srca i čini ih raspevanima.

Svoj prvi nastup imali su za Uskrs 1993. godine. Vjernici župe, a pogotovo mlađi, bili su oduševljeni njihovim nastupom a ujedno i ponosni što se u njihovoj župi mlađi angažiraju i na takav način.

Na početku su se angažirali u raznim prigodama i programima koje je organiziralo selo. Često su sudjelovali u sv. misama i priređivali samostalne koncerte u župi prigodom blagdana. A onda su uslijedili pozivi i gostovanja u raznim župama naše biskupije. Narodna poslovica veli: "Dobar glas se daleko čuje". Tako je bilo i s VIS-om "RUAH". Njihove pjesme odjeknule su i u župama drugih biskupija (Zrenjaninska, Đakovačka i Srijemska).

Članovi VIS-a "RUAH" su: Dominik Krajčik (sintisajzer), Božidar Ralbovsky (bas-gitaru), Dominik Ralbovsky ml. (ritam gitara), Štefan Vrabčenak (ritam gitara), Andrej Slonka (saksofon) i vokali: Dominik Ralbovsky, Kristina Ralbovska, Kvetoslava Švecova, Gabriela Ralbovska, Elena Deman i Emanuela Kočondova.

U sastavu su još svirali: Dominik i Maria Turansky, Ferika Prokopec i Ferko Gašparovski.

Ove je godine na Danu mlađih u Baču VIS "RUAH" održao svoj kratki koncert. Bili su radosni što su s tolikim brojem mlađih proslavili svoj mali "jubilej".

Ovaj sastav i dalje u svom prijateljevanju i radu proživjava radost, sreću, uspjehe, ali i padove, nadanja... A to što su još ujek zajedno, znaci da je RUAH - DUH doista u njima i među njima.

Kristina

MONS. MR. KONCZ ISTVÁN - 25 GODINA U SLUŽBI OLTARA

U Bačkim Vinogradima, 26. travnja 1998. godine svećano je proslavio svoju srebrnu misu - 25. obljetnicu svećeništva, direktor Biskupske kancelarije, mons. István Koncz. On je u zajedništvu sa svećenicima, rođinom, priateljima i svojim župljanima zahvalio Gospodinu što ga je učinio svećenikom i dopustio mu da ga slavi služeći braći ljudima i našoj mjesnoj Crkvi na različite načine. Prigodnu homiliju održao je župnik "njegove mladosti" mons. János Tari.

Mons. István Koncz rođen je u Kanjiži 1. 08. 1946. godine. Teologiju je studirao u Zagrebu i Innsbrucku (Austria) gdje je i diplomirao 1973. godine. Za svećenika je zaređen u Kanjiži 18. 03. 1973. godine. Poslije mlađe mise imenovan je službenikom Biskupske kancelarije i duhovnim pomoćnikom župa sv. Roka i sv. Jurja u Subotici. Godine 1974. magistrirao je iz kanonskog prava, 11. 03. 1974. godine. Tajnikom biskupije imenovan je 1978. godine, a direktorom Biskupske kancelarije 1989. U međuvremenu bio je župnik na Kelebiji (1991-1994), a od 1995. godine u Bačkim Vinogradima. Vršio je i službu direktora Caritasa Subotičke biskupije (1992-1995). Od 1995. godine dekan je subotičkog dekanata "Novi grad", bilježnik Ženidbenog suda i član Prezbiterijalnog vijeća naše biskupije.

Slavljeniku čestitamo, zahvaljujemo za 25 godina svećeničkog, nesebičnog služenja i molimo Božji blagoslov u "zlatnom" razdoblju njegovog svećeništva!

Urednik

Mons. Koncz s Papom i biskupom Ivanom u Vatikanu

LUSTERI - NOVI UKRAS SUBOTIČKE KATEDRALE

Prilikom velike obnove subotičke katedrale šezdesetih godina stalo se na stanovište da lusteri u crkvi nisu potrebni zato što ometaju pogled vjernika prema žrtveniku. U uređenju rasvjete se išlo za tim da rasvjetna tijela budu prikrivena, nevidljiva. Svi su reflektori postali nevidljivi. U takvom nastojanju bogati i lijepi lusteri su skinuti sa svodova katedrale. Na sreću, nisu bili bačeni. Odloženi su na tavan. Nekadašnji lusteri su bili pozlaćeni, a na svakom lusteru je bilo dvadeset i pet svjetiljki. Od toga nije ostalo ništa. Dugo ležanje vrijednih lusteri na tavanu, gdje su bili izloženi velikim promjenama temperature, imalo je teške posljedice. Tanji i finiji dijelovi su u toj mjeri oksidirali da su se počeli raspadati.

Nakon savjetovanja s mašinskim inženjerom Tiborom Majlatom iz Subotice došlo se do zaključka da se lusteri mogu obnoviti i postaviti na njihovo staro mjesto. Vrijedni majstori su na obnovi lusteri radili nekoliko mjeseci pod vještom rukom inženjera Majlata. Mladi subotički majstor se može ponositi obnovljenim lusterima u svećanoj vijećnici subotičke gradske kuće. Njegovo su djelo dva lusteri u subotičkoj franjevačkoj crkvi, kao i jedan u tamošnjoj samostanskoj blagovaonici. Taj luster još više ističe freskama bogalo oslikani franjevački refektorij. Djelo majstora Majlata je i rasvjeta u svećanoj dvorani Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo", kao i u velikoj dvorani Mađarskog kulturnog centra "Népkör" - sve u Subotici. Lusteri subotičke katedrale-bazilike su još jedno svjedočanstvo o vrhom subotičkom majstoru.

Na vazmenom bdjenju, 11. travnja 1998. godine, posjetitelji subotičke katedrale su prvi put mogli uživati u raskošnom ukrasu katedrale. Ljepotu lusteri je na Veliki četvrtak pohvalio i sam subotički biskup, brojni svećenici i vjernici. Na slavlju 500. obljetnice spomena prvog subotičkog župnika Luke, 14. listopada 1997. godine, subotički gradonačelnik g. József Kasza je obećao da će i grad Subotica pomoći izradu i postavljanje lusteri u katedrali. Dva su lusteri tako dar grada Subotice našoj katedrali za 500. godišnjicu župe i 200. godišnjicu dovršenja katedrale. Ovim putem Subotička biskupija i katedralna župa svete Terezije izražava svoju zahvalnost gradu Subotici i svim vjernicima koji su pomogli postavljanje lusteri.

*Stjepan Beretić
biskupski vikar, katedralni župnik*

Subotica

DRUGI SVEĆANI KONCERT SUBOTIČKIH ZBOROVA

U nedjelju, 24. 05. 1998. godine navečer u 20 sati u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije održan je Drugi svećani koncert subotičkih pjevačkih zborova. Ove godine nastupilo je deset zborova. Organizator ove jedinstvene kulturne manifestacije u našem gradu i ove godine bio je Katolički Institut za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović". Sve pjevače i ravnatelje zborova i brojnu publiku pozdravio je na početku u ime organizatora Andrija Kopilović, predsjedavajući Instituta "Ivan Antunović".

Nastupili su sljedeći zborovi:

1. "Hor udruženja penzionera - Subotica" (Ženski komorni zbor i mješoviti zbor) pod ravnateljem Pétera Varge i Mátyás Murényija
2. "Ženski omladinski hor - Subotica" pod ravnateljem Mátyás Murényija
3. Mješoviti zbor Srpskog kulturnog centra "Sveti Sava" - Subotica pod ravnateljem Veselina Jevtića
4. Mješoviti zbor "Sveti Roko" - Subotica pod ravnateljem s. Silvane Milan
5. "Schola cantorum Paulinum" - Subotica pod ravnateljem o. Józsefa Miocsa
6. Mješoviti zbor Mužičke škole - Subotica pod ravnateljem Veselina Jevtića
7. Katedralni zbor "Albe Vidaković" pod ravnateljem s. Mirjam Pandžić
8. Komorni zbor "Pro musica" - Subotica pod ravnateljem Gabrielle Égető

Svi zborovi su na kraju izveli zajedno skladbu "Canticorum iubilo" pod ravnateljem Pétera Varge.

Organizator je na kraju koncerta čestitoao 25. obljetnicu rada katedralnom zboru "Albe Vidaković" i 30. obljetnicu rada komornom zboru "Pro musica".

Subotica je nakon ovog koncerta bogatija za izuzetan glazbeni doživljaj koji s nestupljenjem očekujemo i iduće godine.

A. A.

Vajska

SVEĆANO PROSLAVLJEN BLAGDAN SV. JURJA

U Vajskoj je 26. travnja svećano proslavljen blagdan sv. Jurja, zaštitnika župe. Svećano misno slavlje predvodio je Andrija Anićić, urednik "Zvonika" u zajedništvu s domaćim župnikom Josipom Kujundžićem. U slavlju proštenja ove godine sudjelovali su i gosti iz Subotice - ansambl "Kerski biseri", predsjednik HKC "Bunjevačko kolo" Bela Ivković sa suprugom, kao i neki članovi HKPD "Matija Gubec" iz Tavankuta na čelu s jednim od predsjednika Ivicom Dulićem.

U slavlju je sudjelovao i gradonačelnik Bača sa suprugom. /Zv/

UPOZNAJMO BIBLIJU

Uređuje: Andrija Kopilović

HAGAJ

S Hagajem započinje posljednje razdoblje starozavjetnoga proroštva, razdoblje nakon progona. Promjena bude u oči. Prije progona proročka je lozinka bila Kazna. Za vrijeme progona glasila je Utjeha. Sada je Obnova. Hagaj nastupa u trenutku odsudnu za oblikovanje judaizma: u trenutku rađanja nove zajednice u Palestini. Njegovi kratki poticaji vremenski su točno smješteni: u razdoblje od kraja kolovoza do sredine prosinca 520. godine prije Krista. Prvi Židovi koji su se vratili iz Babilona da obnove Hram brzo su klonili, ali proroci Hagaj i Zaharija bude njihove energije i potiču namjesnike Zerubabelu i velikog svećenika Jošuu da se ponovo late radova na Hramu što se i zbilo u rujnu 520. godine. Sadržaj četiriju kratkih govora od kojih se sastoji knjiga su: Budući da je Hram još uvijek u ruševinama, Jahve je uskratio plodove zemlje; obnova će Hrama donijeti blagostanje; unatoč njegovu skromnu izgledu taj će novi Hram zasjeniti slavu staroga i napokon, Zerubabelu, svojem izabraniku, Bog obećaje moć. Gradnja hrama prikazana je kao uvjet Jahvina dolaska i učvršćenja njegova kraljevstva; tek što nije nastupilo razdoblje eshatološkog spasenja. Tako se oko svetišta i Davidova potomka kristalizira mesijanska nada koju će uskoro Zaharija jasnije izraziti.

Slava Hrama

Budi, dakle, junak, Zerubabele - riječ je Jahvina. Budi junak, Jošua sine Josadakov, veliki svećeničev! Budi junak narode sve zemlje - riječ je Jahvina. Na posao! Jer ja sam s vama - riječ je Jahve nad vojskama! Po obećanju što ga vama dадох kad изидосте из Египта, дуј мој посред вас оставај. Не бојте се! Jer ovako говори Jahve nad vojskama: замало, ја ћу потрести небеса и земљу, more i kopno.

Potrest ћу све narode da dode blago svih naroda, i slavom ћу напuniti ovaj Dom - kaže Jahve nad vojskama. Moje je zlato, moje je srebro - riječ je Jahve nad vojskama. Slava ovoga drugoga doma bit će veća nego prvoga - riječ je Jahve nad vojskama. I na ovom ћu mjestu dati mir - riječ je Jahvina (Hugaj 2,4-9).

ZAHARIJA

Zaharijina knjiga sastoji se od dva izrazito različita dijela. Nakon uvoda s nadnevkom: listopad-studeni 520. godine, dva mjeseca nakon prvoga Hagajeva proroštva, knjiga donosi osam prorokovih viđenja iz veljače 520. godine. Pa onda simboličku Zerubabelovu krunidbu. Da bi se u glavi sedmoj vratio na narodnu prošlost i otvorio pogled prema mesijanskom spasenju, a jedno i drugo u povodu posta smještena u studenom 518. godine.

Ta cjelina, točno smještena u vremenu i sadržajno istodržna, sigurno je autentična. Ipak, nosi vidljive tragove prerade koju je proveo sam prorok ili njegovi učenici. Zaharija je poput Hagaja zaokupljen ponovnom izgradnjom Hrama ali

se više od njega zalaže za obnovu naroda i za ostvarenje njezinih zahtjeva - čistoću i moralnost; upomije naglašuje eshatološko iščekivanje. Ta obnova ima otvoriti mesijansko razdoblje kada će biti uzvjetano svećeništvo koje predstavlja Jošua a kraljevsku će službu obavljati "Izdananak" - mesijanski pojam što ga primjenjuje na Zerubabelu. Dva Pomazanika vladat će u savršenom skladu. Tako Zaharija obnavlja staru ideju kraljevskoga mesijanizma, ali je povezuje sa svećeničkim nastojanjima Ezekiela, čiji se utjecaj višestruko osjeća: u veoma istaknutoj ulozi viđenja, u apokaliptičkoj tendenciji i u brizi za čistoću. Te iste crte, a tako i važnost dana anđelima, nagovještaj su Danielove knjige.

Drugi dio koji uostalom započinje novim naslovom sasvim je drukčiji. Odlomci su bez nadnevka i autora. Ne govori se više ni o Zahariji, ni o Jošui, ni o Zerubabelu, ni o gradnji Hrama. Stil je drukčiji i često se služi ranijim knjigama, prije svega Jeremijom i Ezekielom. Povjesno obzorje nije više isto a Asirija i Egipat navode se kao simbolička imena: označuju sve tlačitelje.

Ta su poglavљa vrlo vjerojatno sastavljena u posljednjim desetljećima četvrtog stoljeća prije Krista nakon Aleksandrovog osvajanja. Unatoč nedavno ponovljenim nastojanjima da se dokaže njihovo jedinstvo, treba priznati da su raznorodna. Možemo razlikovati dva odlomka, od kojih svaki ima svoj naslov (9-11 i 12-14). Prvi je gotovo sav u stihovima, drugi u prozi. Tako se govori o Deuterozahariji i Tritozahariji. Zapravo su to dvije zbirke koje su i same složene. Prva možda preuzima stare pjesničke odlomke iz vremena prije progona i odnosi se na povjesne događaje koje je teško pobliže odrediti. Drugi dio apokaliptičkim izrazima opisuje kušnje i sjaj Jeruzalema posljednjih vremena. Ali eshatologija je zastupljena i u prvom dijelu i neke se teme nalaze u oba odsjeka.

Drugi je dio knjige nadasve važan zbog svojeg mesijanskog nauka, koji je inače dosta raznorodan: tu je ponovno uspon Davidova doma, iščekivanja ponizna i mirotvorna Kralja Mesije, ali i tajanstveni navještaj Probodenoga. Pa onda ratnička Božja vladavina, ali i kultna na Ezekielov način. Kristov lik uskladit će crte i Novi zavjet navodi često ova Zaharijina poglavљa ili barem na njih podsjeća povezano s Jeremijom.

/Preuzeto iz "Jeruzalemske Biblije", KS, Zagreb, 1994/

Mesija

Klikni iz sveg grla kćeri sionska!

Viči od radosti kćeri jeruzalemska!

Tvoj kralj se evo tebi vraća:

privlačan je i pobjedonosan,

ponizan jaši na magarcu, na magaretu,

mladetu magaričinu.

On će istrijebiti kola iz Efrajima

i konje iz Jeruzalema;

On će istrijebiti luk ubojni.

On će navijestiti mir narodima;

vlast će mu se proširit od mora do mora

i od Rijeke do rubova zemlje.

/Zah 9,9-10/

DUH SVETI UČI CRKVU

"On uводи Цркву у сву истину (usp. Iv 16,13)" (LG 4)

Isusov oproštajni govor i molitva u dvorani Zadnje večere takođe je bremenit, da ni sami apostoli toga trenutka nisu bili svjesni što im to Isus govori. Isusova pouka o božanskim i otajstvenim stvarima puna je strpljivosti i traži vremena da sve to o čemu ih Isus poučava bude u pravo vrijeme učenicima razumljivo. Kod zajedničkog oproštajnog stola Isus govori svojim učenicima: "Još vam mnogo imam kazati, ali sada ne možete nositi. No kada dođe On - Duh istine - upućivat će vas u svu istinu; jer neće govoriti sam od sebe, nego će govoriti što čuje i navješćivat će vam ono što dolazi" (Iv 16,12).

Isus je svojim učenicima objavio sve što je primio od svoga Oca. Učenici za sada ne mogu sve to potpuno shvatiti niti nositi. Zato Isus upozorava učenike na Duha Branitelja, Duha istine, kojega će on poslati njima nakon svoga uskrsnuća, a taj će Duh istine njih "poučavati" i "dozivati u pamet", te "svjedočiti" za Isusa.

Apostoli su kroz tri godine, boraveći s Isusom i gledajući njegova djela i čudesa, samo djelomično spoznali Isusovu osobu i njegovo poslanje na ovom svijetu. Oni su više Isusa gledali kroz, da tako kažemo, politički mesijanizam koji će uspostaviti zemaljsko kraljevstvo u kojemu će oni, apostoli, imati značajno mjesto. Takvo političko poimanje mesijanizma Isus je od samog početka svoga javnog djelovanja potpuno odbacivao i upućivao apostole na nebesko kraljevstvo koje nije od ovoga svijeta. Zato je sada jako važno da upravo apostoli, kao Isusovi očevici, imaju dublje spoznanje Isusove osobe, njegova života, djela i poslanja. Budući da još uvijek ne razumiju potpuno o kakvom kraljevstvu Isus govori, potrebno je da dođe Duh Branitelj koji će ih "upućivati u svu istinu". To je Duh koji daje Isusovim riječima snagu da po tom Duhu povjesni Isus iz Nazareta postaje razumljiv i shvatljiv apostolima i Crkvi. Budući da Duh Sveti proizlazi od Oca i Sina, taj Duh Sveti govori ono što čuje od Krista, kao što je Krist govorio ono što je čuo od svoga Oca. Zato je kršćanska Objava spasenja nedjeljiva stvarnost trostvenog podrijetla. Otac je IZVOR Objave, Sin PROGLAŠAVA Objavu, a Duh Sveti USAVRŠAVA Objavu.

Što znaće Isusove riječi upućene apostolima na posljednjoj večeri, Duh Sveti će vas "upućivati u svu istinu", i "ali sada ne možete nositi"? Apostoli za sada još ne mogu shvatiti Kristovo poniženje po muci i križu koje će upravo sada nakon zadnje večere uslijediti, kada se bude u Getsemanskom vrtu krvaju znojio, kada bude Judinim poljupcem izdan i uhvaćen, te poveden na mučilo križa za spas svijeta. Apostoli upravo to poniženje, muku i križ Kristov "još ne mogu nositi". Oni će doduše još u dvorani u kojoj su večerali s Isusom svi govoriti da će s njim poći i u smrt, ali kada ga budu uhvatili u vrtu apostoli će se razbježati od straha, osim ljubljenog učenika Ivana koji će sve do križa pratiti Isusa, i Petra koji će iz prikrajka promatrati što se zbiva s Isusom i tri puta ga zanijekati.

Isus je sve predvidio što će se dogoditi sa apostolima zato im je obećao Branitelja Duha koji će ih "upućivati u svu istinu". Istina u koju će ih upućivati Duh Sveti nije samo sablazan križa, nije samo muka i smrt njegova, nego i sve ono što je Isus UČIO i što je ČINIO za vrijeme svoga zemaljskog života. Cjelokupno Kristovo Otajstvo spasenja svijeta traži i zahtijeva VJERU. Traži one koji će biti svjedoci svih tih spasenjskih događaja. Upućivanje u "svu istinu" događa se u vjeri i po vjeri, jer je to

djelo Duha Svetoga i plod njegovog djelovanja u duši čovjeka. Duh Sveti je najveći UČITELJ Crkve i čovjeka koji vjeruje u Isusa Krista. Duh Sveti je SVJETLO ljudskome duhu. Apostoli su svjedoci i očevici koji će trebati svijetu prenijeti poruku o svemu što je Isus "učinio i učio", a tu u prvom redu spada poruka o križu Kristovu, o uskrsnuću Kristovu. Jer da nije bilo muke, smrti i križa Kristova ne bi se dogodilo ni uskrsnuće Kristovo, ne bi se dogodilo spasenje čovječanstva. To je upravo pitanje vjere čovjeka u to spasenjsko Kristovo poslanje. Apostoli su, svi do jednoga, svjedočanstvo Kristove muke, smrti i uskrsnuća, te poslanje Duha Svetoga, zapečatili vlastitom krvljom i Crkvi ostavili da ona to svjedočanstvo Kristovog otkupiteljskog djela nastavi kroz svu povijest do svršetka svijeta. Crkva to čini okupljena u zajednicu Isusa Krista u Duhu Svetom.

Isus je naš prvi Branitelj, a Duh Sveti je Crkvi drugi Branitelj i on čini da radosna vijest spasenja bude propovijedana, svjedočena i bez prekida predavana pokoljenjima vjernika i da se u njihovim srcima širi i raste. U Duhu Branitelju svjetli slava Kristova po Crkvi na zemlji. Duh Sveti proslavlja Krista, "jer će od mojega uzimati i navješćivati vama" (Iv 16,14). Najviša i najpotpunija objava Boga o samome sebi, izvršena u Kristu, potvrđena apostolskim propovijedanjem, neprekinuto se očituje u Crkvi snagom nevidljivog slanja Branitelja Duha istine. "Sve što ima Otac moje je. Zato vam rekoh: od mojega će uzimati i navješćivati vama" (Iv 16,15). Time što Duh Sveti uzima od Isusa, on crpi od svega onoga što ima Otac. I tu je taj trostveni jedinstveni izvor djelovanja Duha Svetoga u srcima vjernika, u Crkvi.

Crkva je kao zajednica vjernika prosvjetljena i vođena Duhom Svetim i ona prepoznaje "znakove vremena", te sudjeluje u izgradnji svijeta, da taj svijet odiše dahom Duha Kristova i Očeva, to jest ljubavlju. Crkva kao zajednica vjernika ima puninu Duha Svetoga. Svaki pojedini kršćanin, kao živi ud Crkve također ima Duha Svetoga. Pavao će to formulirati ovako: "Kršćane vodi Duh Sveti" (Rim 8,14). Sveti Ivan će biti još konkretniji u izričaju te istine: "Ovo vam napisah o onima koji vas zavode. A vi Pomazanje koje primiste od njega (Duha) u vama ostaje i ne treba da vas itko poučava. Nego njegovo vas Pomazanje uči o svemu, a istinito je i nije laž, pa kao što vas je ono naučilo ostanite u Njemu" (1Iv 2,26-28). Ivanov poziv "ostanite u Njemu", povezuje sve vjernike Isusove u jedinstvo s naučiteljstvom Crkve, jer duhove treba "provjeravati" po njihovim plodovima. To je potrebno jer u gornjem rečku Ivan upozorava vjernike na one "koji vas zavode", koji drugaćije uče od onoga što želi Kristov Duh istine.

Mato Miloš, OCD

CRKVA (3)

1. Crkva je jedna

Za Kristovu Crkvu kažemo da je jedna i ona svoj izvor jedinstva nalazi u samom Presvetom Trojstvu. Utemeljitelj Crkve je Isus Krist koji je uspostavio savršeno jedinstvo između svih osoba u jednom Narodu. Crkva je jedna i po Duhu Svetom koji je isti u svim vjernicima.

Crkva, iako jedna, u sebi sadrži veliku raznolikost koja proizlazi iz različitih Božjih darova. Svaka osoba je jedinstvena po mnogo čemu i svatko ima svoje poslanje koje treba ostvariti u posebnim uvjetima življenja. Raznolikost je veliki dar Boga čovjeku. Raznolikost kojom smo obogaćeni ne protivi se jedinstvu Crkve. Jedinstvo je dar i zadaća. Ono je darovano, ali se mora i ostvarivati, događati. Budući da je čovjek podložan posljedicama grijeha, jedinstvo se mora trajno izgrađivati. Vrhovna veza jedinstva jeste ljubav. Putujuća Crkva, a to smo svi mi, mora biti jedna, a to se ostvaruje i vidljivim vezama zajedništva, a to su:

- isповijedanje apostolske vjere,
- zajedništvo u sakramentima,
- apostolsko nasljeđe po sakramentu sv. reda.

Mi vjerujemo da je jedina Crkva ona koju je Isus povjeroio Petru i ostalim apostolima te im zapovjedio da je šire i njom upravljaju.

Kristova Crkva u svojoj povijesti doživljavala je otpadništva, krivovjerja i raskole, a sve su to rane jedinstva. Sve se to događalo često puta uzrokovano ljudskim grijehom. Nitko, tko se rodi u odijeljenoj zajednici, nije kriv za raskol ili otpadništvo i zato smo dužni sve prihvatićti kao svoju braću i sestre. Kristov Duh djeluje i u drugim zajednicama koje pripadaju Katoličkoj Crkvi. Mi se nadamo da će do svršetka svijeta doći do ostvarenja Isusove želje: "Da svi budu jedno" (Iv 17,21). Potpuno jedinstvo je djelo Duha Svetoga, ali u tom nastojanju mora i svaki vjernik drevati svoj doprinos.

2. Crkva je sveta

Krist, koji je sam svet, svoju je Zaručnicu - Crkvu sebi pridružio i sebe za nju žrtvovao. On je Crkvu ispunio Duhom Svetim i zato je Crkva sveta. Crkva je po sjedinjenju s Kristom postala sveta, ali ona je ujedno i posvećujuća i zato se u njoj postiže svetost. Crkva već i na zemlji nosi u sebi oznake svetosti. "Ljubav je duša svetosti na koju su svi pozvani." Crkva je u isto vrijeme sveta, ali je potrebna i trajnog čišćenja ili posvećenja jer u sebi uključuje i grešnike. U svim članovima Crkve koji putuju ka vječnosti nalazi se sjeme grijeha. Crkva neke svoje članove proglašava svetima i time svjedoči da vjeruje da Duh Sveti i danas čini vrijedna djela u mnogim vjernicima.

3. Crkva je katolička

Riječ "katolička" znači sveopća u smislu cijelokupnosti i cjelovitosti.

Crkva je katolička jer je u njoj sam Isus Krist i jer je poslana svim ljudima svijeta.

Svaka mjesna Crkva (biskupija) je također katolička ako je preko svojih predvodnika - biskupa povezana s cijelom Crkvom. Mjesne Crkve su katoličke po tome što je biskup dotične Crkve povezan s rimskim biskupom koji je nasljednik apostola Petra, kome je Isus dao prvenstvo među apostolima.

Poziv na katoličko jedinstvo upućeno je svim ljudima, bilo da su katolici, bilo da na drugi način isповijedaju Isusa Krista, ili da

na drugi način žive po svojoj savjeti.

Crkva priznaje da su pripadnici svih vjeroispovijesti na putu spasenja ako ustrajno nastoje tražiti cilj svoga življenja. Vjerujemo da svako spasenje dolazi od Krista po Crkvi.

Crkva je po svojoj naravi misijska. To je Isusova naredba apostolima prije Uzašašća: "Podite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetog i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio! I evo, ja sam s vama u sve dane - do svršetka svijeta" (Mt. 19-20). Crkva je dakle poslana, a to znači misionarska. Ona svoje podrijetlo nalazi u Očevu slanju Sina i slanju Duha Svetoga. Cilj poslanja ili misija jeste: učiniti ljudi dionicima zajedništva koje vlada unutar Presvetog Trojstva. Razlog misija izvire iz same Božje ljubavi jer On želi da se svi ljudi spase. Stupiti u zajedništvo s Bogom je nemoguće ako se Boga prethodno ne upozna. Otud i potreba navješčivanja Boga svim ljudima. U misijskom poslanju Crkvu mora voditi jedino Duh Sveti kako bi ostala na Kristovu putu. Kristov put jeste put siromaštva, jednostavnosti, služenja i darivanja. U svom misijskom poslanju Crkva uvijek mora imati sluha za sve one vrijednosti koje ima pojedina kultura ili narod u sebi.

4. Crkva je apostolska

Crkva je apostolska jer je utemeljena na apostolima. Sam Isus izabire apostole za svoje učenike i oni u zajedništvu Duha Svetoga čine prvu Crkvu. Crkvom trajno po Duhu Svetom ravnaju apostoli po svojim nasljednicima u pastirskoj službi. Isus je poslan od Oca, a On izabire apostole i njih šalje da navješčuju Riječ spasenja. Apostoli u svom radu izabiru sebi suradnike i nasljednike koje postavljaju u pojedinim mjesnim Crkvama. Biti apostol znači biti poslan. U svojim apostolima Isus nastavlja svoje poslanje koje je dobio od Oca, te zato i kaže: "Kao što je mene poslao Otac, tako i ja šaljem vas..." (Iv 20,21). Isus će na drugom mjestu reći da On ništa ne radi sam, nego onako kako mu je Otac naložio. Jednako tako, nitko tko je od Isusa poslan, bez njega ne može ništa učiniti.

Služba apostola i njihovih nasljednika je da vode brigu oko povjerenih im vjernika. "Sva je Crkva apostolska ukoliko je, preko nasljednika sv. Petra i apostola, u zajedništvu vjere i života sa svojim početkom. Sva je Crkva apostolska ukoliko je 'poslana' u čitav svijet; svi članovi Crkve, iako na različite načine, sudjeluju u tom poslanju." (KKC 863)

U svojoj biti Crkva je
**JEDNA, SVETA,
KATOLIČKA I APOSTOLSKA**
jer je u njoj već prisutno i na kraju će se vremena
u punini ostvariti Božje Kraljevstvo
koje nam je darovano po Isusu Kristu.

Mogli smo zamjetiti da su ova četiri pridjeva koja pripisuju Crkvi nerazdvojivo međusobno povezana. Te oznake Crkva nema sama od sebe nego joj ih daje sam Isus po Dušu Svetom.

(Vidi KKC, 811-865)

Prema Katekizmu Katoličke Crkve
priredio: Franjo Ivanković

KROZ OBITELJ U POVIJEST SPASENJA

(Prikaz enciklike "Nadolaskom trećeg tisućljeća" - 27)

Treći dio dokumenta "Nadolaskom trećeg tisućljeća" Sveti Otac završava na vrlo pobudan i zanimljiv način. Naime, u trećem dijelu dokumenta "prošetao" je kroz sva važnija događanja novije povijesti u Katoličkoj crkvi i na način kako je Crkva pojedine događaje obilježila bilo obnoviteljski, bilo slavljenički. I u završnom broju trećega dijela Papa se ponovno prisjeća tri Marijanske godine u ovom stoljeću. Kada je dokumenat pripravljan upravo je bila Marijanska godina, jer se računa da je Marija mlada rodila Isusa, pa je to ustvari bila godina Marijinog rođenja (2000). I opet se ovaj Papa vraća svom najvećem idealu: Mariji koja nosi Krista. On podsjeća da se do Krista teško može doći na drugi način osim preko one koja nam ga je dala i koja nam ga i sada daje. Stoga izričito naglašava da je Marijanska godina značajna etapa pripreme Velikog jubileja. Marijansko raspoređenje u ovom stoljeću doprinijelo je dubokom teološkom utemeljenju marijanske pobožnosti i marijanskog štovanja. Danas odrasli kršćanin katolik jako dobro zna što znači štovati Mariju i što znači preko te žene uči u otajstvo Krista na način kako je u njegov život, a napose u njegovo otajstvo ušla ona. Stoga ovo stoljeće ostaje opečaćeno Marijom, ali ne tek pukom pobožnošću nego teološkim načinom prihvatanja Krista: na način i putem Marije iz Nazareta.

I konačno Papa ovaj dio dokumenta završava razmišljanjem o onome što je prigodom Godine obitelji uputio u onom značajnom pismu obiteljima gdje je, kako sam kaže, htio prijeći svačiji prag i uči u svaku obitelj. Obitelj je na Drugom vatikanskom saboru posebno zasjala kao "domaća Crkva". U tom velikom pastoralnom koncilu, pastoral obitelji je zauzeo primarno mjesto. Braku i obitelji vraćeno je ono dostojanstvo koje mu pripada od početka po volji Stvoriteljevoj. Dogodilo se to baš u vremenu u kojem je najviše nagrižena svetost braka i značenje obitelji. Crkva, a i Papa osobno, duboko su osjetili suodgovornost za stanje u modernim brakovima i u obitelji. Brak je svetinja koja nije ljudsko djelo, nego božanska ustanova i on se ne može nikada svesti na puki ugovor dvoje ljudi, nego uvijek ostaje otvorena dimenzija otajstva gdje se u tom savezu dvoje ljudi ostvaruje volja Stvoritelja da čovjek kao muško i žensko, postavši jedno budu i blagoslov i sreća i izvor za bolji svijet. Dokle god se brak ne bude tako cijenio u svoj svojoj dubini, naša civilizacija klizit će tihoj propasti. S druge strane, obitelj kao "domaća Crkva" jeste mjesto u kojоj se događa darivanje i susret osoba na razini samoga bogojavljenja. Bog se, naime, objavljuje unutar zajedništva obitelji gdje je vrhovna vrednota ljubav i uzajamno poštovanje. U takvom ozračju mogu rasti zdrave generacije i kompletne osobnosti koje mogu preuzeti ulogu i u Crkvi i u društvu i kao pojedinci i kao zajednica. Obitelj stoga nikako nije puka ljudska ustanova nego je ona iskonska potreba normalnoga i zdravoga rasta svake pojedine osobe. Obitelj je dakle odgajalište, obitelj je boravište, obitelj je mjesto svetoga Božjega područja gdje se formira i usavršava čovjek. Cijela poruka Koncila, a i ova kratka Papića napomena želi staviti u središte priprave Jubileja potrebu obnove obitelji, jer bez te obnove i sam Jubilej teško da može biti osmišljen. I konačno Papa naglašava, da bi opravdao istinitost ove svoje poruke, upitnikom: "Zar se, možda, nije dogodilo da je baš preko jedne obitelji, one iz Nazareta, sin Božji htio uči u povijest čovjeka?" Da, ušao je kroz obitelj i danas kao Spasitelj, i to jedini, želi preko obitelji djelovati u svijetu (br. 28).

(nastavlja se)

M.V.

KATOLIČKA CRKVA
U PRIPRAVI
ZA VELIKI JUBILEJ

"HODOČAŠĆE U VELIKI JUBILEJ 2000"

Papinsko vijeće za dušobrižništvo selilaca i putujućih predstavilo je 28 travnja ove godine svoj novi dokument "Hodočašće u Veliki jubilej 2000".

Ovdje prenosimo izvratke onog dijela koji govori o Velikom jubileju.

O tome je govorio nadbiskup Crescenzio Sepe, glavni tajnik Odbora i vijeća predsjedništva Velikog jubileja 2000:

"Temeljni cilj sadašnjega povijesnog hodočašća Crkve je Veliki jubilej 2000. prema kojemu se vjernici upućuju u svjetlu Trojstva."

Ta se tvrdnja nalazi na početku broja 23 ovog dokumenta. Riječ je o dokumentu ne samo teološki i pastoralno zbrijenom nego i providnosnom za hodočašća Velikog jubileja 2000, koja će na ovim stranicama naći vrijednu duhovnu pomoć za snažno življene jubilarnog događaja.

Jubilej i hodočašće su nedjeljivo sjedinjeni, kao što su s njima sjednjeni pojmovi - koje vjernik treba provesti u život - obraćenja, koje je stvarnost što proizlazi iz srca pojedinaca i širi se na razinu naroda, naroda Božjega, sa svim također društvenim mogućnostima koje se lako naslućuju.

S druge strane, svaka duhovna činjenica ima uvijek društvenu vrijednost, budući da kršćanska vjera nije nešto privatno. Ona rađa uljudbu; daje mesta izboru i djelima koja slijede dobro određenu antropologiju, poimanje čovjeka koja potječe od Isusa Krista; izražava se također u jasnom nacrtu života...

To nam daje bolje shvatiti duh Jubileja, koji je izvrsna duhovna činjenica, ali koji zahtijeva materijalna ustrojstva potpore, ustrojstva koja odgovaraju onim potrebama prihvatanja i pokretljivosti koje su povezane uz hodočašće na grobove svetih apostola Petra i Pavla, Katedri svetoga Petra, svitim mjestima rimske prvomučenika, toj rimske Crkvi koja je temelj kršćanskoga jedinstva i koja predsjeda sveopćoj djelatnoj ljubavi...

I samo kršćansko življene je hodočašće - kako s pravom ističe naš dokument. Drugi vatikanski koncil (Lumen gentium, 8) naučava da "Crkva nastavlja svoje putovanje između progona i Božje utjehe".

Kako vidite, već hodočasnički izrazi - hodočašće - idu ukorak s koncilskim naukom. Ali upravo čitav biblijski nauk, Novoga i Staroga zavjeta, podsjeća na temeljni doseg vjernika: biti u hodu prema konačnom cilju koji je Bog.

Iz tih dubokih korijena rađa se hodočašće, kao hod koji je u mnogim stoljećima imao veliku zadaču u kršćanskom životu i iskustvu...

Veliki jubilej je povlašteni trenutak one nove evangelizacije koji usredotočuje sve crkvene snage u prolazjenju kroz vrata Trećega tisućljeća. To nam daje potom shvatiti, ako je još potrebno, da je događaj za koji u punom zamahu radimo, posve duhovne naravi. To hodočašće u Rim, životno središte kršćanstva i - spomenimo to - ne samo monumentalno-umjetničko, jača osjećaj pripadnosti Crkvi, osjećaj crkvenoga zajedništva koje se izražava u snažnoj pripadnosti, to jest doživljavanju Crkve kao nečega što je u nama i unutar čega smo mi. Nije riječ o izvanjskoj vezi, djelomičnoj i prigodnoj, nego životnoj, blisko i duboko stvarnoj.

Rim, čija također poganska povijest providnosno prethodi kršćanstvu, bit će tom prigodom meta doista velikih hodočašća.

Bilo bi doista važno da hodočasnici, ukoliko dođu bez drugih razloga osim "vidjeti Petra", s vjerom pohode uspomene apostola, mučenika, itd. Oni koji dođu s tom nakanom, mogu nalaziti Boga upravo usred velike svremene metropole. Najveći je izazov, ali držim da će imati golemi pastoralni učinak, pomoći svima koji će doći udahnuti ozračje katolištva, da se doista osjete u središtu toga katolištva, u boravištu Kristova namjesnika i Petrova nasljednika, i također, običnjim riječima, pokazati im da kršćanska vjera može biti pokretačka i odlučujuća, ne samo na rubovima, nego također u srcu suvremenoga glavnog grada, suvremene životne stvarnosti.

To je posebno značenje Velikoga jubileja 2000.
koje Ivan Pavao II ističe, ne slučajno, "najvećim od svakoga drugoga".

Uređuju: Jasna, Vesna, Svetlana, Željka, Dijana, Marina i Ivana; crteži: Jasmina

Bog mlađi!

Ovaj broj je potpuno posvećen Duhu Svetom. Naravno, zbog blagdana Duhova u Godini Duha Svetoga. Uvjerenja sam da će se toga dana Gospodin proslaviti na poseban način. Mogla bih zamisliti koncentraciju milosti Božje na taj dan, u katedrali, kada će par stotina krizmanika primiti pečat Duha Svetoga. Žao mi je što mnogi krizmanici već poslije tog događaja "napuštaju" Crkvu. Željela bih, nadam se i vi, da molimo za krizmanike, da ih Gospodin obavije Duhom Svetim toliko da ga ne poželete napustiti. Ali ne trebamo samo moliti već i činiti: recimo, toplo primiti krizmanike u svoje zajednice da se oni ne bi osjećali odbačenima i po strani (što također može biti jedan od razloga njihovog napuštanja Crkve). Zato činite sve što možete da se krizmanicima dopadne ostati u zajednici, da poželete postati aktivni vjemici.

Kao što vidite, Jasmina nam je nacrtala nekoliko simbola Duha Svetoga. Pratite brojeve i pročitajte tekst ispod crteža pa će vam biti jasno zašto je baš to simbol Duha Svetoga. Dobro se zabavljajte!

Pozdravlja vas

Vaša Jasna

BRAT RICHARD U SUBOTICI

Po prvi put u župi sv. Roka, 4. svibnja, na redovitoj molitvi molitvene zajednice "Betlehem", koja je ovoga puta održana uz do sada najveći broj prisutnih, gost je bio

brat Richard iz Taizé-a. Brat Richard je nakon molitve, koja je ovaj put bila u duhu Taizé-a, pošao skupa sa svima nama u vjeroučnu dvoranu gdje smo ga imali prilike čuti, porazgovarati s njim i pogledati promotivnu kazetu Taizé-a. Hvala bratu za ovaj ponovni susret u našem gradu, jer na taj način imamo prilike više se upoznavati s Taizé-om i premiti se za odlazak tamo.

U razgovoru s bratom Richardom

Željka

ON mi GOVORI

**ON mi govori
jer zna da se nadam.
On mi govori
jer zna da traga.
On mi govori
jer zna da se borim.
On mi govori
jer zna da vjerujem.
On mi govori jer zna
da se u životnom tražanju
borim za nadu i
vjerujem u vječnost.**

4

"I pokazu im se kao neki ognjeni razdijeljeni jezici le sije po jedan na svakoga od njih."

Svi se najuniše Duha Svetoga i počešće govoriti drugim jezicima, kako im veli Duh davaše i borili."

Dj 2,3-4

"BETLEHEM" NA PALIĆU

Već drugu godinu u za-
stopce mlađi molitvene
zajednice "Betlehem" or-
ganiziraju izlet povo-
dom 1. svibnja. Ovaj
put, okrijepljeni Isu-
sovim tijelom na
misi mlađih za mir
u crkvi na Paliću, otišli smo u
šumu na Tre-
setištu gdje
smo se
zabav-
ljali igra-
jući odbok, slušajući glazbu, a prihajemo da je Lacika i ove godine
ispakao dobar roštilj kojim smo se malo kasnije "pozabavili". Oko 17
sati krenuli smo natrag, svojim kućama na početak svibanjske
pobožnosti. Sve u svemu, bio je to dan u kojem smo se lijepo
zabavili, družili i vratile kućama puni utisaka i oduševljenja.

Ivana Lazic, Subotica

1. nagrada za poeziju
na Danu mlađih u Baču 1998.

Ispred crkve "Kraljice svijeta" na Paliću

Željka

PAŽNJA! PAŽNJA! PAŽNJA!

ZNAM što tražiš!

Obavještenje o Tribini i misi mlađih!

DUŠE MLAĐIH U SVIJETU

3

Darova sedam razdaješ
Ti Prste desne Očeve

TRIBINA MLAĐIH o glazbi

Pretposljednja Tribina mlađih u ovoj školskoj godini okupila je mlađe na zajednički susret na starom mjestu, ali u novo vrijeme (20 sati). Po prvi put kao predavač predstavila se s. Blaženka Rudić temom "Glazba - mjesto susreta mlađih i Crkve" koju je obradila kroz tri točke: 1. Život u ritmu glazbe; 2. Što nudi Crkva; 3. Što mlađi nude Crkvi. Predavanje je bilo praćeno glazbenim primjerima što je u mnogome utjecalo na njegovu zanimljivost, a što su kasnije potvrđili mlađi dugim aplauzom. Pred sam kraj mlađi iz sv. Jurja izveli su skladbu s kojom su sudjelovali na natječaju za Dan mlađih, a nakon diskusije, u okviru druženja, zabavljali su one koji vole slušati dobру glazbu.

Svetlana

"DUH SVETI POUČAVAT"

Po osamnaesti put, i ove godine - 2. svibnja, okupili smo se na Dan mladih u Baču. Ove godine, s oduševljenjem izvješćujemo, okupilo se oko 400 mladih i to iz Subotice i okolnih mesta, Sombora, Selenče, Apatina, Odžaka, Novog Sada, Golubinaca. Tema ovogodišnjeg susreta bila je "Duh Sveti poučavat će vas u svemu". Susret je započeo u 9 sati u franjevačkoj crkvi, gdje nam je uvodno predavanje održao o. Tadej Vojnović iz Novog Sada na temu "Duh Sveti u otajstvu Crkve". Nakon toga mladi su se razdijelili u sedam tematskih grupa (a svaka se dijelila na još dvije) u kojima su razgovarali o ulozi Duha Svetoga u povijesti spasenja. Dan mladih bio je prožet bogatim sadržajem, a završio se zajedničkom svetom misom koju je predvodio subotički biskup Ivan Pénzes. Eto, još jednom mladi su se okupili da bi u zajedništvu bolje upoznali Duha Svetoga i slavili Boga.

PREDAVANJE

Predavač Tadej Vojnović nam je iz okvirne teme "Duh Sveti poučavat će vas u svemu" govorio o Duhu Svetom u otajstvu Crkve. Evo nekih njegovih misli:

Bog je sve u svemu. Crkvu na putu kroz vrijeme vodi Duh Sveti. To da je Isus među nama, to Crkva duguje Duhu Svetom.

U Svetom pismu postoje dva izraza za život: 1) BIOS - običan život; 2) ZOE - život koji ima samo Bog. Isus obećava da će život koji kuca samo u Bogu - zoe - biti darovan onome koji vjeruje u njega. U krštenju se događa rađanje od Boga. Vječni život se dobija po krštenju. Mi se ne ljubimo zato što je to moralni zakon - zapovijed, već stoga što smo po Duhu Svetom srasli duboko s Isusom i u nama živi ZOE. Isus daje da po nama živi zoe.

Prvo što Duh Sveti čini Crkvi je silazak i izljevanje na apostole na dan Pedesetnice. Duh Sveti potiče na svjedočenje u Crkvi, ali ka van, napolje. On ne samo da je prisutan u zajednici, nego svakog ponaosob potiče određenom karizmom koja će biti korisna za zajednicu. Ljubav je najveća karizma.

RAD U GRUPAMA

Mladi su bili podijeljeni u sedam grupa, od kojih je jedna bila grupa studenata i mladih radnika, a jedna grupa krizmanika.

Prva grupa je na temu "Duh Sveti i apostoli" zaključila da apostol treba biti prvo u župi, a onda na širem području. U apostolatu pomaže Duh Sveti, a koliko on može djelovati ovisi o našoj otvorenosti.

Druga grupa je na temu "Duh i poslanje - mjesto mladih u Crkvi" raspravljala o poslanju mladih i zaključila da mladi relativno malo nude Crkvi, ali da postoje i primjeri "gušenja Duha" u nekim zajednicama.

Treća grupa je raspravljala o Duhu i potvrdi, a četvrta o Duhu i službama. Oni su došli do zaključka da su mladi u službama većinom pasivni i da bi se trebali potruditi i aktivirati se da bi naša zajednica funkcionalala kao skladna cjelina.

Peta grupa je razmišljala o Duhu i njegovim darovima, a šesta grupa je bila studentska grupa koja je razmišljala na temu "Duh i jedinstvo zajednice". Zaključili su da treba više činiti za zajednicu, da dobar pojedinac čini dobru zajednicu i da, prije svega, treba moliti za jedinstvo.

Krizmanici su se u posebnoj grupi upoznavali s radom u grupi, ulogom animatora, razgovarali su o Duhu Svetom koga će primiti i o njegovim darovima.

REKREATIVNI DIO

Rekreativni dio je ove godine, zahvaljujući aktiviranju mladih Selenčana, bio zanimljiviji nego ranije. Organizirali su stolni tenis, mali nogomet, pikado, navlačenje konopca. Osim toga mladi su imali ponuđen obilazak i druženje na tvrđavi, a međusobno upoznavanje je bilo u vlastitoj režiji.

PLENUM

Neizostavni dio susreta mladih predviđen programom bio je plenum u okviru kojeg su izabrani mladi predstavili svoj rad u grupi i podijelili svoja iskustva s prisutnima. Na plenumu su

bili proglašeni i pobednici na natjecaju u četiri kategorije. Za **prozu** je nagrađena Gabrijela Bogišić iz Sombora, za **poeziju** Ivana Lazić iz Subotice, za **likovno ostvarenje** nagrađen je prvom na gradom rad na staklu "Duhovska zajednica" Siniše Vulinovića iz Sombora i za **skladbu** "Plamen Ijubavi" nagrađeni su Jasna Crnković (tekst), Miroslav Zelić (muzika) i Ante Crnković (aranžman), svi iz Subotice.

KONCERT

Poslije ručka i pauze, na sveopće zadovoljstvo, održan je polusatni koncert VIS-a "Ruah" iz Selenče koji su ovim koncertom obilježili 5 godina svog rada i na neki način i svoj imendan. Koncert je održan u župnoj crkvi uz prisustvo velikog broja mladih.

Jadranka Domić predaje biskupu Ivanu sliku

ĆE VAS U SVEMU" (IV 14,26)

O DOMAĆINIMA U BAČU

One koje i ovođa puta ne smijemo zaboraviti spomenuti jesu naši divni domaćini u Baču kojima se u ime svih mlađih želimo od srca zahvaliti. Hvala na tome što su nas i ove godine tako toplo i srdično primili, što su bili strpljivi s nama i što su učinili da se i ove godine osjećamo kao kod kuće. Ne smijemo zaboraviti zahvaliti se ženama i mlađima koji su nam pripremili gomilu sendviča, i ostalu hranu i piće, kojima smo se okrijepili u vrijeme odmora i ručka. Neka vas Bog obilno blagosloví za sve što ste učinili za nas!

SVETA MISA

Puni novih spoznaja o Duhu sabrali smo se u molitvi, u najviše čekanom i najljepšem dijelu susreta - svetoj misi. S nama je molio i propovijedao nam naš biskup Ivan.

Pjevanje su predvodili mlađi iz župe sv. Roka pod ravnateljem s. Silvane. Poslije pričesti pročitana je prvonagrađena pjesma "On mi govori" i otpjevana pobjednička skladba "Plamen ljubavi".

Na kraju Svetе mise biskupu je darovana slika koju je naslikala i predala u ime svih

Nagrađeni s biskupom Ivanom

mladih Jadranka Domić iz Sombora.

A biskup je svakom prisutnom krizmaniku darovao Novi zavjet.

POHVALE

"Svidjelo mi se to što je svatko imao napisano svoje ime i bilo je dovoljno pročitati ga i pružiti ruku. Isto tako svidjelo mi se predavanje, rad u grupama, plenum i zajednička misa, a posebno koncert mlađih iz Selenče."

(Željka, Subotica)

"Najviše su mi se svidjele biskupove riječi na rastanku, kada je rekao da bi volio da nas dogodine bude još više, što je i moja želja."

(Blaženka, Selenča)

"Smatramo da je Dan mlađih u potpunosti uspjeo. Sa susreta smo ponijeli lijepo dojmove i osjećaj prisutnosti i podrške Duha Svetoga u svim našim daljim nastojanjima."

(mladi iz Odžaka)

"U Baču sam ove godine bila prvi put. Svidjelo mi se jako predavanje i rad u grupama. Također mi se jako svidjelo i druženje."

(Ana, Subotica)

"Na redovitom omladinskom susretu analizirali smo susret u Baču. Uglavnom su izrečene pohvale na račun predavača i rada po grupama."

(mladi iz Male Bosne)

"Svidjelo nam se druženje, koncert, sportske aktivnosti."

(krizmanici, Subotica)

"Najbolji je bio koncert, sve pohvale. Rad u grupi je bio veoma plodan, mnogo bolji nego prošle godine."

ORGANIZACIJA

I ove godine organiziranje susreta su preuzeли animatori susreta koje je vodio vlc. Josip Pekanović. Pod njegovim nadzorom animatori iz Selenče, Sombora i Subotice su se pripremali tijekom čitave godine, od posljednjeg susreta u Baču. Neki su se puno žrtvovali da bi došli na sastanke animatora i da bi susret što bolje organizirali. Koliko su u tome uspjeli najviše se može vidjeti iz pothvala i primjedbi.

Pogodite što smo radili u slobodno vrijeme

Primjedbe

- "Natjecanja u rekreativnom dijelu nije bilo, pa su sve igre bile samo kao zabava, što me nije oduševilo."

(Blaženka, Selenča)

- "Kritika je osobna - što se nismo uključili u stvaralački dio."

(mladi iz Male Bosne)

- "Predavanje je bilo malo dosadno i dugo."

- Nisam na predavanju mogla da se saberem i slušam, smetali su mi drugi.

- Prvi put sam radio u grupi, bilo je teško i pomalo dosadno jer nisam navikao na takav rad."

(krizmanici, Subotica)

- "Imala bih neke primjedbe za plenum - mislim da bi trebao biti kraći ili da ga uopće ne bude, već da se taj izvještaj objavi pisorno, da se uvede i poslijepodnevni rad u grupi, i na misi bez zahvala, svi su umorni i malo predugo traje, također se pisorno zahvaliti, na primjer.

- Za predavanje većina njih nije sabrana; možda bi trebalo uvesti nešto prije predavanja, npr. jutarnju molitvu.

- Popuniti slobodno vrijeme; u sportu ne sudjeluju svi."

(mladi iz Subotice)

2

"... Vjetar puše gdje hoće;
čuješ mu šum,
a ne znaš odakle dolazi
i kamo ide.
Tako je sa svakim
kojii je rođen od Duha."

(Iv 3,8)

O danu mlađih izvjestile su vas: Dijana, Vesna, Svetlana, Marina, Ivana, Željka i Jasna

Uređuje: Katarina Čeliković

Veličanstven je Duh Sveti

Duhovi u Godini Duha Svetoga! Divno i veličanstveno jer su mu i djela takva. Jeste li razmisljali kako bi nam bilo da nam Isus nije poslao Branitelja, Tješitelja - Duha Svetoga. On nam govori što i kako treba činiti. Zato je Sveti otac poručio DUH SVETI POUČAVAT ĆE VAS U SVEMU!

U tijeku su PRVE PRIČESTI, KRIZMANA - sakramenti koji posvjedočuju upravo tu Božju prisutnost - PO DUHU SVETOM. Dragi Zvončići, i vi manji i oni koji krizmanjem ulaze u punoljetne kršćane, radujte se uvijek i u svemu jer će po toj vašoj radosti drugi vidjeti čiji ste. Vi ste BOŽJI i u tome je vaša vrlina.

U ovom Zvoniku ćete ponovno čitati "stare" rubrike, ali započinjemo i novu nagradnu igru. Nemojte preskakati ništa jer u svemu ima i klica nečeg novog.

Pišite mi kako ste proslavili VAŠE PRVE PRIČESTI, KRIZME; kako vam prolaze zadnji dani školske godine; kako sudjelujete u životu vaše župe; kako živite svoj život u obitelji i društvu prijatelja - sve će to biti zanimljivo i za druge Zvončice.

Kada Duh Sveti živi u meni ja pjevam i kličem jer je Bog u meni, a to i vama želim, najdraži Zvončići!

Vaša Zvončica

Upoznaјmo Bibliju

PRVI DUHOVI

Kada su se vratili u Jeruzalem s Masiske gore, s koje je Isus uzašao na nebo, učenici "uziđoše u gornju sobu gdje su redovito boravili. To bijahu Petar i Ivan, Jakov i Andrija, Filip i Toma, Bartolomej i Matej, Jakov Alfejev i Šimun Revnitelj, i Jakovljev brat Juda. Svi su ovi bili jednodušno ustrajni u molitvi zajedno s nekim ženama", među njima i Isusovom majkom Marijom. Mjesto Jude izabraše dvanaestog apostola, Matiju.

Kad dođe blagdan Pedesetnice, koja se slavila pedeset dana nakon Pashe i koja je označivala završetak žetve, sva dvanaestorica apostola "bijahu skupljeni na istom mjestu.

Tad iznenada dođe neka buka s neba kao kad puše silan vjetar, pa ispunii svu kuću u kojoj su boravili. I ukazaše im se jezici kao od plamena, i razdijeliše se, te nad svakoga od njih siđe po jedan. Svi se oni napuniše Duha Svetoga te počeše govoriti tuđim jezicima (koje prije nisu poznavali) kako ih je već Duh nadahnjivao da govore.

Tada su boravili u Jeruzalemu pobožni Židovi koji su došli od svih naroda pod nebom. Kad nastane spomenuta huka, narod se zgrnu i ostade zbumjen, jer ih je svaki pojedini čuo gdje govore njegovim jezikom. Začuđeni i zadviljeni pitali su: 'Zar nisu svi ovi što govore Galilejci? Pa kako ih onda svaki od nas čuje gdje govore njegovim materinskim jezikom? Parti, Međani, Elamiti i stanovnici Mezopotamije, Judeje i Kapadocije, Ponta i Azije, Frigije i Pamfilije, Egipta i libijskih krajeva

oko Cirene; Rimljani koji su na prolazu, Židovi i obraćenici (na židovsku vjeru), Krećani i Arapi; svi mi čujemo ih gdje našim jezicima govore o veličanstvenim Božjim djelima.' Svi su bili zapanjeni te u dvoumici jedan drugoga pitali: 'Što bi ovo moglo biti?' Drugi su podrugljivo govorili: 'Puni su slatkog vina.'

(Djela apostolska 1,12-26; 2,1-13)

**DODI DUŠE PRESVETI,
SA NEBA NAS POSJETI
ZRAKOM SVOJE MILOSTI.**

**DAJ NAM, BOŽE, MILOSTI
DA UVJEJK I U SVEMU
SLUŠAMO POTICAJE
TVOGA DUHA.**

ZVONČIĆI NA MISI

Ovog mjeseca slavimo:

DUHOVI - 31. 05.

Iv 20,19-23

Papa za ovu godinu poručuje: DUH SVETI POUČAVAT ĆE VAS U SVEMU

MARIJA MAJKA CRKVE - 1. 06.

Duhovski ponедjeljak. Blagdan posvećen Majci Isusovoj i našoj.

PRESVETO TROJSTVO - 7. 06.

Iv 16,12-15

Ovo je najveća tajna naše vjere koju isповijedamo: SLAVA OCU I SINU I DUHU SVETOMU...

TIJELOVO - 11. 06.

Tijelovska procesija je znak velikog štovanja naše svetinje - TIJELA KRISTOVA. Gdje god je to moguće, dragi Zvončići, uključite se pobožno u bjelini u procesiju i slavite Gospodina bacajući na put kojim On ide ružine latice i drugo cvijeće - kako je to kod nas običaj.

11. NEDJ. KROZ GODINU - 14. 06.

Lk 7,36-8,3

Isus oprištia grešnici. Veliku vlast ima.

Srce Isusovo - 19. 06.

Srce Marijino - 20. 06.

12. NEDJ. KROZ GODINU - 21. 06.

Lk 9,18-24

Tko hoće slijediti Krista neka dano-mice uzima svoj križ i neka ide za njim. Isus naviješta svoju muku.

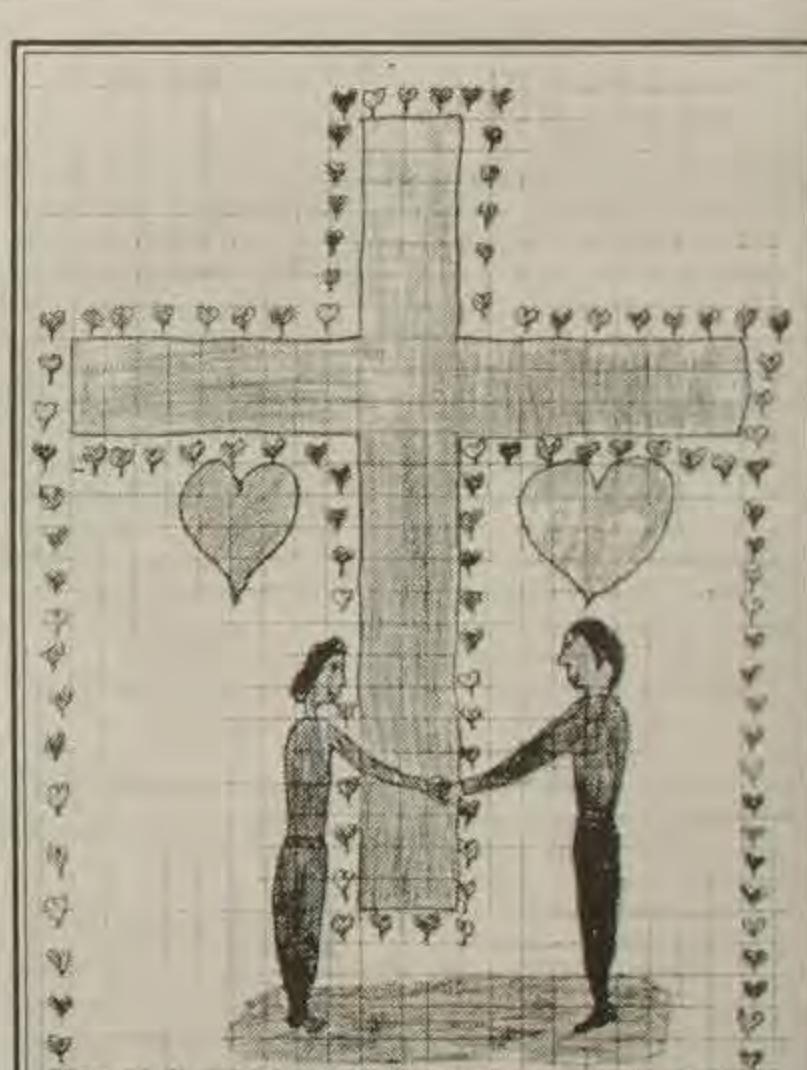
Rođenje Ivana Krstitelja - 24. 06.

13. NEDJ. KROZ GODINU - 28. 06.

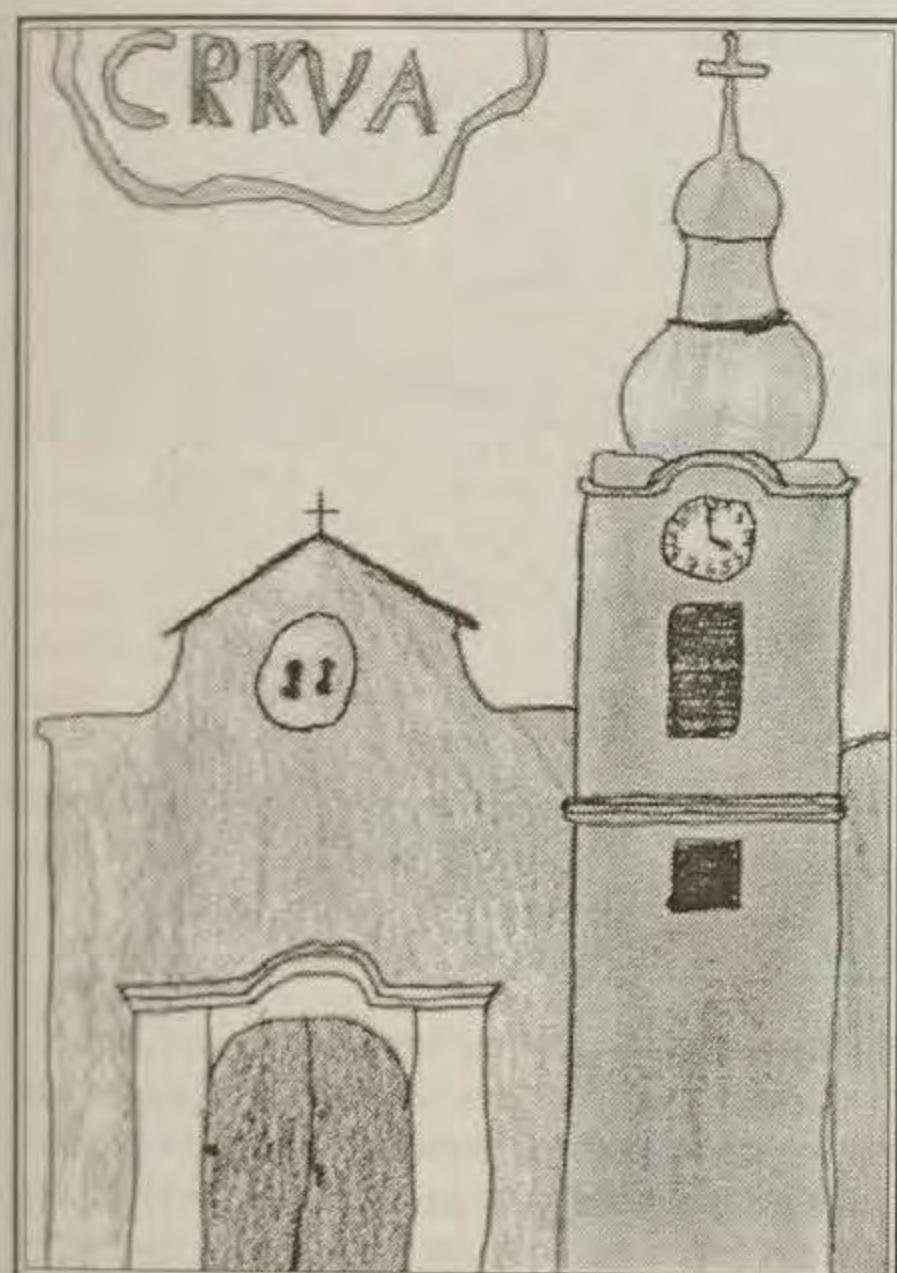
Lk 9,51-62

Biti u Isusovoj službi znači biti pot-puno njegov!

PETAR I PAVAO - 29. 06.

Nataša Perčić, III. c, Bajmok

Sanela Tumbas, Il. a, Bajmok

PREMJEŠTALJKA

LUZUMB _____
BIBAVASI _____
HARIOJADE _____
RICANS _____
SIRI _____
JANOHALAK _____

Pravilnim premještanjem slova dobit ćete u svakom redu naziv poznatog cvijeta, a prva slova okomito dat će ime vašeg omiljenog lista.

Sastavila: Cilika Vojnić T.,
Stari Žednik

**TI DAO SI NAM ČVRSTU RIJEČ,
DAJ NAM SVIMA DUHA SVOG!
NE NAPUŠTAJ NAS NIKADA,
DAJ NAM SVIMA DUHA SVOG!**

Mali liturgijski leksikon

DUHOVI (Pedesetnica). Posljednjeg dana pedesetodnevnoga vazmenog vremena slavi se dovršenje vazmenog događaja, tj. Gospodinovo uzvišenje, kako se ono na vidljiv način očitovalo u slanju Duha Svetoga. Sama svetkovina ima korijen u Starom zavjetu: najprije je to bila poljodjelska svetkovina, dan zahvale za žetvu, i slavila se uz gozbu. Zatim se njome slavio spomen na povijesni događaj sklapanja Saveza na Sinaju.

Nekada se slavio i Duhovski ponedjeljak. Sad je to u nas blagdan Marije Majke Crkve.

NOVA DUHOVSKA IGRA

Duh Sveti nikako ne odustaje od igre - voli se igrati jer sav poput vjetra, vatre, ptice. Razigran je i zato pripeđuje iznenadenja. U ovoj igri treba samo sastaviti kupon koji će imati tri dijela u tri broja. U prvom broju je kupon, a u druga dva ćete imati po jedan dio koji treba zalijepiti na kupon iz ovog broja.

Na kuponima će biti neki od simbola Duha Svetoga.

Već spremamo nagrade! Sretno i zabavljajte se u igri koju vodi Duh Sveti!

DUH SVETI NAGRADIO

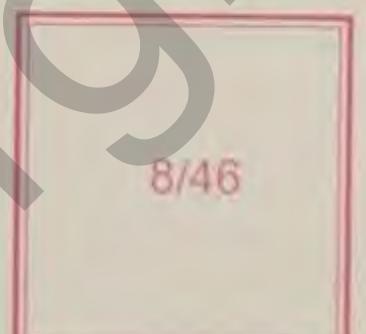
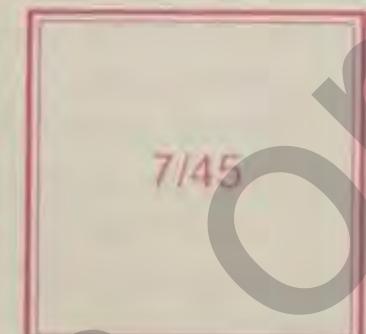
je u Aleksandrovu:

1. SILVIA POLIH, Fabrička 7, Bač
Vokmen sa zvučnicima
2. DANILO SPAJIĆ, Put J. Mikića 30 a, Subotica
Novi zavjet
3. JOSIPA IGNAC, Laze Kostića 19, Sonta
Srebrni lančić
4. ANTONIA TUMBAS, Golubova 29, Subotica
Pisači pribor
5. EMINA TOLARIĆ, Vašarište 11, Sonta
Kazeta s duhovnim pjesmama
6. IVAN ŠIMUDVARAC, B. Radičevića 6, Bač
Košarkaška lopta
7. MATIŠA DULIĆ, M. Vukovića 13, Đurđin
Srebreni prsten

Nagrađeni koji žive izvan Subotice dobit će nagrade poštom ili na župu pa ih molimo za strpljenje!

KUPON ZVONIKA br. 6/44

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

Ureduju: Markan Lopar i Ivica Radak Ivanković

DAN DUHOVNIH ZVANJA I 35. OBJEVNICA PAULINUMA

Sjemenište i Biskupijska klasična gimnazija Paulinum je na jedan poseban način proslavila 35. obljetnicu svoga postojanja i djelovanja i sam svjetski Dan duhovnih zvanja.

Za nas sjemeništare je to bio veoma lijep doživljaj. Proslava je bila 3. svibnja. Svetu misu u sjemenišnoj kapeli u 10 sati je predvodio papinski nuncij msgr. Santos Abril y Castello. Sa njim su koncelebrirali mjesni biskup msgr. Ivan Pénzes, zrenjaninski biskup msgr. Húzsvár László, prizrenski biskup msgr. Marko Sopi, sjemenišni poglavari i ostali svećenici gosti. Na svetu misi je bio prisutan gradonačelnik g. Kasza József, kao predstavnik grada, i mađarski veleposlanik u Jugoslaviji g. Tóth János, profesori škole, roditelji i drugi vjernici grada. Na početku mise mjesni biskup je pozdravio nuncija i sve prisutne vjernike, a zatim je nuncij blagoslovio obnovljenu sjemenišnu kapelu. U svojoj propovijedi je izrazio zadovoljstvo što je s nama na taj dan mogao zajedno moliti i slaviti. Govorio je o potrebi svećeničkih zvanja u Crkvi i naglasio da je potrebno moliti za nova zvanja, dobre i svete svećenike. Sjemeništarcima je napomenuo da na njima leži budućnost Crkve, odgovornost za navještanje Kristove riječi u nadolazećem tisućljeću i da Crkva u sjemeništarcima gleda nove radnike u Isusovom vinogradu. Obećao nam je da će o ovom događaju obavijestiti Svetog Oca, jer je dan nakon proslave oputovao u Rim. Na mađarskom jeziku je propovijedao

Sveta misa, svećani blagoslov

**Detalj sa predstave
"Žrtva isповједне тајне"
Razgovor župnika i služe Ivana**

**Detalj sa predstave
"Život svetog Gerarda"**

msgr. Húzsvár o Papinom pismu za Dan duhovnih zvanja i o uzvišenosti i dostojarstvu svećeničkog poziva. Nakon svete mise u kapeli sjemeništa rektor je govorio o povijesti Paulinuma, sadašnjem radu i ujedno se zahvalio svim dobročiniteljima i gostima. U sjemenišnoj blagovaoni je bio priređen svečani agape za biskupe, svećenike, profesore, goste i sjemeništare. Popodne u svečanoj sali KUD-a "Népkör" sjemeništarci su priredili dvije priredbe, na hrvatskom jeziku "Žrtva isповједне тајне" i na mađarskom "Život svetog Gerarda". Obje predstave je režirao Csula Emil, a svaki sjemeništarac je imao udjela u glumi i pripremanju.

Duh Sveti i moje zvanje

Covjek se često upita: "Zašto sam ja stvoren, kakva mi je zadaca povjerena na zemlji?" Tako sam i ja sebi postavio to pitanje, pa ipak odgovora nije bilo. Najednom mi se sve razjasnilo. Što je bila tmina, postalo je bješčavilo sunca. Duh Sveti mi je rekao ono što ja svojim ograničenim umom ne bih mogao doznati.

Svojim blagim poticajima me je doveo u ovo sjemenište. Na svakom koraku me je učio kako da proživim svoje zvanje. Ovamo sam došao kao neiskusan i božanskog nauči nevješt dječak. No dobrostivi Bog me je obasuo preko svoga Duha svim svojim darovima, a ja nisam od toga zasluzio baš ništa. Njegova dobrota je bila toliko velika, da me je proveo kroz more kušnji i nevolja. I upravo mu sada zahvaljujem baš na tim najtežim trenucima, jer sam se tako naučio oslanjati samo na Njegovu milost. Zdravlje mi je narušeno. Mnogo štošta sam izgubio ali sam u zamjenu za te manje vrijedne stvari dobio Njega samoga. Ojačao me je u duhu, te nemam više straha. Daje mi svaki novi dan u ruke, da u njemu potpunije produbim svoje zvanje.

Svaka prilika u toku dana ima za mene veliku simboliku. Slično sv. Franji Asiškom volim moga dragog Isusa u prirodi. Ona je tako lijepa, puna sklada Božjega, da se sramotim svoje ništavnosti, grešnosti i nedostojnosti. Kad samo promatram te vrijedne pčele, pa razne bubice, sjetim se svoje sporosti, lijenosti i bodrim sebe na još pozorniji, točniji i savjesniji rad. Njime hoću pjevati vječni himan zahvaljivanja Bogu. Kako su divni izvor! Kako ih je divno gledati i još se više sjediniti sa Isusom, izvorom vode žive. A voda za mene jako puno znači. Kad god radim nešto uz pomoć vode, npr. perem, ribam, umivam se, razmišljam o Božjoj čistoći, mojoj velikoj prljavštini i molim Isusa da me očisti u kupelji svoga oproštenja.

Tako me Duh Sveti uči lako razumljivim slikama svoj veličini moga zvanja i daje mi snage da se pouzdavam u njegovu milost. Uostalom, u sebe se ne pouzdajem, jer sam nemoćan grešnik, koji može pasti na bilo kom koraku, ako me ne podržava moj ljubljeni Isus.

Za mene je moje zvanje još puno tajni, knjiga koju sve više upoznajem. Duh Sveti mi uvijek pomaže u tome. Gorim od želje za svetošću, što savršenijim životom pred Bogom i ljudima. Bog mi pomogao u mojim nastojanjima svojom milošću.

Szabó József

Uredio: Andrija Anišić

MASMEĐIJI I OBITELJ (4)

TELEVIZIJA - OPASNOST ZA MLADI NARAŠTAJ

Najveći je problem u tom području kako televizija kao najprivlačniji medij deluje na odgoj mlađih naraštaja. Roditelji se, s jedne strane, boje da će djeca zbog televizije izgubiti previše vremena koje trebaju za učenje, dakle da će premalo ili neće ništa naučiti, ili pak s druge strane, da će od televizije naučiti krive stvari. Jer svijet koji posreduje televizija nije realni nego fiktivni svijet. Pa i onda kad se mediji trude prikazati stvarnost kakva jest, ipak je to stvarnost samo djelomična i "iz druge ruke". A poseban je problem nasilje kojega su puni razni programi, pogotovo kad su povezani s pornografijom i prikazima kriminala. Može se reći da općenito prevlada mišljenje kako televizija ima loš uticaj na odgoj mlađih naraštaja.

Neki su teoretičari tvrdili da televizija oduzima djeci ono što se zove djetinjsvo. A to su djeca dobila iznašaćem tiska, komunikacijskog medija koji je ostao zatvoren djeci dok nisu naučila čitati i tako bila uvedena u svijet odraslih s njihovim znanjem i tajnama. Televizija, posebno ona američkog tipa, sa svojom komercijalnom struktukom prekida tu podjelu i otvara djeci pristup u svijet odraslih bez ograničenja. Upoznavanje slikovnoga govora ne predstavlja za djecu onako težak proces uvođenja u svijet odraslih kao učenje čitanja i pisanja. "Televizija je medij posvemašnjeg razgoličenja, koji uništava osjećaj srama, zamjenjuje dječiju radoznalost cinizmom i uništava dječiju vjeru u racionalnost odraslih." Neki baš u tim mogućnostima televizije vide, među ostalim, i prigodu da djeca ranije nego inače razviju autonomiju.

No, stručnjaci općenito o tom problemu govore diferencirano te nastoje ukazati na prednosti medija i na njegove opasnosti, a ljudima, posebno roditeljima, dati praktične savjete.

Ima čak takvih koji provokativno naglašavaju da djeca danas trebaju televiziju, a drugi će to neutralno izraziti riječima: djeca mogu gledati televiziju, dakle da gledanje televizije nije opasnije od drugih djelatnosti kojima se bave, ako je to gledanje u pravoj mjeri i na pravi način. Zato je možda najvažnije dati nekoliko informacija o tome kako djeca doživljavaju televiziju i njezin odnos prema drugim medijima, ukazati na opasnosti nasilja i naznačiti načela koja su važna za roditelje kao osnovna orientacija.

O. Mirko Mataušić

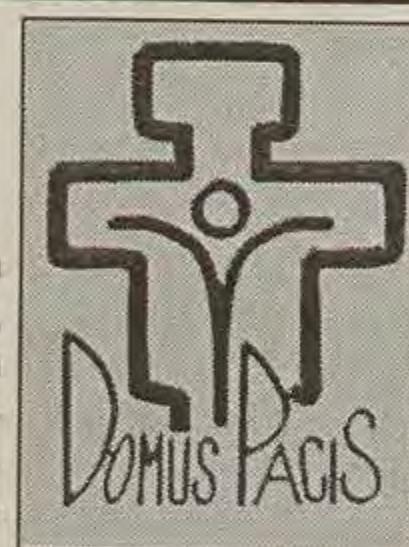
DUH SVETI I OBITELJ

Obiteljski odjel Pastoralnog vijeća župe sv. Roka organizirao je u subotu, 16.05. jednodnevnu duhovnu obnovu za obitelji u domu duhovnih vježbi novosadskog franjevačkog samostana "Domus pacis" (Dom mira) koji se nalazi u blizini Horgoša.

Okupljene obitelji su u ljepoti prirode i tišini nastojale produbiti svoje znanje o Duhu Svetom i povećati svoju suradnju s ovom božanskom osobom.

Duhovna obnova započela je sv. misom, a potom je u Božjoj prirodi, uz blagu asistenciju "brata vjetra" Andrija Anišić, urednik katoličkog mjesečnika "Zvonik", održao dva predavanja: "Duh Sveti i obitelj" i "Darovi Duha Svetoga u obitelji". Prisutni članovi obitelji su se aktivno uključili u razgovor poslije predavanja iznoseći svoja vjernička iskustva i postavljajući mnoga pitanja o Duhu Svetom kao i o vjerničkom životu općenito. Posebna tema razgovora bila je potreba intenzivnijeg navješčivanja evanđelja u našoj sredini i u ovo naše vrijeme.

Svi sudionici ove duhovne obnove izrazili su svoju radost što su

OBITELJSKI SUSRET

O GOSPINIM UKAZANJIMA

U petak, 15. svibnja je u župi sv. Roka u Subotici održan redoviti mjesecni susret obitelji. O stavu Crkve prema Gospinim ukazanjima govorio je vrlo stručno Andrija Kopilović, prorektor Teološko-katehetskog instituta subotičke biskupije. Predavač je najprije protumačio pojam ukazanja u Starom zavjetu, koje je zapravo očitovanje Boga ili objava Božja a ne "viđenje očiju", zatim je preko tumačenja pojave Krista uskrsnulog govorio o mogućnosti ukazanja Marije i Isusa. Naglasio je da se oni jedini mogu u "tijelu" ukazivati ljudima jer imaju proslavljeni tijelo, dok se sveci ne mogu ukazivati, jer još nemaju uskrsnulo tijelo. Predavač je zatim prikazao u kratkim crtama povijest Gospinih ukazanja i naglasio da je svako takvo ukazanje privatna objava u kojoj, čak i ono koje Crkva prizna vjerdostojnim, ne moramo vjerovati. Sve poruke i smisao Gospina ukazanja jeste podsjetiti ljudi na ono što je već zapisano u evanđelju. Kod svakog Gospinog ukazanja Krist je u središtu, a popratne pojave su obraćenje i čovjekoljublje, naglasio je predavač. Protumačio je također razliku između mesta Gospina ukazanja i mnoštva marijanskih svetišta po svijetu gdje se štuju različiti Marijini likovi u slici ili kipu.

U dugoj raspravi poslije predavanja prisutni su postavili mnoga pitanja vezana za različita Gospina ukazanja.

U molitvenom dijelu susreta prisutni su iskazali štovanje Majci Božjoj moleći njezine litanije i pjevajući marijanske pjesme.

/Zv/

DAROVI DUHA SVETOGA U OBITELJI

Obitelj može crpsti veliku pomoć za svoj život od darova Duha Svetoga:

- MUDROST** - koja budi volju za božanskim
- RAZUM** - koji obitelji pomaže otkriti naum Božji o njoj samoj i o svakom njezinom članu
- SAVJET** - koji prosvjetljuje roditelje u odlukama koje se moraju donijeti za istinsko dobro svih, za ostvarenje, prema planu Božjem, odgovornoga očinstva i majčinstva, za odgoj djece...
- JAKOST** - kako bi se mogla suočiti sa svim životnim kušnjama na putu prema svetosti
- ZNANJE** - kako bi Bog bio uvijek na prvome mjestu u obitelji te da se stvari i događaji vrednuju u tom svjetlu
- POBOŽNOST** - koja upravlja molitvi, zajedništvo s Bogom i ljubavlju prema bližnjemu
- STRAH BOŽJI** - koji vodi prema povjerenju u njegovu milosrdnu ljubav

/Duh Sveti - Gospodin i životvorac, Odbor HBK za Veliki jubilej, Zagreb, str. 71/

u njoj sudjelovali i što su u ovom "Domu mira" doista doživjeli puno mira i radosti. Bio je to dan

molitve, druženja i odmora u Gospodinu. Mnogi su izrazili želju da ovamo dođu na duhovnu obnovu koja bi trajala više dana. /Zv/

Piše: Stjepan Beretić

200 GODINA ŽUPNE CRKVE UZNESENJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE U APATINU

Zašto Apatinci ne slave 250 godina postojanja svoje crkve?

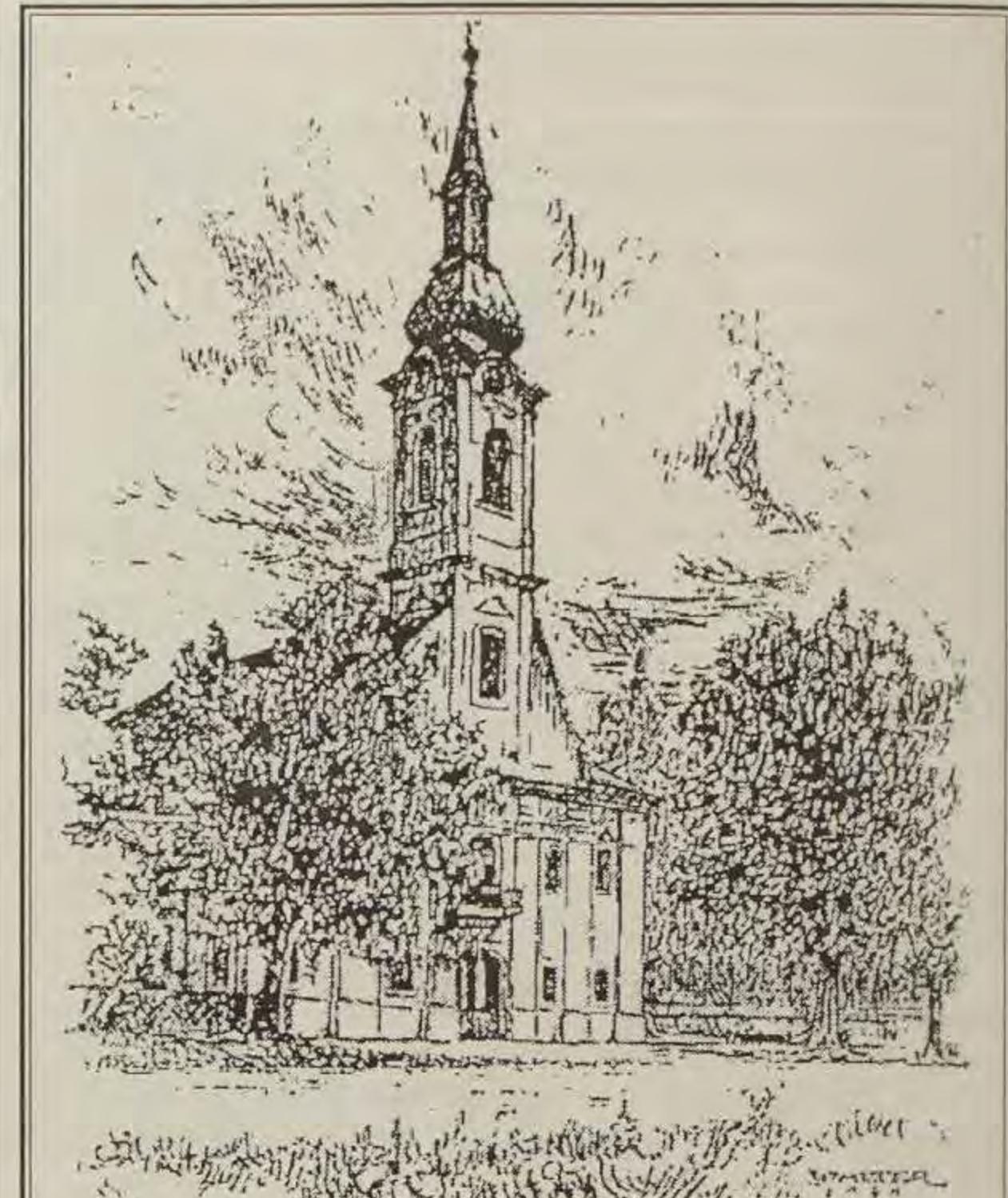
Mađarski povjesničar Katona István 1800. godine bilježi da je još 1748. godine u Apatinu postojala lijepa župna crkva posvećena Djevici na nebo uznesenoj. Bila je, doduše, malo kraća i dvostruko uža od današnje župne crkve, ali za ono vrijeme bila je dovoljno lijepa i velika. Župljeni tadašnje apatinske župe su bili velikom većinom Nijemci, koji su živjeli zajedno s Mađarima, Hrvatima i Slovacima. Godine 1756. bilo je u tome gradu na Dunavu 1379 vjernika doraslih za svetu isповijed, dok je 1762. godine bilo već više od 2300 vjernika. (1) O tadašnjim apatinskim župljanim starali su se somborski franjevcii, a i župa je do svoga osamostaljenja bila filijala somborske župe Presvetog Trojstva. (2) U neposrednoj blizini Apatina postojalo je srpsko selo Bukčinac u kojem su 1740. godine služila dva svećenika. Stanovništvo sela Bukčinac je potpuno raseljeno u Kulu, a više u Stapar. Sve se to dogodilo u vremenu od 1742. do 1752. godine. (3) Apatinski župnik je 1798. godine imao već 5000 vjernika. (4) I baš u to vrijeme izlio se Dunav. Mnogi građani Apatina ostadoše bez svoje kuće i svi zajedno bez svoje župne crkve.

Nova crkva u novome gradu

Od 1795. do 1798. godine dovršio je apatinski građevinski poduzimač Johann Gemoher prema nacrtima jednog bečkog arhitekta današnju trobrodnu apatinsku župnu crkvu. U tu novu crkvu ugrađen je dijelom materijal stare crkve i starog župnog doma. Apatinska crkva nosi obilježja podunavskog baroka. Današnji, bakrenim limom pokriveni zvonik podignut je na mjestu starijeg koji je srušen polovicom 19. stoljeća. U zvoniku su 4 zvona nabavljeni 1935. godine. Ona starija su završila u Prvom svjetskom ratu. Crkvu kralji vrlo lijepi glavni oltar iz 1798. godine. Kasno baroknu propovjedaonicu je crkva dobila 1803. godine. Na mjestu današnje impozantne oltarne slike Marijinog uznesenja, koju je 1826. godine kod peštanskog slikara Józsefa Peskyja naručio apatinski svećenik Franz Pachmayer, stajala je u niši glasovita apatinska Crna Gospa. Apatinsku Crnu Gospu nalazimo u crkvi na oltaru podignutom 1873. godine. Vrlo lijepi apatinski glavni oltar obogatiše 1884. godine članovi apatinskog ribarskog ceha kipovima svetoga Petra i Pavla, svojih nebeskih zaštitnika. Oltar svetoga Križa podignut je 1810., a 1815. godine Apatinci su podigli oltar svetom Ivanu Nepomuku kao svome zaštitniku. Od godine 1886. diče se Apatinci oltarom Srca Isusova, a sto godina imaju oltar Lurdske Gospe. (5) Građani Apatina su već u to vrijeme bili vrsni majstori. Još 1770. godine imali su svoje cehove tesari, kamenoresci, stolari, staklari, puškari, čizmari, bravari, limari, remenari, mesari, pivari, sapundžije, kovači, sedlari, kožari, bačvari i kačari, tkači, pletači ribarskih mreža, krznari, koritari, pletači košara i mnogi drugi. Apatinski ribolovci su držali ribolov na Dunavu od Mohača u Mađarskoj do Oršove u današnjoj Rumunjskoj. (6)

Ukras crkve

Pečuški slikar Marx Raiter je 1882. godine oslikao svodove apatinske crkve. Nezadovoljni Apatinci su isti posao povjerili boljim umjetnicima Franzu Lohru i Karlu Greineru, koji su za 100. godišnjicu crkve obradovali Apatince novim slikama na

Crkva u Apatinu

svodovima. Kako je raslo ekonomsko blagostanje građana, tako je raslo zanimanje i za ukras crkve. Zato će apatinski župnik 1939. godine na osnovu nacrtia bečkoga slikara Richarda Holznera povjeriti Apatincu Rudolfu Udvariju da ponovo oslika svodove koji i danas krasi lijepu crkvu. Današnja crkva nije još bila niti dovršena, a već je 1797. godine imala orgulje. Napredni gradić na Dunavu je imao svoga graditelja orgulja. Tako su prve apatinske orgulje bile djelo Kaspera Fischera i pratile su 117 godina liturgiju u lijepoj crkvi. Onda su 1912. godine na njihovo mjesto došle orgulje pečuškog graditelja orgulja Josefa Angstera. Nove orgulje su imale dva manuala i 18 registara. Na žalost, 45 kilograma svirala završilo je u ratu kao i zvona. Ipak su orgulje bile upotrebljive još dugo vremena - sve dok nedavno nisu posve zanijemile. Danas vapiju za obnovom. Budući da je Angsterova tvrtka opet proradila u Pečuhu, ima nade i za apatinsku kraljicu instrumenata. (7)

(nastavlja se)

(1) Katona Stephanus, Historia metropolitanae Colocensis Ecclesiae, Pars I, Kalača, 1800, str. 93.

(2) Schematismus cleri Archidioecesis Colocensis et Bacsensis ad annum Christi 1942. Kalača, str. 108.

(3) Iványi István, Virter Ferenc: Apatin, Bács-Bodrog Vármegye I, Budimpešta 1909, sv. 1, str. 30-33.

(4) Katona Stephanus, navedeno djelo

(5) Mašić Boris, 200 godina postojanja crkve uznesenja Blažene Djevice Marije u Apatinu

(6) Iványi István, Virter Ferenc, navedeno djelo

(7) Mašić Boris, navedeno djelo

„...kruv naš svakidašnji daj nam danas...“ je ulomak iz molitve Gospodnje: “Oče naš...” koju je Isus ostavio ljudima (Mt 6,9-14), a vrnici je nebrojeno puta mole, hamade (1) 2000 godina. U toj najčešće moljenoj molitvi kruv je jedina stvar koja se spominje. Po tom se vidi koliku mu je važnost Gospodin odredio u životu ljudi: on njim je od ikona najvažnija rana u održavanju i obnavljanju života. Rad tog je i jedan od najveći Božiji darova, a zato ga ljudi zdravo cine i poštivaju. Razlikuje se od svake druge rane i po tom je jedino njega nemož zaist, iako je idu svaki dan po nikoliko puta. Od vajkada je u ljudima svačanje da mogu ostati brez bilo koje druge rane, samo ne brez kruva. Rado ga dile sa drugima, a kad se skupe rad kake proslave, veselja i sl., kad će zajedno ist, prvo kruv iznesu na astal. Kad god su putujućem prosjaku u svakom salašu, kući, udilili kaku milošću, ali uvik i komad kruva ili barem lončić brašna, jer ko kruva ima neće bit gladan.

Nije slučajno da je Isus baš kruv, kojeg ima i svaki siromak za se i da može još drugog počastiti, na poslednjoj večeri pritvorio u svoje Tilo i naredio da to rade i apoštoli do kraja sveta. Tako je i pričest „...kruv naš svakidašnji...“

Sa kruvom je Isus napravio jedno od čuda, na drugoj obali Galilejskog mora, kad je pet kruvova i dve ribe toliko umnožio da je zasitio oko 5.000 ljudi, koji su došli da ga slušaju. Kad su se naili priostalo njim je 12 košarova ulomaka (usp. Iv 6,1-15).

Kruv se stiče mukotrpnim radom i da bi ga što više cinili Bog ga podario ljudima porukom: „...u znoju lica svog, kruh će jesti...“ (Post 3,19), a da je to tako iskusili su naši preci, jer su do njeg dolazili ručnim risom žita (2), radeći ga čovik se uistinu kupo u znoju lica svog.

Rad velike teškoće kojom se dolazi do kruva, naši preci su izgradili poseban odnos prema njemu. Ko ni jedan drugi usiv žito su u odranjivanju pratili sa velikom pažnjom i čestim brižnim nadgledanjem, iako su oko njeg imali vrlo malo posla.

Kruv se poštivo od nastajanja, pa dok nije poiden. Prija zakuvanja prosijanog brašna, reduša se najpre prikrstila, pomolila i onda latila posla. Iz peći izvađen vruć kruv je umila (3) i ostavila da otpočiva – da ga idu kad se sasvim oladi (4). Na mistu di je čuvan bio je pokriven čistim čaršapom, a di ga je bilo manje stoje je u velikoj pletenoj kotarci, umotan u salvetu. Kad je došao na red somun (5) da ga načmu, to je bila dužnost i pravo domaćina: najpre ga je na dnolu prikršio i onda ociko komade čeljadima za astalom, kome je koliko tribalo. Svako je moro poist dobiven komad kruva, a posli iza mrvice skupit i poist, a ako je kome za vreme iza nehotice ispo, on ga digo, poljubio i pojio. Početak i svršetak iza obavili su molitvom, tako je kruv na astalu dočekan i ispraćen zafalom Bogu, da su ga blagovali.

Ovaki odnos prema kruvu naši su preci odranjivanjem naučili da njim to bude sastavni dio života. Tako je i danas u tušta obitelji da se zna red, kako triba poštivat ovu svetu ranu. Zato jer je kruv samo ludska rana vaškama (6) su pekli trušnicu (7), a priostali komad koji više nije bio za ilo, sasušili su u lerni i samlili u prezlu ili su ga ispekli u zamotanice.

Bacit kruv, pa još u dubre, kako to danas tušta nji rade, kad god nije palo na pamet čak ni brezbožnicima. Nažalost danas je sve više ljudi, koji žive načinom „baš me briga“, koji nemaju osičaj poštivanja vrednosti, pa se i prema kruvu odnose neljudski ko prema kakoj brezvrednoj stvari. Danas ga ljudi kupuju u dućanu, di je većina rane spakovana, a s kruvom postupaju ko da nije rana, ne pakuju ga i vaćaju svakakim rukama. Kupci poučeni od većinom neuki prodavača tako se odnose prema njemu, mož vidit da ga strpaju zajedno sa drugim kupljenim stvarima, katkad izmišlju sa zelenišom (8), a nije ridak slučaj da ga metnu na stražnji sic bicigle i tako nose kući. Ne tribamo se čuditi zašto ima kruva bačenog na sve strane, često

KRUV

i u đubretu, jer neljudskost, nažalost, postaje sve više vrlina u našem društvu.

Na ovo pisanje se nakanjivam duže vremena, a ubrzo ga prija kratkog vrimena moj poznanik od davnine, koji je u život krenio iz jednog od salaša, prid I. svitski rat. Čuo sam ga kako je u dućanu tražio doslovce: „Dajte mi jedan lebac.“ Znam da je kad god znao reda, a sad je pod stare dane zaboravio na poštivanje i lipu rič za tu ranu. Ko čovik se srozo na to da je kruv, kojeg je brezbroj puta spomenio u Očenašu, nazvo tim nedoličnim imenom. Nažalost, nije on jedini koji ide „lebac“, ima još dosta „istomišljenika“ za tu rič, koja je med nikaše ljudi ušla kroz buvljak i dio zelene pece, doneli su nam je dođoši sa Balkana. Ovi naši ljudi ne znaju da je ta rič potekla iz kake mračne balkanske mijane, brez struje i tekuće vode, koja na kilometre vonja na rakjetinu i „deset s lukom“... Otaleg su se ušunjale i riči „keva, čera, buraz, čale...“ Ti ružni izrazi, znamenje vikovne zaostalosti, polagano su na mala vrata ušli med nikaše ljudi, čak i one koji su cilog života ili kruv, a sad su odjedared počeli ist - „lebac“...

Na pitanje: kako su niki naši ljudi privatili ove izraze, odgovor triba tražiti u smislenom srozovanju kulturni vrednosti u našem društvu, koje se itekako lipe za one sa manjim znanjem. Taj „nauk“ najvećim diлом dolazi iz pojedini TV programa i niki novina, koje niki ljudi, neznajući za mogućnosti drugog izbora, gledaju, čitaju i ne uočavaju da ji često krivo uče i usput oglupljaju. Ovako sticanje obavijenosti od ljudi ne traži nikako umno naprezanje, da bi oblikovali svoje mišljenje ne moraju med ničima tribit šta je poučno.

Ove i njima nalik pojave triba da potaknu na razmišljanje lude koji se bave kulturom i drugim načinom unapravljanja svisti ljudi, da svojim radom i stvaralaštvom potiču naše ljudе

na čitanje odabranog tiska; slušanje poučni predavanja i sl., da razmišljanjem stvore što vrednije mišljenje. Ovo nije nova izmišljotina, već dokazan nauk naši predaka koji su oblikovali mišljenje na kripostima naučenim u škuli života; čitanjem poučnog štiva iz: kalendara (9), raznog tiska (10) i svete knjige (11). Nije bilo ni jednog salaša brez ovakog štiva. Tako su naučili da razaznaju šta je za nji dobro i poučno, širili su svoje znanje. Naši preci nisu bili visoko obrazovani ko tušta nji danas, ali su samouki znanje uzdigli u škuli života na jednu vrlo visoku razinu, na kojoj njim možmo bit zavidni.

Danas je tisak razvijeniji od kad godašnjeg i novčano skoro svakom dostupan, nije teško izabrat šta čitat da se oblikuje mišljenje na kripostima koje privaća i niguje svako savremeno naprindno društvo, za kojim se i mi paštimo (12) da nam ne pobigne foliko daleko da ga više nemožmo stignit.

1 – hamade – skoro

2 – računa se da je ručni ris najteži ljudski rad u kojem risar na dan utroši oko 10.000-11.000 kalorija. (Ris odo znači žetva. Risari (žeteoci) su bili plaćeni diлом pokošenog žita, dobijali su rod žita od svaki deseti do dvanajsti krstina. Mađarski: rész – dio)

3 – čim se izvadi kruv iz peći, dok je na lopati, „umije se“, pokvaci vodom da kora bude rumena

4 – kruv se ide kad se oladi, jer vruć kruv stvara kiselinu u želdacu i oštećuje ga

5 – somun – krenit kruv, oblikovan okruglo i zasićen sa strane, težine 3-4 do 5 - 6 kilo

6 – vaške – kerovi

7 – trušnica – sa načava (načve – manje drveno karto samo za zakuvanje kruva) zgrebano tisto da izhasniraju ispekli su mali kruv za vaške. Ima ko je od makinja s malo brašna peko kruv za vaške (trušnicu)

8 – zeleniš - povrće

9 – kalendar – skraćen naziv godišnjeg kalendara Subotička Danica

10 – kad god su naši stari najviše kupovali virski mesečnik Glasnik Srca Isusovog i Marijina (izlazi i danas), Bunjevačko-šokačke novine, Neven, Klasje naših ravnih

11 – sveta knjiga - molitvenik

12 – paštit se – trudit se

Alojzije Stantić

Piše: Roman Miz

ODREĐENJE SEKTI U SRPSKOJ PRAVOSLAVNOJ CRKVI

"I u knjizi Ž. Marinkovića 'Istina i spasenje je u Pravoslavnoj crkvi', kao i Milinovoj 'Crkva i sekte', opširno se izlaže učenje najznačajnijih sekti kod nas i u svijetu: nazarena, adventista, baptista, pentekostnih, Jehovinih svjedoka i drugih. Također se detaljno kritizira njihovo teološko učenje i metode djelovanja, prije svega one koje su usmjerene na preotimanje vjernika iz drugih vjerskih zajednica."

Da bi se shvatio stav prema teologiji sekti, najilustrativniji je sljedeći primjer iz zaključnih razmatranja u knjizi 'Crkva i sekte', koji glasi: 'Sektaška teologija, ako je uopšte imaju, predstavlja zapravo zbir raznih smicalica i doskočica sa kojima prava teologija nema nikakva posla, i sa kojima mora da se pozabavi tek kad sektaši navale na Crkvu.' 2)

Prozelitska djelatnost sekti najčešće je kritizirana u vjerskoj štampi i drugim publikacijama Srpske Pravoslavne Crkve, kao i na različitim skupovima svećenika, a i na skupštinskim pododbora udruženja pravoslavnih svećenika. U prozelitskoj djelatnosti, kako se naziva u krugovima Crkve, sekte su razvile najrazličitije metode djelovanja. Dobro poznaju citate iz Biblije i psihologiju suvremenog čovjeka. Kulturnim i uljudnim ponašanjem koriste svaku priliku da se nametnu i započnu razgovor, pokušavajući da sagovornika pridobiju i privuku u sektu. 3) Autori tekstova u štampi SPC naročito ističu da sekte svojom propagandom i odvlačenjem vjernika SPC u svoje redove zadiru u same temelje srpskog nacionalnog bića, koje je prije svega, kako se smatra, tradicionalno obilježeno identifikacijom vjerskog i nacionalnog. Sekte se smatraju 'tuđinskim proizvodom' koji želi ostvariti razjedinjenost srpskog naroda. U polemici s pojedinim sektama često se ne štede ni oštije riječi. 'U osnovi, sektaš nema ni verske, ni nacionalne, ni socijalne, ni ekonomske, niti koje životne potrebe kao razlog za svoje sektaško delovanje, nego jednostavno ima neki nagon i bes da i on nešto ruši, da i on nešto protestira i pokaže svoju agresivnost, pa makar i u gluposti. To su većinom psihički labilne, nestabilne i izveštacene pobožne osobe i prividno smirene i smerne duše. Oni uvek smerno izbegavaju da protestuju protiv sistema i društvenog poretku u kom žive, sve i kad je taj sistem antireligiozan, što bi bilo logičnije da tu protestuju. Naravno, oni su, formalno (ali ustvari lukavo), vrlo lojalni, čak i servilni'. 3) Zbog svoje servilnosti, nastavlja se u članku, i nedostatka hrabrosti da kritikuju vlast, sekte napadaju Crkvu, jer je to najmanje opasno. Politički aspekti odnosa između vjerskih zajednica, u ovom slučaju SPC i sekti, ovdje su izuzetno jasno ispoljeni. Politička sociologija ima bogato polje za istraživanje vjerske netrpeljivosti i njene šire reperkusije u društvenom životu.

Sekte se i u drugim člancima na sličan način karakteriziraju, tako da se može reći da se njima pristupa više sa emocionalnog stanovišta, metodom etiketiranja bez spremnosti za otvaranje bilo kakve perspektive u smislu dijaloga ili ekumenskog razgovora. Iako u nastupu pravoslavnih teologa ima dosta primjesa vjerske netolerancije prema pripadnicima sekti, koji često nije u duhu ekumenizma i normalnog komuniciranja između vjerskih zajednica, evidentno je da su ovakvom odnosu dosta doprinijele i neke sekte. Svojom agresivnošću u privlačenju novih vjernika i širenju vjerske literature kod vjernika Srpske Pravoslavne Crkve bilo je primjera da su misionari nekih sekti pokušavali da čak i pojedine svećenike SPC uvjeravaju u prednosti vlastite vjerske doktrine. Sve su češći i primjeri pritužbi samih vjernika SPC na djelovanje pojedinih sekti i na literaturu koja im se dijeli. Iz ovih razloga i dolazi do ovako oštrog reagiranja predstavnika Srpske Pravoslavne Crkve." 4)

2) L. Milin, "Crkva i sekte", Beograd, 1982, str. 465.

3) Vidjeti - P. Vranić, "Prozelitska delatnost sektaša", "Glasnik Srpske pravoslavne crkve", avgust 1984, str. 177.

4) Tomislav Branković, "Problemi definisanja suštine i karaktera sekti", "Marksističke teme", Niš, 1987, str. 78-81.

KAKO PROTIV ALKOHOLIZMA? (4)

Alkoholizam je obiteljska bolest

Osim alkoholičara, njegovom je bolešću najteže pogodena njegova obitelj. Prvih godina članovi obitelji naстоje se prilagoditi onome tko pije: Žena vremenom preuzima na sebe gotovo sav posao oko održavanja obitelji i time muža praktično isključuje iz obiteljskog života, oslobađajući mu prostor za piće. Obitelj se u toj fazi zatvara i pokušava sama riješiti svoje probleme.

Ako se alkoholičar i sam odluči na apstinenciju, ona je neuspješna i nakon nekog vremena ponovo se okreće piću, jer uviđa da nema više svoga mjesta u obitelji. Dugogodišnjim toleriranjem muževljeva alkoholizma on dospijeva na marginu obitelji. Okrećući se alkoholu, ovisnik gotovo prestaje komunicirati sa svojom okolicom. Iako članovi obitelji doista žele da on prestane piti, ne uspijevaju mu u tome pomoći, jer ne žele ili nisu u stanju promijeniti svoje nove uloge.

Kako je alkoholizam obiteljska bolest, jer ne utječe samo na ovisnika nego i na njegove najbliže, i u liječenju mora sudjelovati cijela obitelj. Stoga je obiteljska terapija sastavni dio programa liječenja. Ako se obitelj nije raspala, u njoj s vremenom dolazi do preraspodjele uloga, što s vremenom vodi privikavanju na ovu situaciju, ali time istodobno i do još većih poremećaja. Obitelj se obraća za pomoć sa strane tek nakon što nastupi neka posebna krizna situacija, kad agresivni ispad postaju učestaliji, ili kad alkoholizam dovede u pitanje ekonomski opstanak obitelji. Tek tada obitelj shvaća da nešto treba mijenjati, iako su odnosi poremećeni od samog početka. Već tada bi obitelj trebala nešto poduzeti, ali to je gotovo nemoguće obzirom da je društvo visoko tolerantno prema pijenju.

U seoskim sredinama normalno je da muškarac pije, glavno da nije agresivan i da zarađuje. Uostalom, svaki piju. U gradskim obiteljima, pogotovo u onima u kojima je žena ekonomski neovisna, obitelj mnogo teže tolerira alkoholičara. Tek jedna četvrtina alkoholičara pristupi liječenju, što znači da na jednog liječenog alkoholičara dolaze tri neliječena ovisnika. To ne znači da ostali ne dospiju u bolnicu, nego to da ne liječe stvarnu bolest, nego njezine posljedice, poput ciroze jetre i drugih telesnih oštećenja. Stručnjaci ističu kako im se na vrijeme, dok bolest još nije ostavila teške posljedice po obitelj i fizičko zdravlje, obrati tek desetina alkoholičara. Različiti su uzroci zbog kojih se ljudi odlučuju na liječenje - najčešće dolazi uslijed pritiska obitelji ili radne sredine. Neki se žele riješiti ovisnosti nakon što su već završili u bolnici zbog bolesti izazvane dugogodišnjim pijenjem. Hitni slučajevi koji dolaze mimo svoje volje, poput bolesnika u delirijumu, nakon oporavka zajedno sa svojom obitelji odlučuju hoće li nastaviti liječenje ili će i dalje piti. Mnoge na liječenje potiče strah od gubitka radnoga mesta, jer jedino apstinencija daje mogućnost ponovnog zapošljavanja, jer alkoholičara nitko ne želi primiti na posao. Dio alkoholičara dolazi na liječenje po odluci suda, no pitanje je što se događa s njima kada im istekne mjera obveznog liječenja, jer uspjeha nema ako osoba sama nije motivirana da prestane piti.

(nastaviti će se)

Ivica Prćić

Piše: Slavko Večerin

Vjenčati se dva puta s istom osobom?

Prije nego što Vam direktno odgovorim na postavljeno pitanje, dozvolite mi da malo proširim problematiku Vašeg pitanja. Želim u nekoliko točaka izložiti poimanje sakramenata uopće, i poimanje sakramenta Ženidbe napose.

Želimo li nešto uopćeno reći o sakramentima onda trebamo poći od nepobitne činjenice da je sakramenat, prije svega znak dostupan našem ljudskom iskustvu. Na primjer: voda, kruh, vino, dodir, riječ, ulje, itd. su znakovi uzeti iz našeg svakodnevnog života. Taj znak sa sobom donosi prisutnost Uskrstog i njegovog otkupiteljskog djela. Kroz svaki sakramenat snažno djeluje Isusovo otkupljenje i to snagom Duha Svetoga. Isus je sakramente povjerojao zajednici Crkve, da joj do konca vremena sa svom sigurnošću otkrivaju Njegovu spasiteljsku prisutnost. Po sakramentima Isus spasenjski zahvaća zajednicu, po svojem Duhu je posvećuje i privodi k Ocu.

Sama riječ "sakramenat" latinskog je porijekla (sacramentum, od sacer, a um - što znači svet), a označava svetinju, nešto sveto. Ujedno se upotrebljava i riječ misterij. Ta riječ grčkog porijekla znači skrивati se, biti iza nečega. Ona svojim značenjem želi upozoriti na onaj vid sakramenta koji je izvan našeg iskustva. "Otajstvo" je hrvatska riječ za sakramenat i potječe od glagola "otajavati se", biti skriven iza nečega. U istom je, dakle, značenje kao riječ "misterij".

Mislim da je tu nadalje važno napomenuti da se često govori o sakramentima u širem i sakramentima u užem smislu. U širem smislu sakramenat je svaka prisutnost Očeve milosti koja sa sobom donosi i neki iskustveni momenat. U tom je smislu za svijet najveći sakramenat ili, kako suvremeniji teolozi vole reći, prasakramenat sam Isus Krist, Milost Očeva. Ono što nam je u Njemu dostupno, to je Njegovo čovještvo, a ono što se skriva, "otajiva" to je božanska osoba Sina Božjega. U tom smislu i Crkva kao zajednica Isusovih učenika jest sakramenat. Sam Isus je rekao gdje se dvojica ili trojica sabiju u Njegovo ime, On je s njima (Mt 18,20). Stoga je zajednica Crkve vidljivi i iskustvu dostupan znak Njegove prisutnosti, ona je sakramenat Isusa Krista, sakramenat susreta Boga s ljudima.

Kad govorimo o sakramentima u užem smislu, onda su to sedam temeljnih znakova u kojima zajednica Crkve otkriva Uskrstog i Njegovo otkupljenje. Njihov redoslijed je onakav, kakvim redom su se oni u prvoj Crkvi primali: Krst, Potvrda, Euharistija, Pomirenje ili Pokora, Bolesničko pomazanje, Sveti red i Ženidba. Važno je tu istaći da je sve sakramente ustanovio Isus Krist. Ujedno bitno je zapaziti da se sedam sakramenata zapravo tiču svih razdoblja i važnih trenutaka čovjekovog života. Po njima se vjerski život kršćanina rađa, raste, ozdravlja i prima poslanje.

Naglasio bih nadalje još neke činjenice važne za teologiju sakramenata. Svi nas sakramenti posvećuju, s obzirom na naše najvažnije zadaće života; po sakramentima naš život dobija plodnost i odgovornost; u sakramentima nas susreće Isus Krist na najosobniji način; sakramenti su za nas znakovi zajedništva u Crkvi i za Crkvu; sakramenti su za nas obvezatno "sredstvo posvećenja i spasenja" (usp. Kristov zakon 2, str. 181-182). Nadalje, važno je istaknuti da pojedini sakramenti, točnije: Krst, Potvrda i Sveti red utiskuju u dušu neizbrisiv "karakter" (biljež). U Svetom pismu

Poštovano Uredništvo!

Prvi put se javljam s pitanjem. Redovito čitam ovu rubriku i smatram je vrlo korisnom. Vjenčao sam se u crkvi prije 15 godina na zahtjev moje supruge. Tada sam od sakramenata imao samo krštenje. Nakon desetak godina upoznao sam detaljno kršćansku vjeru i postao praktični kršćanin u punom smislu te riječi. Zanima me, moram li sada "obnoviti" sakrament ženidbe. Zahvaljujem na odgovoru.

Molim za anonimnost

nalazimo temelj ovoj nauci na onim mjestima koja govore o trajnom posvećenju čovjeka za Božju službu u Kristu ili o trajnom pečatu Duha Svetoga (usp. Iv 6,27; Ef 1,13; Ef 4,30; 2 Kor 1,21). Sv. Ambrožije razlažeći nauk o sakramentalnom bilježu reći će da je to pečat Duha Svetoga kojim nas Duh Sveti pečati da bismo trajno zadržali sliku Isusa Krista na sebi (usp. Kristov zakon 2, str. 182). Želio bih također reći da su sakramenti koji posjeduju ovaj sakramentalni biljež t.j. Krst, Potvrda i Sveti red, neponovljivi t.j. mogu se primiti samo jednom u životu. Što se pak tiče sakramenta Ženidbe on ima tzv. "kvazi karakter" (kvazi biljež). To znači da se sakramenat Ženidbe ne može podijeliti ponovno između istih zaručnika. Ali ukoliko dođe do smrti jednog od bračnih drugova, ili ukoliko je sakramenat Ženidbe nevaljano sklopljen-podijeljen može se podijeliti "druga" Ženidba.

Sama ženidba je zato sakramenat jer po izvanjskom činu njezina sklapanja sam Isus dolazi zaručnicima u susret i povezuje ih vezom kojom su On i Crkva povezani. Dakle na njima, t.j. nihovom braku odsada će stajati to zajedništvo. A oni sami, t.j. zaručnici su pozvani da ga i svojim životom očituju. Poznata je činjenica da sakramenti ne djeluju automatski, već uz čovjekovu suradnju, u mjeri u kojoj im se čovjek otvara. Tako je i sa sakramentom Ženidbe. Sam sakrament Ženidbe, dakle, ne može se ponoviti u sakramentalnom smislu ali se on može obnoviti u širem smislu te riječi. Kao što npr. cijela zajednica Crkve, t.j. krštenici u obredu Vazmenog bdjenja na Veliku subotu obnavljaju svoja krsna obećanja, t.j. sakramenat Krsta, ili kao što svećenici u Misi posvete ulja na Veliki Četvrtak obnavljaju sakrament Svetog reda, u tom smislu i zaručnici, odnosno bračni drugovi, mogu obnoviti ili obnavljati sakrament Ženidbe da bi učinci, plodovi ovog sakramenta bili što djelotvorniji. Kao učinke ovog sakramenta napominjem dva: jedinstvo i nerazrješivost. Ranije sam istakao da u svakoj ženidbi djeluje zajedništvo Krista i Njegove Crkve. To zajedništvo ispunja život dvoje ljudi i daje im novu kvalitetu. Njihovo zajedništvo suobličeno je, ili bi trebalo biti suobličeno, zajedništvu Krista i Crkve. Nadalje, i kod sakramenta Ženidbe vrijedi pravilo: sakramenti djeluju ono što i označuju. Tako je i s povezivanjem dvoje ljudi, koje nastaje očitovanjem ljubavi i privole! Taj vanjski znak čini po sakramenu i nutarne povezivanje. Taj je vez nerazrješiv ne samo snagom Stvoriteljeve volje (usp. Mt 19,6), već i snagom sakramenta koji tu vezu suobličava već spomenutoj vezi Krista i Crkve (usp. Ef 5,32).

Zbog svega napisanog čini mi se posebno važnim napomenuti da je za sakrament Ženidbe, a uostalom to važi i za primanje svih sakramenata, potrebna ozbiljna i zrela priprava, koja treba prethoditi primanju svih sakramenata.

19,6), već i snagom sakramenta koji tu vezu suobličava već spomenutoj vezi Krista i Crkve (usp. Ef 5,32).

Zbog svega napisanog čini mi se posebno važnim napomenuti da je za sakrament Ženidbe, a uostalom to važi i za primanje svih sakramenata, potrebna ozbiljna i zrela priprava, koja treba prethoditi primanju svih sakramenata.

Euro Petrol®

**Euro Petrol,
benzinska pumpa
na svim jezicima Europe.**

**24000 Subotica
Otmara Majera bb.
Tel./fax: 024/ 554-554**

**Vi ste nam
U**

Poljoprivredna apoteka

AgriS

Subotica

Radno vrijeme od 8 do 19 sati, a subotom od 7 do 12 sati

Peteš Šandora 9, Tel./fax: (024) 556-228

Nudimo vam

- herbicide protiv divljeg sirka u kukuruzu i suncokretu
- uvozno sjeme trave
- GARDENA uvozna crijeva i pribor za navodnjavanje travnjaka i vrtova

G. BLAŠKO GABRIĆ I ŠTAMPARIJA "GLOBUS"
DAROVALI SU KUNSDRUK PAPIR ZA KORICE "ZVONIKA"
DO KRAJA 1998. GODINE!
TOPLO ZAHVALUJUJEMO!

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karađorđev put 2.
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- BAJMOK, JNA 3 (u cvečari "MARIŠKA")
Telefon (danonoćno): 762-024
- PALIĆ, Jo Lajoša 18 (u cvečari "ORHIDEJA")
Telefon: 752-759
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202
- NOVI KNEŽEVAC, Maršala Tita 16
Telefon 0230 / 83 - 417

Ispлати се јенити

*Jer Štamparija "Globus"
brzo kvalitetno i jeftino
štampa pozivnice
za svadbu.*

Otmara Majera 10
Telefon: (024) 551-202

Internet je preko nas došao u Suboticu - budite sa nama!

tippTopp

System

Postanite prijatelj Interneta!

Predstavite svoju firmu svetu! ✓

Izrađujemo www prezentacije i držimo ih na Svetskoj mreži

Kompletna ponuda internet servisa ✓

Subotičko čvoriste je kod nas

Naučite koristiti Internet i vi ✓

Kurs traje 16 časova

Sve INFORMACIJE možete dobiti u našem Informativno-prodajnom centru

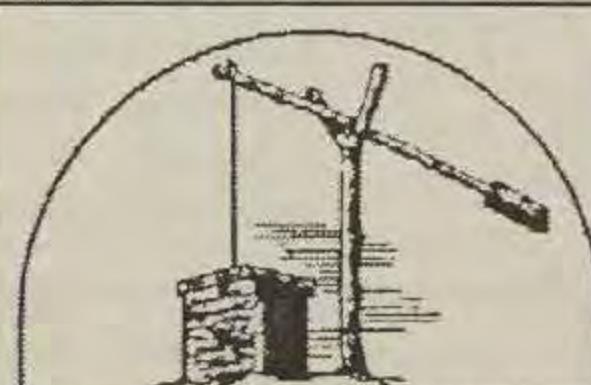
BRACE JUGOVICA 5

Radno vreme: 9 – 19 sati

555-765

E-mail: admin@tippnet.co.yu

Home Page: www.tippnet.co.yu

SALAS
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

Možete nas čitati
i na INTERNETU
www.tippnet.co.yu/zvonik/

Možete nam pisati i na
E-mail adresu:
zvonik@tippnet.co.yu

POZDANE.
...uvodi, kada poželite jošči stvari.

**IZRAĐUJEMO
KUPATILSKI
I
KUHINJSKI
NAMEŠTAJ
PO NARUDŽBI**

UREĐENJE ENTERIJERA

PRODAJEMO UNIVER, MEDJAPAN, RADNE PLOČE,
ŠARKE ("LAMA"-SLOVENIJA) I SAV OSTALI PRIBOR ZA STOLARE.
PLOČICE, SANITARIJU I KOMPLETNI GRAĐEVINSKI MATERIJAL.

24000 SUBOTICA, Batinska 34, Tel./fax: 024/ 561-186, Tel.: 024/ 561-187

TJEDAN HRVATA VOJVODINE U ZAGREBU

PROGRAM

PONEDJELJAK, 15. lipnja 1998. godine

Sat:	Sadržaj događanja:	Mjesto održavanja:	Primjedbe:
17,00	SVEĆANO OTVAR. TJEDNA	DVORANA HMI	Otvoren pristup!
	OTVAR. IZL. FOTOGRAFIJA	ATRIJ I POLUKAT HMI	Otvoren pristup!

UTORAK, 16. lipnja 1998. godine

13,00	TRIBINA: DRUŠTVENO-POLITIČKI ŽIVOT HRVATA U VOJVODINI	DVORANA HRVATSKE MATICE ISELJENIKA	Otvoren pristup!
20,00	OTVARANJE IZLOŽBE LIKOVNOG STVARALAŠT.	„KLOVIČEVI DVORI“ JEZUITSKI TRG	Otvoren pristup! Pozivnice

SRIJEDA, 17. lipnja 1998. godine

12,00	DAN KNJIŽEVNIKA	PROST. HDK TRG BANA JELAČIĆA	Otvoren pristup!
17,00	SUSRET U MATICI HRVAT.	DVORANA MATICE	Otvoren pristup!
20,00	DRAMSKO VEĆE	DVORANA VIDRA	Ulaznice!

ČETVRTAK, 18. lipnja 1998. godine

10,15	POSJET HAZU I RAD. SUSR.	PROSTORIJE HAZU	Pozivnice!
13,00	TRIBINA: POVIJEST – JEZIK I OBIČAJI	DVORANA HMI	Otvoren pristup!
20,00	KONCERT SUBOTIČKOG TAMBURAŠKOG ORKESTRA	HRVATSKI GLAZBENI ZAVOD	Ulaznice!

PETAK, 19. lipnja 1998. godine

	PRIJEM KOD PREDSJEDNIKA RH ILI KOD PREMIJERA		Pozivnice!
	POSJET SABORU RH	SABORNICA RH	Pozivnice!
12,00	POLAGANJE VIJENCA NA OLTAR DOMOVINE	MEDVEDGRAD	Otvoren pristup!
17,00	SUSRET SA ZAVIČ. UDRUG.	DVORANA HMI	Otvoren pristup!
20,00	VEČER BAČKIH SPECIJALITETA	RESTAURANT U FRANKOPANSKOJ	Pozivnice!

SUBOTA, 20. lipnja 1998. godine

9,30	SUSRET I MISA SA NADBISKUPOM ZAGREBAČ.	ZAGREBAČKA KATEDRALA	Otvoren pristup!
12,00	POSJET GROBU BANA JELAČIĆA	NOVI DVORI	Otvoren pristup!
20,00	VEČE FOLKLORA	ZVONIMIR. DVORANA	Ulaznice!

NEDJELJA, 21. lipnja 1998. godine

10,00	SVEĆANA POVORKA	HNK – KATEDRALA	Otvoren pristup!
11,30	SVETA MISA	KATEDRALA	Otvoren pristup!
13,00	SVEĆANOST TJEDNA	TRG BANA JELAČIĆA	Otvoren pristup!
14,00	PIKNIK	MARIJA BISTRICA	Svi sudionici!
19,30	HNK – opera "N. Š. ZRINSKI"	SVEĆ. DVOR. HNK	Ulaznice!

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/554-896. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr. Ervin Celiković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Bernarda Kopunović - korektor; Cecilia Milanković - vinjete; Josip Anišić, Željko Augustinov, Stjepan Beretić, Marko Forgić, Bela Gabrić, Josip Ivanković, Vesna Ivanković, Andrija Kopilović, o. Marijan Kovačević, Grgo Kujundžić, Lazar Novaković, Josip Pekanović, Ivan Piuković, Blaženka Piuković i Branko Vaci. Tiraž 2500. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisk: Štamparija "GLOBUS", Otmar Majera 10, Subotica, Tel.: 024/551-202. E-mail: zvonik@tippnet.co.yu

HRVATI IZ VOJVODINE PRVI PUT U ZAGREBU

Već je postala tradicija da Hrvatska matica iseljenika u lipnju organizira jedan tjedan posvećen Hrvatima koji žive izvan Republike Hrvatske. Tako su dosada održani tjedni Hrvata iz Italije (Molize), Gradičanskih Hrvata, Hrvata iz Rumunjske i Hrvata iz Mađarske. Ove godine je Matica iseljenika u suradnji s Organizacionim odborom Foruma hrvatskih institucija i organizacija Vojvodine u Subotici organizirala Tjedan Hrvata Vojvodine u Zagrebu. To je tjedan kulture, susreta i suradnje koji je prilika za upoznavanje uzajamno bogate baštine, a i prilika za rješavanje konkretnih vidova suradnje i boljštaka života Hrvata koji su izvan matične zemlje. Po ustaljenom programu ovdje donosimo šematski prikaz važnijih manifestacija koje će se toga tjedna događati u Zagrebu. Sudjelovanje na tjednu je kulturni događaj i ima svoju crkvenu dimenziju, ukoliko znamo da je Zagreb metropola s najjačim kršćanskim življem hrvatskog naroda. Susreti i događaji trebaju biti obogaćenje i poticaj na daljnju suradnju na kulturnom, ekonomskom i političkom planu.

A. K.

DUHOVSKI OBIČAJ - "KRALJICE"

"Kerske Kraljice" brižno njeguju ovaj divan običaj Bunjevaca Hrvata

U SUSRET DOGAĐAJIMA

Subotica

TRIBINA MLADIH

Katolički krug, Trg žrtava fašizma 15
21.06. u 20 sati

Tema: Sekte - izazov i opasnost
Predavač: Roman Miz, Novi Sad

MISA MLADIH ZA MIR

5.06. u 20 sati
u Maloj Bosni

PROCVATALA ZOVA

Procvatala zova
Procvatala zova - Ljeljo
Na prvi dan D'ova
Na prvi dan D'ova - Ljeljo
Nakitila grane
Nakitila grane - Ljeljo
Prije zore rane
Prije zore rane - Ljeljo
Lipim bilim cvitom
Lipim bilim cvitom - Ljeljo
I budi mirisom
I budi mirisom - Ljeljo
Bunjevačku nanu
Bunjevačku nanu - Ljeljo
"Ustaj, ustaj, nane
Ustaj, ustaj, nane - Ljeljo
Lomi moje grane
Lomi moje grane - Ljeljo
Kiti s njima dvore
Kiti s njima dvore - Ljeljo
Striju i prozore
Striju i prozore - Ljeljo
Da ne gine, nane
Da ne gine, nane - Ljeljo
Običaj nam stari
Običaj nam stari - Ljeljo
Budi momke, nane
Budi momke, nane - Ljeljo
Momke i divojke
Momke i divojke - Ljeljo
Da umiju lice
Da umiju lice - Ljeljo
Da vide kraljice
Da vide kraljice - Ljeljo

(Tavankut, 1960)

Petrovaradin - svetište Gospe Tekijske
SUSRET MINISTRANATA SRIJEMA
27.06. s početkom u 9 sati

Subotica - sv. Rok
OBITELJSKI SUSRET
petak 19.06. u 20,30 sati

DUŽIJANCA U BAJMOKU
5.07. u 10 sati
U večernjim satima Bandašicino kolo
u dvorištu župe

Srijemska Mitrovica
VII. SUSRET MLADIH SRIJEMA
06.06. s početkom u 9 sati
Tema: Crkva je rasla i sazidivala se utjehom Duha Svetoga

TIJELOVO '98
11.06. u 17 sati
*U katedrali-bazilici
sv. Terezije u Subotici*
* Pontifikalna
biskupska misa
* Tijelovska procesija
ulicama grada